ОТЧЕТ
ЗА
ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ-БЛАГОЕВГРАД ПРЕЗ 2021 ГОД.

ОСНОВНИ ПРИОРИТЕТИ

Основните приоритети в Националната здравна политика на правителството, Министерство на здравеопазването и на Регионалните здравни инспекции е опазване и укрепване на индивидуалното и обществено здраве чрез ограничаване въздействието на рисковите фактори на жизнената среда, подпомагане на информиран избор на здравословен начин на живот.

През 2021 год. основните задачи и постигнатите цели за провеждане на ефективен здравен контрол, с цел защита здравето на населението и интересите на потребителите, бяха изцяло съобразени с разпоредбите и изискванията на законодателството на Европейския съюз, на националното законодателство, както и на утвърдените стандартни оперативни процедури, ръководства и указания.

Повишена е отговорността, активността, взискателността и ефективността на контролната, противоепидемичната и образователната дейност.

Положиха се усилия за повишаване квалификацията на сътрудниците и по-добра координация на дейността, както между отделите в инспекцията, така също и с другите регионални контролни органи, местната изпълнителна власт, НПО и други.

Много добра е и водената медийна политика на РЗИ - Благоевград през изтеклата 2021 год. за реализиране целите на здравната политика.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА НА РЗИ – БЛАГОЕВГРАД

През изминалата година РЗИ - Благоевград осъществяваше дейността си чрез годишен план, разработен на базата на дадени указания от МЗ и отчитане на регионални приоритети.

В РЗИ - Благоевград функционира редовно Директорски съвет. На Директорския съвет са обсъждани проблеми и текущи задачи - планиране и отчитане на дейността на дирекциите, персонални оценки на сътрудниците, финансово състояние на инспекцията, нови нормативни документи, кадрови промени, материално - техническо снабдяване и оборудване.Системно се водят протоколи от заседанията, в които се описват взетите решения.

Ежеседмично, всеки понеделник от 10,30 часа, се провеждат работни съвещания с директорите на дирекции, на които се обсъждат задачите за предстоящата седмица, определя се маршрута на служебния транспорт, отчита се дейността от предходната седмица, разглеждат се писма от Министерство на здравеопазването.

Директорите на дирекции и началниците на отдели от своя страна провеждат след това вътрешни оперативки със служителите в дирекциите, като свеждат до знанието им задачите за предстоящата седмица.

Всеки понеделник е определен за приемен ден на граждани от директора на РЗИ, директори на дирекции и началниците на отдели по възникнали проблеми.Не малка част от дейността на инспекцията е проверката по сигнали. На всички е отговорено в срок.

За подобряване на административното обслужване на гражданите е осигурена системата за обслужване “На едно гише”, с което се спестява време на клиентите и се ограничават възможностите за корупция.

И през 2021 год. се положиха усилия за повишаване квалификацията на специалистите по предварително изготвени планове чрез колегиуми, курсове за специализация, основни курсове и индивидуални обучения. За добрата дейност допринесе и доброто оборудване с IT техника в инспекцията и достъпа до интернет.

Добра е съвместната работа и взаимодействието на РЗИ с останалите регионални служби, областна и общински администрации, неправителствени организации.Система е провеждането на срещи с кметовете на общини, предоставянето на протоколи при

осъществяване на контрол на детски и учебни заведения, В и К дружества, сигнални записки, за вземане на мерки от тяхна страна по проблеми на водоснабдяването, храненето в детските заведения и др.

Осигурява се прозрачна инспекционна дейност, подобряват се формите и начините за предоставяне на информация на обществеността за резултатите от провеждания здравен контрол.Всеки понеделник на уебстраницата на инспекцията излиза информация за дейността през изтеклата седмица, публикуват се здравни материали по актуални теми. За по-важните и интригуващи теми се провеждат брифинги с журналистите от местните информационни медии.

СТРУКТУРА

на РЗИ – Благоевград

I.Ръководител - Директор РЗИ	1
II.Заместник - директор	1
III.Главен секретар	1

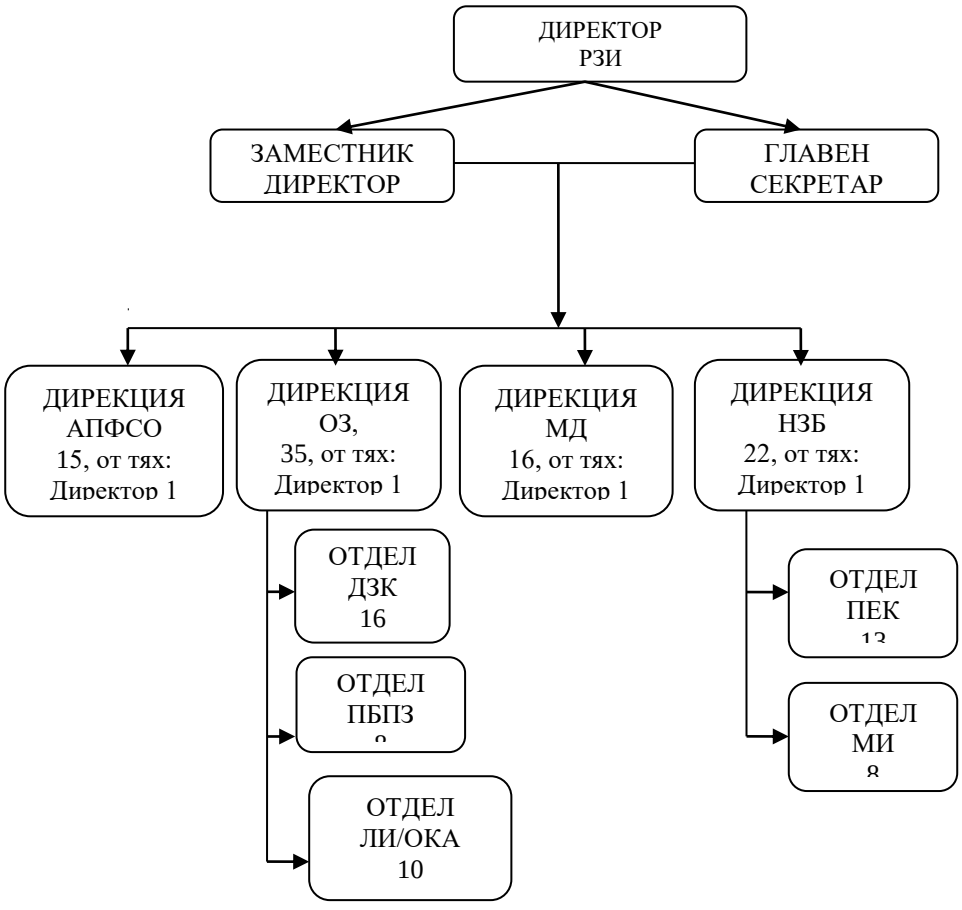
ОБЩА АДМИНИСТРАЦИЯ

IV.Дирекция “Административно-правно, финансово и стопанско обслужване”	15

СПЕЦИАЛИЗИРАНА АДМИНИСТРАЦИЯ

V.Дирекция “Медицински дейности”	16
VI.Дирекция “Надзор на заразните болести”	22
VI.1.Отдел “Противоепидемичен контрол“	13
VI.2.Отдел “Медицински изследвания“	8
VII.Дирекция “Обществено здраве”	35
VII.1.Отдел “Държавен здравен контрол”	16
VII.2.Отдел „Профилактика на болестите и промоция на здраве”	8
VII.3. Отдел „Лабораторни изследвания“	10
Всичко длъжности в РЗИ – Благоевград	91

Структурна схема на звената при РЗИ – Благоевград

ЛЕГЕНДА:

РЗИ – Регионална здравна инспекция
АПФСО – Административно-правно, финансово и стопанско обслужване
ОЗ – Обществено здраве
ДЗК –Държавен здравен контол
ПБПЗ - Профилактика на болестите и промоция на здравето
МИ – Медицински изследвания
МД – Медицински дейности
НЗБ – Надзор на заразните болести
ПЕК – Противоепидемичен контрол
ЛИ – Лабораторни изследвания

МАТЕРИАЛНА БАЗА

Централата на РЗИ – Благоевград е разположена в собствена сграда на адрес ул.”Братя Миладинови”№2.Сътрудниците на инспекцията по места в градовете Сандански, Разлог и Гоце Делчев са настанени в помещения – общинска собственост с договори за безвъзмездно ползване, сключени с кметовете на съответните общини.Сградата в Благоевград е построена през 1961 год. и в момента е необходимо да се извърши основен ремонт на основни възли и агрегати, като ел. и В и К инсталации.

В предвид ограничените финансови възможности на РЗИ, определени в годишния бюджет на инспекцията от Министерство на здравеопазването, ръководството се старае и отделя ресурси за извършването на малки текущи ремонти.

РЗИ – Благоевград е собственик и на сгради на територията на ГКПП – Станке Лисичково, ГКПП – Кулата и ГККП – Илинден.

Служебният транспорт на инспекцията се състои от 9 леки автомобила и 3 микробуса, като по един автомобил има в структурите по места.

ФИНАНСИРАНЕ НА РЗИ - БЛАГОЕВГРАД

През отчетния период РЗИ - Благоевград има реализирани собствени приходи в размер на 127057 лв.

Собствените приходи се разпределят, както следва:

- Приходи от такси – 75210 лв.
- Приходи от наеми – 91 лв.

През отчетния период РЗИ - Благоевград е събрала суми от наложени глоби с наказателни постановления в размер на 58975 лв., които са преведени в МЗ.

Разходите по §01-00 "Заплати и възнаграждения на персонала" са в размер на 1910581 лв.

- по служебни правоотношения – 1528218 лв.
- по трудови правоотношения – 382363 лв.

За издръжка са изразходвани 520680 лв.Относителен дял от средствата са изразходвани за:

- командировки – 13948 лв.
- материали – 90170 лв.
- вода, горива и енергия – 135771 лв.
- други външни услуги – 182085 лв.

АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ

През отчетния период цялостната дейност се осъществяваше в съответствие с основните задачи, заложени в плана за дейността на дирекция „АПФСО”.

В структурно отношение координацията между служителите в дирекцията е ефективна и на добро ниво. Организацията на административната дейност е регламентирана в редица вътрешни административни актове. Основавайки се на правилото за равните възможности и права на гражданите в административното обслужване е осигурен свободен достъп до деловодството в рамките на работния ден. Там се приемат, регистрират и насочват по определен ред от специалистите всички заявления и сигнали на граждани и юридически лица. Практика е при подаване на заявление или сигнал, гражданите да бъдат приети от специалист за консултация, което е постигнато чрез добра взаимовръзка между дирекциите и отделите в инспекцията.

Механизмът за тясно сътрудничество между администрация и потребители на услуги, организиран на едно място на достъп, улеснява до голяма степен обема на необходимата информация по предоставяне на услуги на физически и юридически лица на принципа „Едно гише”.Качеството на приема е основен елемент в процеса на обслужване и повишаване имиджа и доверието към служителите на инспекцията.

Следва да се отбележи постигнатото добро ниво на съгласуване на мероприятията между отделните дирекции в инспекцията и на положените усилия за постигане екипност в работата на служителите.

Основните правила за документооборота са регламентирани в инструкция за документооборота, деловодната и архивната дейност в инспекцията. Подробно и ясно са описани начините на приемане и регистриране на входящите документи, разпределението и организацията на работа с документите, основните изисквания към служителите за работа с документите, изготвянето и изпращането на изходящите документи, текущото съхраняване и архивиране на документите, използването и съхранението на печатите. Всички входящи и изходящи документи се регистрират в деловодната информационна система Eventis R7, която е изградена с различни нива на достъп. По този начин бързо може де се направи справка по движението на преписките и сроковете за изпълнението им. Усилията на ръководството бяха насочени и към изграждане на единна вътрешна информационна система, в рамките на осигурените финансови ресурси. Изградена е вътрешна компютърна мрежа.Осигурен е непрекъснат достъп до Интернет и информационно-правната програма „Siela”. На всички служителите от дирекцията е осигурен персонален компютър, създадена е електронно гласова комуникация между служителите на РЗИ в цялата област с цел по-бързо придвижване на вътрешната информация, постигане на по - голяма осведоменост на служителите по отношение работата в администрацията, както и реализиране на икономия от средства на ресурси.

Непрекъснатия стремеж към повишаване на професионалната квалификация и умения за работа със съвременните технология и комуникации на служителите в дирекцията са важна предпоставка за създаване на ефективна администрация в следните насоки:

1. Подбор на персонала – личностни качества за ефективна комуникация с потребители;

2. Специализирано обучение, насочено към развитие на:

- умения за работа с информационно-деловодната система и отделните й решения, както и внедряване на нови модули;
- административно обслужване на „едно гише” – принципи, методи, решения, добри практики.
- познания в областта на комуникациите и информационните технологии

3. Създаване на възможности за стимулиране, обучение и развитие на служителите в отдела;

4. Обезпечаване с хардуер и софтуер, оборудване и консумативи, необходими за осигуряване на нормални условия за работа;

5. Проучване и въвеждане на добри практики от други администрации, които имат за резултат гъвкавост, ефективност, икономичност и ефикасност на системата по административно обслужване.

- Ключов елемент за прилагането на ефективна и модерна политика за управление и развитие на човешките ресурси в администрацията е създаването на система за постоянно развитие на професионалните умения и квалификацията на служителите в администрацията. Смисълът на обучението е да се осигури въвеждане на служителите в принципите и практиката на административната дейност, както и последващо усъвършенстване на техните знания и умения.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА СИСТЕМАТА ЗА ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ В РЗИ - БЛАГОЕВГРАД

I.Общо състояние на системите за финансово управление и контрол:

Във връзка с настъпили съществени изменения в действащата нормативна уредба е необходимо да се направи цялостен анализ на възприетите методики, правила и прилагани процедури на действащата Система за финансово управление и контрол (СФУК) в РЗИ – Благоевград, в качеството му на второстепен разпоредител с бюджетни средства, с оглед на установяване на степента на ефективно и ефикасно функциониране, както и доколко е адекватна съгласно регламентите на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС).

Стратегическите цели и приоритети на инспекцията са отразени в Указанията на Министерството на здравеопазването за планиране на дейността на РЗИ през 2021 г. и бяха включени в плана за дейността на инспекцията за съответната година. Същият се приема от Директорския съвет и след запознаване на служителите става задължителен за изпълнение.

Всяка дирекция има съгласувани с ръководството годишни планове, които съдържат конкретни дейности по основните здравни проблеми, план – графици за лабораторен контрол и такива за съвместната дейност с други контролни органи и срокове за изпълнението им.

За изпълнението на поставените задачи и постигане на конкретните цели в инспекцията са осигурени човешките и финансови ресурси.

Разпределението на правата и отговорностите по отделните процедури е извършено, съгласно организационната структура на Инспекцията съобразени с Правилник за устройството и дейността на РЗИ, Вътрешните правила за осъществяване на предварителен контрол преди поемане на задължения и преди извършване на разходи и със съответните длъжностни характеристики.

Състоянието на използваната СФУК се разглежда и анализира в две основни насоки:

1. Предприети конкретни действия насочени към нейното подобряване и развитие;

2. Области на финансово управление и контрол където е необходимо да бъдат съсредоточени повече усилия за усъвършенстване.

II.Области на финансовото управление и контрол в които са предприети действия насочени към развитие и подобрение:

Анализът в тази насока е свързан с оценка на реални действия насочени към налагане на определени вътрешни правила, методики и процедури с основна цел осигуряване на реално функциониране на СФУК, с оглед на осъществяване на ефективна регулация и контрол на дейността и извършваните финансови операции в РЗИ - Благоевград.

За изпълнението на стратегията за управление на риска са утвърдени Вътрешни правила за определяне на критериите и методите за оценка на риска при упражняване на предварителен, текущ и последващ контрол по Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор от работна група определена със заповед на Директора на РЗИ – Благоевград.

За функциониране на СФУК в РЗИ са разписани правила и процедури за осъществяване на предварителен контрол, системата на двойния подпис и съставянето на досиета за задължения.Актуализирани са досега разписаните процедури и са утвърдени нови свързани със Закона за държавния служител, като Етичен кодекс, по подбора и назначаването на нови служители. Утвърдени са длъжностните характеристики за всяка длъжност в съответните отдели и дирекции, включващи изисквания за необходимата квалификация.

Директорът на инспекцията и директорите на дирекции отговарят за цялостния процес по определяне и управление на рисковете, както и за осигуряване на текущ мониторинг върху него и актуализиране при необходимост.

Ръководителите на отдели и дирекции обсъждат рисковете, застрашаващи постигането на целите на съответната дейност.

Разделянето на отговорностите в инспекцията е регламентирано със заповеди и чрез утвърдените длъжностни характеристики.

С разписаната счетоводна политика се осигурява своевременното, точно и пълно осчетоводяване на стопанските операции.

В инспекцията има разписана процедура за реда за регистриране, движение и решаване на предложенията и сигналите на гражданите, в т.ч. и сигналите за корупция.

В електронната страница на инспекцията, освен информация за видовете административни услуги и процедурите за тяхното осъществяване са посочени стъпките при регистрацията на обектите, както и начина на заплащане на услугите, извършвани от РЗИ по искане на физически и юридически лица. Административните регулаторни режими се актуализират при всяка промяна в процедурите и начина на заплащане на услугите.

Изградена е система за отчетност, с която са определени кои служители и ръководители на звена какви отчети и в какви срокове трябва да представят. Ежегодно в плана на инспекцията, който се приема от Директорския съвет, в отделен раздел са разписани задълженията на ръководителите на структурните звена по отношение на изпълнението на задачите, периодичния анализ за оценка изпълнението на количествените показатели и взискателността на контрола. На всяко заседание на Директорския съвет се докладва изпълнението на извънредно възложени, поставени на предишно заседание и отсрочени задачи. Всеки ръководител на структурно звено докладва за резултатите от извършените от него контролни проверки в обектите на здравните инспектори за оценка на адекватността на предприетите от тях мерки.

В тази връзка трябва да се отчете приемането на редица вътрешни актове-правилници, заповеди и др. от ръководството на РЗИ, с които са положени основите и са конкретизирани процедури и механизми за реално действие на СФУК, както по отношение на контролната среда, самите контролни дейности, така и относно информационната осигуреност за комуникации между служители и структурни звена в РЗИ, а също и за външни потребители на информация.

В тази насока съществена роля изпълняват утвърдената от Директора на РЗИ Инструкция за документооборота, Правилника за вътрешния трудов ред, както и редица други вътрешни актове на Директора на РЗИ, с които се регламентират функциите на отделните звена и служители в структурата.

Утвърдени са длъжностни характеристики за всички видове длъжности, със заложени основни квалификационни и професионални изисквания.

Възприет е положителен подход за работни срещи на директора с ръководни служители от дирекции и отдели с цел анализ и решения на проблеми по текущата дейност, а също и по-отношение дейности свързани с финансово управление и контрол.

В по-голяма степен са възприети насоки за организация и управление на изпълняваните контролни дейности в РЗИ. На основание Правилник за дейността на РЗИ, ръководството разделя и конкретизира преките отговорности на служителите, въведени правила за прилагане на системата за двоен подпис, за осъществяване на предварителен, текущ и последващ контрол за законосъобразност на действията на отговорните служители. Посредством система от вътрешни актове (заповеди, процедури и правилници и др.) се създава организация и се постига документална обоснованост на всички финансови действия и счетоводни операции в РЗИ, както и по отношение използването, съхранението и архивирането на документи и достъп до информация.

Достъпът на заинтересованите служители до нормативната уредба се осигурява чрез правноинформационната система "Сиела" и осигурен достъп до интернет. Достъп на граждани и институции до информация, касаеща дейността на структурата се осъществява чрез сайта на РЗИ, което се осигурява прозрачност и публичност за дейността на инспекцията.

III.Области на финансовото управление и контрол, които се нуждаят от развитие и подобрение :

Важен въпрос е разработване и възприемане на нови методики и актуализация на риск - регистъра, процедури и мерки, насочени към цялостна стратегия за идентификация, анализ, контрол и управление на рисковите фактори, които биха повлияли негативно при изпълнение на текущата дейност в РЗИ и постигане на планираните цели. Това налага прилагане на системно обоснован подход по усъвършенстване на контролните функции, осъществявани от съответните служители. При текущо осчетоводяване, съхранение и архивиране на информацията е необходимо обновяване на използваните информационни системи.

В заключение от мониторинга на обективното състояние на действащата СФУК в РЗИ - Благоевград са направени съответните изводи. Обобщената оценка за ефикасност, ефективност и адекватност на нейното действие е добра. Въпреки това не може да се игнорира необходимостта от въвеждане на нови процедури и мероприятия, съобразени с изискванията на бързо променящите се икономически условия и нормативни бази. Усилията за оптимизация на дейността на СФУК ще доведе до подобряване на икономическата и финансова дисциплина, до необходимата прозрачност, публичност, законосъобразност и целесъобразност на дейността на инспекцията и оптимизиране обществения принос при осъществяване на стратегическите цели.

ОБОБЩАВАНЕ, АНАЛИЗ И НАСОКИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ДЕЙНОСТТА В ДИРЕКЦИЯ "АПФСО"

Дирекция "Административно-правно, финансово и стопанско обслужване" осъществява административното и финансово-счетоводното обслужване на РЗИ – Благоевград.

Сайтът на инспекцията съдържа данни за структурата, функциите и дейността, която се обновява веднъж седмично и гражданите могат да получат информация издаваните от нея документи.

При изпълнението на задачите и мероприятията, залегнали във функционалната характеристика на дирекцията се упражняваше контрол върху:

- финансово-счетоводното обслужване на РЗИ - Благоевград;
- бюджетните средства, необходими за дейността на РЗИ - Благоевград и тяхното целесъобразно разходване;

- законосъобразността на проектите на индивидуални административни актове, които се изготвят съобразно действащата нормативна уредба ЗАНН и АПК
- договорите, по които РЗИ - Благоевград е страна;
- всички документи, свързани с финансовата дейност преди вземане на решение за поемане на задължение с извършване на разходи от бюджета на РЗИ - Благоевград
- деловодната и куриерска дейност в РЗИ
- административно обслужване на физически и юридически лица на принципа "едно гише" действията в съответствие със Закона за предложенията, сигналите, сигналите и заявленията;
- съхраняването документите и другите материали на РЗИ - Благоевград в съответствие с изискванията на Закона за Националния архивен фонд;
- условията за провеждане на процедури за възлагане на обществени поръчки;
- поддържането на собствеността на РЗИ – Благоевград съгласно правилата и нормите за безопасната им експлоатация – сгради и съоръжения.
- изправността на осветление, отопление, вентилация, канализация и други с цел своевременно отстраняване на аварии.
- качеството на провеждането и приемането на ремонтните работи.
- изпълнението на договорите по количество, качество и срокове.
- закупуването на апаратура, материали, работно облекло и консумативи.
- деловодното обслужване на дейностите на РЗИ – Благоевград.
- поддържането на автомобилния парк и транспортното обслужване на дейностите на РЗИ – Благоевград.
- показанията на километражите на служебните автомобили и отчетените километри по пътните листа на шофьорите.
- ежемесечното приключване на наличностите по счетоводните сметки.
- своевременното инкасиране на сумите от услуги на населението.
- своевременното приемане и изпращане на кореспонденцията с физически и юридически лица.
- целесъобразното използване на консумативи, материали, биопродукти и реактиви в отделите и лабораториите.

  финансовото състояние на РЗИ – Благоевград, с цел формиране на икономии от средствата отпуснати от Министерство на здравеопазването.

ДИРЕКЦИЯ „НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ" ДЕЙНОСТ НА ОТДЕЛ "ПРОТИВОЕПИДЕМИЧЕН КОНТРОЛ"

ДЕЙНОСТ ПО ДЗК:

В отдел „ПЕК" се работи по проблеми, определени със заповед на Директора на РЗИ.

През изтеклата година дейността на отдела се провеждаше съгласно предварително изготвен план, разбит по тримесечия, съобразен с насоките за планиране от МЗ, с общия план на РЗИ и с регионалните проблеми.

По плана на отдела, се контролираха санитарно – хигиенните и противоепидемични режими на работа в обектите и се обективизираха с микробиологичен контрол. Проверките се извършваха по план, по теми, по епидемични показания и по сигнали.Изцяло се работи по проблеми свързани с пандемията от COVID – 19.

Обслужваното население в областта е 310 023 в 280 населени места, обособени в 14 общини. 14 специалисти от отдел "ПЕК" упражняват оперативен контрол.

През 2021 година на текущ планов контрол са подлежали 1549 броя обекта или 120 обекта средно на едно лице извършващо оперативен контрол.

В горепосочените обекти през изтеклата година са извършени 80 бр.

Тематични проверки:

- ОВП – 780 бр.
- по чл.56 от Закон за здравето – 1020 бр. по план, са извършени 40 бр.
- Дейност на лечебните заведия за диагностика и лечение на ТБК и проведената химиопрофилактика на контактните – 4 бр. проверки.

Проверки по епидемиологични показания – 134 броя;
Извършени са 22739 епид проучвания.
Проверки за спазване на здравните изисквания, при регистрация на обекти 66 бр.
Издадени 60621 предписания на хоспитализирани пациенти по отделенията в областта
Изготвени 78 бр. справки за МВР и прокуратура.
Издадени 1543 бр. бланка 4А на контактни и на лица с оплаквания за COVID – 19 за PCR изследвания.
Има разгледани 239 жалби и множество отговори на зададените въпроси от граждани относно пандемията.
В резултат на провеждания контрол и във връзка с констатирани пропуски и нарушения на противоепидемичните изисквания са **издадени 687 броя предписания** с които са обхванати 687 обекта. Предписанията са проконтролирани в срок, съгласно изискванията.За констатирани нарушения са направени 1 **акт**.
На основание на чл.7, ал.1, т.5 от Наредба № 3 на МОСВ и МЗ за класификация на отпадъците (ДВ., бр.44/2004г.) са издадени **0 бр**. становища и 115бр. хигиенни заключения за класификация на опасни отпадъци от лечебни заведения в Благоевградска област.

През изминалата година е оказана ОМП и консултативна помощ - общо 424 броя по епидемиологични въпроси и паразитологични проблеми;
В отдела се извършва и дейност по предварителен санитарен контрол на лечебните заведения, с разглеждане на проектно – сметна документация , изготвяне на протокол за спазване на здравните изисквания за регистрация на лечебните заведения и пускането им в експлоатация. **Издадени са 66 бр. протоколи за спазване на здравните изисквания на лечебни заведения.**

Издадени 30 бр. удостоверения за изършени имунизации;

Микробиологичен контрол:

При извършените проверки се установи, че медицинските специалисти познават добре начина на извършване на дезинфекция и спазват правилни дезинфекционни режими. Налице са достатъчни количества дезинфекционни препарати в срок на годност, разрешени за употреба от МЗ. При нужда се провежда дезинсекция и дератизация с препарати разрешени за употреба, съгласно Наредба №3 от 2005 г. за условията и реда за извършване на дезинфекции, дезинсекции и дератизации.

Дейността на отдела по ДЗК е обективизирана с микробиологичен контрол на дезинфекциите и стерилизациите и с химичен контрол на стерилизационната техника.

Пробите са взети от болници, частни дентални кабинети, специализирани частни медицински кабинети, социални домове, диспансери, ОПЛ, медицински центрове, детски заведения, комунални обекти.

Основно от повърхности се изолират коагулазонегативни стафилококи, грам положителни спороносни микроорганизми, което показва, че се извършва правилен дезинфекционен режим.

На територията на областта са регистрирани 235 броя сушилни.

Регистрирани са 405 броя сухи стерилизатори, 305 броя автоклави и 7 броя автоматични стерилизационни уредби, които подлежат на микробиологичен и химичен контрол

Веднъж годишно се проверяват от техническия персонал и се уточнява режима им на работа.

Дезинфекцията в здравните заведения се извършва по метода на "двете кофи". Използваните дезинфекционни средства притежават сертификат за качество и разрешителни за употреба от МЗ. Данните от представените от фирмите указания за употреба съвпадат с тези написани в санитарните разрешителни.

От направените проверки се установи, че правилно се приготвят и прилагат работните дезинфекционните разтвори.

През 2021 г. дейността по ДДД бе насочена към провеждане на активен епидемиологичен надзор, профилактика и контрол над дейностите по дезинфекции, дезинсекции и дератизации, съгласно изискванията на Наредба № 1/2018 г. на МЗ и Министерство на земеделието, храните и горите.

1. Извършване на контрол върху дейността на физически и юридически лица, които извършват дейности по дезинфекция, дезинсекция и дератизация и тяхната регистрация в МЗ, според изискванията на Наредба №1 /2018 г. на МЗ **и** Министерство на земеделието, храните и горите за условията и реда за извършване дейности по дезинфекция, дезинсекция и дератизация;

2. Осъществяване на контрол върху дейностите по дезинфекция, дезинсекция и дератизация в контролираните обекти. Проверка на състоянието на обработените обекти по отношение степен на заселеност от насекоми и гризачи – текущи проверки, тематични проверки, проверки по предписания, проверки по сигнали и по жалби от гражданите.

3. Дейности по борба с кърлежовопреносимите инфекции.

4. Дейности при опазване здравето на хората от зоонози

5. Други дейности по писма на МЗ, писмена работа и изготвяне на отчетни форми.

6. Подобряване сътрудничеството с ведомства и институции, които имат отношение към изпълнението на разпоредбите на цитираната наредба /ДДД фирми, общини, детски заведения, заведения за социални услуги за деца и възрастни, ЛЗБП, „ В и К" дружества, БТК,енергоразпределение и ОДБХ гр. Благоевград/.

7. Работа по сключени договори между РЗИ и ДДД фирми „Гарант Медикал"ЕООД със седалище и адрес на управление в гр. Благоевград и „ПЕСТ ПРО ГРУП" ЕООД за организиране и прилагане на дезинсекционни мероприятия за контрол на комарните популации в страната с оглед на превенция на риска от бедствия и ограничаване на рисковете за общественото здраве.

8.Участие в епизоотични комисии на общинско и областно ниво.

Конкретни резултати от работата по противоепидемична и организационно методична дейност

За отчетния период по кореспонденция са изготвени *писма, информации и становища,* относно изпълнението на ДДД в област Благоевград:

- Информации до НЦЗПБ, Секция „ Епидемиология", относно отчетни форми за лечебната имунизация против бяс в област Благоевград – за I-во полугодие на 2021 г.;II-ро полугодие на 2021 г. и обобщени за 2021 г.;

-36 предписания: - 33 до кметове на 14 общини и 3 до „В и К" дружества, БТК и „ЧЕЗ- енергоразпределение в област Благоевград за извършване на ДДД дейности в обекти с обществено предназначение.

- Информации за епизоотични комисии;

- Здравно-образователни теми за информиране на населението.

В Д“НЗБ“ за осъществяване на контрол се водят на отчет 12 специализирани ДДД фирми.

За отчетния период са извършени 287 бр. проверки на място и 1036 по документи, от които :

- 12 проверки на физически и юридически лица, съгласно разпоредбите на Раздел III – „Изисквания към фирмите за извършване на дезинфекции, дезинсекции и дератизации”, от Наредба № 1/2018 г. на МЗ и Министерство на земеделието, храните и горите, за условията и реда за извършване на дезинфекции, дезинсекции и дератизации .

Проверките са по текущ контрол. Всички ДДД фирми на територията на Благоевградска област са вписани в регистъра на МЗ. Имат удостоверение за професионална правоспособност на ръководител и изпълнители на ДДД дейности. Наличните и използвани биоциди са в срок на годност и с разрешение за пускане на пазара от МЗ. Всички специализирани фирми издават потвърдителни протоколи за извършена ДДД обработка, съгласно Приложение № 5 към чл. 15, т.6. Резултатите от проверките са отбелязани в протоколи, които се съхраняват в досието на фирмата, извършваща мероприятия по ДДД.

В област Благоевград, ДДД дейности извършват и специализирани звена с адрес на регистрация в гр. София: „ДЕП-Трейдинг” ЕООД, „ДДД -1”ООД и „ЕМ ДЖИ КОНСУЛТ“ООД.

- Във връзка с изпълнение на предписания на РЗИ, за периода април-октомври стартираха мероприятия по дезинсекции и дезакаризации на тревни площи в паркове, ДЗ, училища и болници на територията на област Благоевград и дератизации в депа за твърди отпадъци, колекторни шахти, шахти на „ВИК” дружества и сграден фонд на обекти с обществено предназначение са приети и проверени 157 потвърдителни протоколи от общините в Благоевградска област за извършени ДДД обработки.

-42 проверки по изпълнение на предписание на РЗИ – в тревните площи на община Благоевград за заселеност с кърлежи след проведени обработки.

През 2021 г. съгласно заповед на МЗ № РД -01-176/22.03.2021 г. за навременно планиране и извършване на ДДД мероприятия и на основание сключени договори между РЗИ Благоевград и ДДД фирми „Гарант Медикал“ и „ПЕСТ ПРО ГРУП“ със седалище и адрес на управление гр. Благоевград –за мониторинг и при необходимост извършване на ларвицидни обработки в 51 биотопи разположени по поречието на р. Места и р. Струма. За отчетния период са проведени 76 броя проверки на място съвместно с ДДД фирмите сключили договори с РЗИ Благоевград и 1036 по документи за наличие на ларви на комари в 51 биотопи, разположени по поречието на р. Струма, р. Места, р. Бистрица в Благоевградска област. Мониторинга е извършен от ДДД фирмите посочени по-горе. Крайречната ивица е принадлежаща на общините Симитли, Кресна, Струмяни, Сандански и Петрич за р. Струма и Разлог, Банск, Добринище, Места, Гоце Делчев, Сатовча и Хаджидимово за р. Места. При наличие на ларви на комари се извършваха ларвицидни обработки – 113 броя от ДДД фирмите „Гарант Медикал“ и „ПЕСТ ПРО ГРУП“, съгласно сключени договори между РЗИ Благоевград и ДДД фирми „Гарант Медикал“ и „ПЕСТ ПРО ГРУП“ със седалище и адрес на управление гр. Благоевград

- Наблюдения за наличие на ларви и комари се извършваха периодично и в поречието на р. Бистрица в участъка между началото на пешеходна алея за парк Бачиново и пешеходния мост на реката при Американски университет в Благоевград – 10 броя.

Изготвени са 5 информации до МЗ за проведените по договора мероприятия. Даден отговор на 4 жалби:

- 2 за нерегламентирано отглеждане на животни в с. Сатовча и с. Изгрев.
- 1 за безстопанствени кучета по улиците на Благоевград

- 1 за наличие на грзачи във фитнес в гр. Банско.
- Изпратени са 4 писма: - 2 до ОДБАХ в Благоевград за решение на жалбите по компетентност.
- - 2 до кмет на общ. Сатовча и кмет на общ Полена.

За отчетния период са проведени 2 заседания на областна епизоотична комисия и общинска епизоотична комисия гр. Благоевград.

- Заедно с косенето и обработката с препарати на тревните площи, предписаните противоепидемични мерки изискват да се предприемат действия за намаляване на безстопанствените кучета, които са своеобразен транспорт за кърлежите. В детските заведения пясъкът в пясъчниците се подменя, допълва и обработва с инсектициди. Ограничен е достъпа на кучета до детски площадки и градинки.

- Изготвя се оперативен седмичен анализ на ухапани от кучета и кърлежи по данни от ЦСМП и СО.

- РЗИ-Благоевград провежда целенасочена здравно-образователна информираност, отнасяща се до най-значимите инфекциозни заболявания, паразитози и мерките за предпазване от заразяване.

Периодично се събират и обработват получените данни за лечебна имунизация против бяс в област Благоевград.

- Информиране на населението за графика на дезакаризации и дератизации, указания за предотвратяване експозицията на хора и животни, чрез сайта на общините;

- Здравно-промотивната информация, касаеща предпазване на населението от заболявания през 2021 година бе насочена предимно към противоепидемичните мерки по време на пандемия от COVID – 19.

Работа по пандемията от COVID - 19

През 2021 г. изцяло се работи по проблемите на пандемията от COVID-19. Основните цели бяха- да се забави и преустанови разпространението на заразата, да се обезпечи и оптимизира грижата за всички пациенти, минимализира въздействието на епидемията върху здравната система, социалните услуги и икономическата дейност.

Високата заболеваемост,концентрирана в кратък период от време е сериозно изпитание за здравеопазването във всяка страна и област, защото предполага рязко повишаване на нуждите на населението от извънболнична и болнична помощ в условия на намален капацитет на лечебните заведения поради заболяване и отсъствие на част от персонала и недостиг на болнични легла.

Основната цел на всяка държава е:

- Ограничаване на заболяемостта и намаляване на смъртността
- Осигуряване на оптимални възможности за лечение на заболелите
- Поддържане функционирането на основни за обществения живот сектори и институции
- Осигуряване на постоянна , достоверна и актуална информация за обществото относно хода на пандемията от COVID – 19 и предприетите мерки

През декември 2019г. в китайския град Ухан възниква епидемичен взрив, причинен от нов корона вирус, чиито вероятен резервоар на зараза са прилепите, а пренасянето на човек става чрез друг вид животно – междинен гостоприемник.През януари 2020г. официално е потвърдено предаване на вируса от човек на човек. Последва бързо разпространение на инфекцията в Китай и в международен мащаб.На 11 март СЗО обяви ситуацията като пандемична. Тази пандемия постави човечеството пред сериозно изпитание. Основна цел на провеждането на противоепидемични мерки в условията на пандемия е максимално ограничаване на възможностите за разпространяване на вируса в обществото, с което да се постигне забавяне на хода на пандемията и намаляване на нейната интензивност.

Във връзка с писмо на МЗ и пандемията на 25.02.2020г. започна осъществяване на 24ч. граничен здравен контрол от всички служители на отдел „ПЕК“ на пристигащите от рискови страни с разпространение на COVID – 19 първо на ГКПП Кулата, а след време и на останалите три ГКПП в областта. Дежурствата продължиха и през 2021г. Извършваше се термометриране на пристигащите и попълване и връчване на анкетни карти. По – късно и връчване на декларации и предписания за поставяне под карантина на завърналите се в страната българи от чужбина и чужденци. Всички анкетни карти, а по-късно и предписания от ГКПП след дежурства ежедневно се сканираха и се изпращаха до други РЗИ в страната, ОПЛ, НОИ, социално подпомагане, МВР, кметове на общини и доклади до прокуратурата.Изготвяха се и списъци на всички преминали и карантинирани през ГКПП и ежедневното им изпращане до МВР и прокуратура.Ежедневно се изготвяха списъци на отпадналите от карантина и се изпращаха до кметовете на общините.Ежедневно се изготвяше и филтър на положителните за COVID – 19 лица по населени места и хоспитализирани и изпращане до МВР. Ежедневно се извършваше позвъняване на лицата с изтекъл срок на карантина. По същото време се извършваха епидемиологични проучвания в инфекциозните отделение на МБАЛ в областта за хоспитализирани хора с оплаквания от COVID – 19 – 10326 бр.и толкова предписания за поставяне под карантина в отделение и 10500 бр. предписания за поставяне под карантина на контактни. Цялата дейност многократно бе свързана с телевизионни и радио предавания в цялата страна. Поради увеличаване на броя на заразените и хоспитализираните се преустановиха дежурствата на ГКПП от служителите от отдел“ПЕК“, за да се извършват епидемиологични проучвания, карантини на контактните и взимане на проби за PCR. Всеки път взетите проби се придружаваха до НЦЗПБ-София с изготвянето и на списъци и придружителни писма.

Активно взехме участие и при затварянето на гр.Банско, като се осъществяваха 24ч. дежурства и термометриране на влизащите в града. По – късно се извърши масово изследване от служители на отдел“МИ“ към дирекцията с бързи тестове на граждани от града и съседните общини.Непрекъснато в хода на епидемията се работеше по писма на МЗ.

В хода на пандемията имахме съвместна работа с РУ на МВР за връчване на предписания на положителни лица изолирани в дома и на техните контактни. Ежедневно се осъществяваше контрол за спазване на карантината. Постоянно се правеха справки за МВР прокуратура, относно карантинирани лица нарушили карантината. Непрекъснато извършване на проверки по епид показания и тестване с антигенни тестове на лица с оплаквания и контактни в организирани колективи, старчески домове, домове за лица с деменция, домове за пълнолетни лица с физически увреждания и др.

Издаване на бланка 4А на контактни и лица с оплаквания за PCR направления – 1543 бр.

Изготвяхме предписания до кметове на общини, директори на училища, детски заведения, социални заведения и работнически колективи, МБАЛ в областта, лечебни заведения за спазване на противоепидемичните мерки и ограничаване разпространението на заразата – 687 бр.

Работихме през последните месеци на годината за отмяна на карантини и изготвяне на актове за отмяна на преминали през ГКПП във връзка със Заповед на министъра на здравеопазването.

Взехме активно участие в изготвянето на отговори за достъп до обществена информация на различни въпроси свързани с пандемията и работата в РЗИ.

АНАЛИЗ НА ЗАРАЗНАТА ЗАБОЛЕВАЕМОСТ

Анализът е изработен на база данни от системен епидемиологичен надзор над заразните и паразитните заболявания, епидемиологични проучвания на инспекторите на отдела и данните от лабораторни изследвания, характеризиращи етиологичните особености.

ОБЩАТА ЗАРАЗНА ЗАБОЛЯЕМОСТ

Регистрирани през 2021 г.са общо 22954 сл. – 6521,23%ооо, спрямо 10690 сл. – 3037,03 %ооо за 2019г /без грип и ОРЗ/.

Структурата на регистрираната заразна заболеваемост се характеризира с водещо място на въздушно - капковите инфекции – 22914 сл. – 6509,87%ооо, от които неуправляемите са 22899 сл. – 6505,60%ооо, а управляемите са 15 сл. – 4,26%ооо, следвани от чревните инфекции – 40сл. – 11,36%ооо ,трансмисивни инфекции – 0 сл. – 0%ооо и невроинфекциите –2 сл. – 0,56%ооо.

Високата заболеваемост от въздушно - капкови инфекции се дължи на големия брой заболявания от COVID – 19 и варицела през годината – общо 22896 сл. – 6504,75 %ооо.

ДИХАТЕЛНИ ИНФЕКЦИИ:

През изтеклата година са регистрирани 22914 сл. – 6509.87 %ооо, спрямо 10576сл. – 3004,64 %ооо за 2020г.

По нозологични единици, разпределението е следното:

COVID - 19:

През 2021 год. са регистрирани 22739 сл. – 6460,14%ооо.

Относителният дял на заболяванията от COVID в структурата на дихателните инфекции е 99,23%.

100% от заболяванията са епидемиологично проучени.

Най-висок е относителният дял на заболяванията във възрастовата група:

60 до 64 г. – 2163 сл. – 9,51% и от над 65 г. – 6368 сл. – 28,00 от общия брой случаи.

В организирани колективи са заболели: детски градини – 112 сл., училища – 782 сл. и в частни домове – 353 сл. 58 детски ясли,служители – 698 сл., пенсионери – 6368 сл., свободни – 3095 сл.

Общо проучени са 22739 огнища и са наблюдавани 34108 бр. контактни на заболелите, от тях лабораторно изследвани са всички заболели лица, като от тях 1003 сл. са положителни.

СКАРЛАТИНА:

През 2021 год. са регистрирани 1 сл. – 0,28%ооо, спрямо 9 сл.- 2,56%ооо за 2020 г.

Относителният дял на заболяванията от скарлатина в структурата на дихателните инфекции е 0,004%.

100% от заболяванията са епидемиологично проучени.

Най-висок е относителният дял на заболяванията във възрастовата група:

1 до 4 г. – 1 сл.

В организирани колективи са заболели: детски градини – 1 сл., училища –0 сл. и в частни домове – 0 сл.,0 детски ясли.

Общо проучени са 2 огнища и са наблюдавани 12 бр. контактни на заболелите, от тях лабораторно изследвани са 5 лица, като от тях 1 сл. е положителен. С доказан причинител бета – хемолитичен стрептокок са 2 лица. Заболели контактни – 1 лице. Открити заразоносители – 0 лица. Всички контактни на заболелите, които боледуват от сърдечни, бъбречни и ставни заболявания, са насочени към ОПЛ за медицинско наблюдение и профилактиране.

Взривове не са регистрирани.

Прогноза: През последните 15 години най – висока е била заболяемостта през 1995 година – 164сл. – 46,70%оо , следвана от заболяванията през 2000г. – 151 сл. - 42,95%ооо.В останалите години заболяемостта се е движила в тесни граници.

ВАРИЦЕЛА:

През изминалата година са регистрирани 157 сл. – 44,60%ооо, спрямо 264 сл. – 75,00%ооо за 2020 г.

Проучени огнища – 235, брой контактни 885, от тях заболели – 12;

От заболелите 71 са мъже и 86 – жени.

Най – засегнати са възрастовите групи от 1 – 4 г.- 61 лица –38,85 % и от 5- 9 г. – 73 сл. -46,49 %.

В организираните колективи, заболяванията се разпределят: детски ясли – 1 сл.; детски градини – 61 сл.; училища – 76 сл.; служители – 4 сл.,частни домове – 12 сл.;пром. – 2 сл., селскост.-0 сл. През годините заболеваемостта винаги е била завишена в цялата област.

МОРБИЛИ:

През изминалата година са регистрирани 0 сл. – 0 %ооо, спрямо 0 сл. – 0%ооо за 2020 г.

ТУБЕРКУЛОЗА:

От туберкулоза през 2021 год. са заболели 15 лица –4,26 %ооо, спрямо 27 сл. – 7,67%ооо за 2020г. Относителен дял в структурата на въздушно – капковите инфекции е 0,065 %.

Всички случаи над 14 години, са хоспитализирани в СБАЛПФЗ „Св.Ив.Рилски“– гр. Благоевград.

От заболелите 11 лица са мъже и 4 жени.

До 14г. възраст се хоспитализират в гр. София.

По произход на откритите случаи се разпределят по следния начин:

- училища – 0 сл.
- частни домове – 0 сл.
- служители – 2 сл.
- промишлени работници – 3 сл.
- свободни професии: 2 сл.
- пенсионери – 3 сл.
- селскостопански работници – 1 сл.
- безработни – 3 сл.

Регистрираната заболяемост не е свързана с професионална ориентация.

Проучени огнища – 22, контактни – 65 ;

През 2021г. са изразходвани за лечение на контактните 15825 таблети.

ОРЗ И ГРИП :

От 01.01.2021 год. - 31.12.2021 год. в гр.Благоевград са регистрирани 984 сл. – 279,55%ооо, спрямо 2464 сл. – 700,02%ооо за 2020г.

Най-честите усложнения са регистрирани на дихателната система – бронхити и пневмонии,следвани от отити.

Регистрираните усложнения са около 1-2 %.

В РЗИ се извършва ежедневен, активен селективен надзор на заболяванията от грип и ОРЗ на пациенти от четири ОПЛ. Наблюдаваният контингент е 6868 човека в следните възрастови групи: 0-4г., 5-14г., 15-29г., 30-64г.и над 65г.

С оглед проследяване циркулацията на грипни вируси от сезонния грип и грипен вирус тип А /H1N1/ и Ямагата сред населението и съгласно разпоредбите на Наредба № 21 / 18.07.05г. за реда за регистрация, съобщаване и отчет на заразните болести, всеки месец от 01.11.2020 г. – 31.03.2021 г. се организира набирането и изпращането на носогърлени смивове от лица с подходяща симптоматика на грип и ОРЗ до Националната референтна

лаборатория по грип и ОРЗ на НЦЗПБ – гр.София. и реимунизации. През зимните месеци нямаше завишаване на случаите от грип и ОРЗ поради което не се обяви грипна епидемия.

ЧРЕВНИ ИНФЕКЦИИ:

Общо за Благоевградска област през 2021 г. са регистрирани 40 сл. – 11,36%ооо, спрямо 111 сл. – 31,54%ооо за 2020 год.

Относителният дял на чревните инфекции в структурата на общата заразна заболяемост е 0,17 %.

ЕНТЕРОКОЛИТИ:

Водещо значение в групата на чревните инфекции имат ентероколитите. За 2021 г. година са регистрирани 16 сл. – 4,55%ооо, спрямо 46 сл. – 13,07%ооо за 2020 г.

Относителният дял в структурата на чревните инфекции е 40,00% .

От всички заболявания, 24 огнища са епидемиологично проучени. Наблюдавани контактни - 98 лица.

В детски заведения са регистрирани 0 сл. училища – 0 сл. промишлени работници –2 сл. пенсионери – 3 сл. свободни професии – 2 сл.селскостопански работници – 0 сл. и безработни – 2 сл.

До голяма степен високата заболяемост се дължи, вследствие на неспазване на необходимите санитарно – хигиенни и противоепидемични изисквания и хигиенни навици сред някои групи от населението.

САЛМОНЕЛОЗИ:

За 2021 година са регистрирани 9 сл. – 2,56%ооо, спрямо 10 сл. – 2,84%ооо за 2020 год.

Относителният дял в структурата на чревните инфекции е 2,25 %.

Всички случаи са с причинител Салмонела ентеритидис.

По райони, заболяванията се разпределят така:

ШИГЕЛОЗИ:

Регистрирани са 3 сл. – 0,85 %ооо, спрямо 15 сл. – 4,26%ооо за 2021 год.

Относителният дял на заболяванията от дизентерия в структурата на чревните инфекции 7,5 %, на трето място след заболяванията от гастроентероколит и вирусни хепатити.

От заболелите микробиологично са потвърдени 3 сл. , от тях 2 сл.шигела флекснер и 1 сл. са шигела sonnei;

Общо проучени са 4 огнища, наблюдавани контактни 14 лица, лабораторно изследвани 5, от тях положителни 0 лица; Общ брой заболели контактни – 0;

РОТАВИРУСЕН ЕНТЕРОКОЛИТ:

Регистрирани са 4 сл. – 1,14%ооо, спрямо 21 сл. – 5,97%ооо за 2021г. Относителен дял в структурата на чревните инфекции – 10,00%;

ВИРУСНИ ХЕПАТИТИ:

Регистрирани са 8 сл. –2,27 %ооо, спрямо 19 сл. – 5.40%ооо за 2021 год. Относителният дял в структурата на общата инфекциозна заболеваемост е 0,03 %, а в структурата на чревните инфекции – 2,00%

ВИРУСЕН ХЕПАТИТ ТИП А:

- тип А – 0 сл. – 0%ооо – 0% от общия брй хепатити, спрямо 8 сл. – 2,27%ооо за 2021г.

Регистрирани са 0 лица, контактни на заболелите, от тях изследвани -0 , положителни 0, общ брой заболели от контактните 0 лица;

ВИРУСЕН ХЕПАТИТ ТИП Е:

- тип Е – 0сл. – 0%ооо – 0% от общия брй хепатити, спрямо 2 сл. – 0,56%ооо за 2021г.

ВИРУСЕН ХЕПАТИТ ТИП В:

- тип В – 0 сл. – 0%ооо – 15,79% от общия брой хепатити, спрямо 3 сл. – 0,85%ооо за 2021г.
- Регистрирани огнища – 0 ;

Провежда се 180 - дневно наблюдение на 0 лица, контактни на заболелите, от тях изследвани 0 лица, с положителен резултат – 0 лица;

ВИРУСЕН ХЕПАТИТ ТИП " С ":

- тип С – 0 сл. – 0%ооо – 0 % от общия брой хепатити, спрямо 1 сл. – 0,28%ооо – за 2021г.

ВИРУСЕН ХЕПАТИТ ТИП НЕОПРЕДЕЛЕН:

- тип неопределен /N/– 8 сл. 2,27 %ооо – 100% от общия брой хепатити, спрямо 5 сл. – 1,42%ооо за 2021г.

Регистрирани огнища – 8, контактни на заболелите – 32 лица, изследвани 1.

Не могат да бъдат направени конкретни изводи по отношение на професионалният риск, както и да се установят факторите, участващи в механизма на предаване на инфекцията поради неустановения етиологичен фактор.

НЕВРОИНФЕКЦИИ:

Регистрирани са 1 сл.- 0,28%оо, спрямо 5 сл. – 1.42%ооо за 2019 г.

Вирусни менингити и менингоенцефалити и бактериален менингит –1 сл.- 0,28%ооо, При активно провеждания епидемиологичен надзор над ОВП в отделенията – ДО, НО, ИО в 5-те болници на областта няма регистрирани 0 сл. – 0 %ооо на ОВП.

ТРАНСМИСИВНИ ИНФЕКЦИИ:

ЛАЙМСКА БОЛЕСТ:

Регистрирани са 0 сл. – 0%ооо, спрямо 3 сл. – 0,85%ооо за 2020г.

ВЪТРЕБОЛНИЧНИ ИНФЕКЦИИ:

През МБАЛ в област Благоевград са преминали общо 61515 болни, а от тях са лекувани с антибиотици 29711, или 48,29 % от общата бройка болни.

Регистрирани са общо 387 ВБИ, заемащи 0,62% от общата бройка болни.

Един път годишно съгласно приетите програми за борба с ВБИ се провеждат съвещания на вътреболничните комисии, на които се разглеждат:

- Анализ на данните за регистрираните през съответният период ВБИ, за спазване на дезинфекционен и стерилизационен режим в отделенията,
- Спазване на асептика при различни медицински апаратури, спазване личната хигиена и дезинфекция на ръце на персонала,
- Носене на лични предпазни средства, мерки за своевременна изолация на инфекциозно болни и наблюдение на контактните, правилна употреба на антибиотиците,

По плана на Дирекцията, всяко полугодие се извършва проверка на централните стерилизационни в болниците чрез вземане на проби за микробиологичен статус и стерилност и се извършва проверка на документациите за ежедневен контрол на стерилизационните с химични индикатори.

Констатирано бе, че няма нарушения в стерилизационният режим. Ежедневно в лечебните заведения се извършва дезинфекция по метода на двете кофи. Персонала е обучен за начина на приготвяне на дезинфекционните разтвори и провеждане на дезинфекциите. По план рисковите отделения се проверяват два пъти годишно, а останалите отделения – веднъж годишно, а при нужда и по – често.

В пералните блокове на болниците, там където ги има се спазва необходимия режим на изпиране, транспортиране и съхранение на болничното бельо и работното облекло на медицинския персонал. От рисковите отделения се извършва разделно пране по определен график.

ДЕЙНОСТ НА КАБКИС:

През 2021 година акцентите в дейността на КАБКИС към РЗИ-Благоевград бяха насочени основно в следните насоки:
Подобряване качеството на предлаганите услуги;
Участие в Национални и областни АНТИСПИН кампании за популяризиране на дейностите по доброволно консултиране и изследване за ХИВ/СПИН и промоция на безрисково поведение сред уязвимите групи и общото население. Участие в инициативи на Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН“ и Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции за отбелязване на знаменателни дати като 14 – ти февруари – Ден на влюбените, третата неделя на месец май – международен ден за съпричастност със засегнатите от ХИВ/СПИН , 1 – ви декември – Световен ден за борба със СПИН;
От месец март 2020 г. с откриване на първите случаи в страната от COVID – 19 и последващата карантина рязко намаляха лицата, които желаят да се изследват в КАБКИС.Не бяха проведени и традиционните кампании по плажове, хотели и открити и закрити басейни. Учениците бяха в електронна среда на обучение, което не ни позволи да ги изследваме в училище. Всичко това попречи на нашата работа.
През 2021г.са изследвани в кабинета и на терен 157 лица. На терен са изследвани 35 лица, ММК – 0 лица, а в КАБКИС 122 лица. Изследваните жени са 102 или 64,97 %, а изследваните мъже са 55 или 35,03 %.
Анализът на данните показва, че през 2021 година около 37,58% от преминалите през него клиенти са лица от 30- 39 годишна възраст.
За това има три съществени причини - насоките на нашите усилия, наличието на голям брой студенти в Благоевград и здравно-образователните дейности, които се извършват сред тях. С промените в законовата основа за възрастовата граница за изследване на анонимните клиенти за ХИВ насочихме нашите усилия освен към студентите в ЮЗУ „Неофит Рилски” и „Американски университет в България“, и към ученическите колективи на професионалните гимназии.Усилията ни бяха насочени към тях, поради това, че освен консултиране и изследване за ХИВ те получаваха и здравни знания по въпроси , свързани с вируса на придобития човешки имунен дефицит.

Клиентите във възрастовата група от 25 - 29-годишна възраст са 20,38% или 32 лица, от 30 – 39 годишна възраст са 37,58% или 59 лица, от 40 – 49 г. са 18,47% или 29 лица и над 50 годишна възраст са 3,18% или 5 лица;
Информацията за този и другите кабинети в страната за анонимно и безплатно консултиране и изследване основно се получава от кампании, приятели и медицински специалисти. Също така и ролята на медиите и интернет.
Провеждането на кампании на място за консултиране и изследване за ХИВ също увеличава значително решението за изследване за ХИВ.Много важно е обаче да се организират такива кампании с посещения на място целогодишно, а не само за отбелязване на определени дати и събития.
При анализът на резултатите от извършените консултирания и изследвания основния извод, който се налага е, че клиентите посещават Кабинета основно след сексуален контакт без презерватив или скъсан презерватив / и при двата пола/. За мъжете съществен дял за

решението за изследване има сексуалния контакт с лица, упражняващи секс срещу заплащане, наличието на сексуално-трансмисивни инфекции или смяната на сексуалния партньор. При жените- за основен риск за заразяване с ХИВ смятат сексуалните контакти на партньора,особено с непознати, а при младите-вече и татуировките.

Нараства броят на лицата, пожелали изследване след консултация с личния лекар или друг медицински специалист.Повечето бременни жени - 24 лица или около 15,28% от всички изследвали се. Също така расте броят на пожелали изследване за инвитро процедури, осиновявания и приемни родители. Сравнително малък е броят на лицата, консултирани и изследвани за ХИВ, насочени към кабинета от Специализираната болница за активно лечение на пневмо-фтизиатрични заболявания в Благоевград, поради различни форми на туберкулоза.

При извършваните консултирания за ХИВ вече се проучва и възможността от заболяване от туберкулоза.

Оценка на въздействието на Програмата по отношение предоставяне на ДКИ за ХИВ

Дейностите по различните компоненти на Програмата „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН" неминуемо рефлектират върху услугите, предлагани в КАБКИС. Осигуряването на информираност сред хората за предлаганите дейности при ДКИ по отношение на ХИВ, особено сред най-рисковите групи от населението - лицата, употребяващи интравенозни наркотици, МСМ, лицата упражняващи секс срещу заплащане могат значително да увеличат възможностите за контрол, а оттам и за превенция на ХИВ в страната. Работата по компонентите на Програмата от организации, работещи с най-рисковите контингенти, позволява създаването на доверие към тях, респективно услугите и препоръките, които те предлагат. Развитието на партньорска мрежа с такива организации е постоянната работа с тях позволява укрепване на доверието към услугите, предлагани в КАБКИС.

Насоки и предложения за развитие на дейностите за превенция и контрол на ХИВ/СПИН

Практическата дейност по доброволното консултиране и изследване за ХИВ в Кабинета за анонимно и безплатно консултиране и изследване за СПИН/ХИВ позволява , както да се даде оценка за въздействието на Програмата, така и да се посочат някои насоки за развитие на дейностите по превенцията и контрола на ХИВ/СПИН.

Първата и основна дейност като насока за бъдещо развитие е здравното образование на населението, особено за ХИВ/СПИН.В настоящият анализ вече споменахме,че колкото повече информация относно вируса и придобития имунен дефицит има дадения клиент и услугите, които се предлагат от Програмата, толкова той обръща повече внимание на превенцията на собственото и общественото здраве.

Ролята на печатните и електронни медии и Интернет за извършването на услугите по Програмата „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН" и в частност на ДКИ в КАБКИС позволява обхващането на все по-голям брой лица, както за превенция от заразяването с ХИВ, така и за неговия контрол.Работата с медиите,но целогодишно, а не само преди и по време на здравни кампании, засилват позитивното отношение към услугите, предлагани в КАБКИС.

Организирането и осъществяването на целогодишни кампании, но съвместно с различни партньори в дейността по превенцията и контрола на ХИВ/СПИН позволява постигането на значителни резултати. Важно значение, обаче, има и това да се осигури достигането на услугите до клиента, а не обратното-клиента да достигне до тях.Осигуряване на изнасянето на терен на ДКИ за ХИВ е позитивна насока за обхващането на все по-голям брой клиенти и предлагане на по-качествени услуги, особено при наличие на мобилен кабинет.Осигуряване на необходимите, особено бързи тестове, консумативи и финансов ресурс за изнасянето на терен на Кабинета може да осигури предлагането на ДКИ за ХИВ практически до всеки човек.

ДЕЙНОСТ НА ОТДЕЛ "МЕДИЦИНСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ": МИКРОБИОЛОГИЯ

Лабораторята в Благоевград осъществяват диагностичната си дейност по план изготвен съвместно с оперативните структури на Дирекциите ''НЗБ'' и ''ДЗК'' утвърден от директора на РЗИ. Освен планова дейност секторът извършва и лабораторна диагностика по епидемични показания, лабораторно-диагностични изследвания по искане на здравни заведения, физически и юридически лица.

През отчитания период бяха извършени общо 4918 броя санитарно-микробиологични, клинични и серологични изследвания.

Броят на различните по вид клинични материали постъпили за изследване е общо: 525 броя за цялата година на 2021 г .

Направени са общо 95 антибиотикограми, въз основа на които беше определена антибиотичната резистентност на изолираните различни по вид микроорганизми.

Извършените микробиологични изследвания за дизентерия от лабораторията са общо 1034 броя, отрицателни и 0 положително за дизентерия.

Изследванията за салмонелоза са общо 1034 броя от болни и здрави и 0 .

За патогенни Е. коли са направени общо 3034 броя изследвания.

Изследвания за кампилобактер и йерсиния ентероколитика не са постъпили в лабораторията.

В сектор "Вирусологични изследвания" броят на изследваните материали възлиза на 621 за цялата година на 2021 г.

Изследванията за хепатит "В" са 220, с 4 положителни.

За хепатит "С" са изследвани 214 проби от които 1 са положителни.

Броят на изследваните серума за HIV е 187 с 0 положителени

В сектор "Серологични изследвания" броят на изследваните материали възлиза на 279 за цялата година на 2021 г.

Серумите изследвани за сифилис са 183 - 0 положителни.

Броят на изследваните серума за хламидия са 96 -0 положителни.

Микробиологичният контрол върху качеството на дезинфекцията в болничните заведения, частните лекарски и стоматологични кабинети бе обективизиран с 391 броя изследвания за 2021г. От тях 0 броя са показали отклонения от хигиенните изисквания за недопускане на патогенни стафилококи, условно-патогенни микроорганизми от сем. Ентеробактериацее и Пс. аерогиноза .

ОТЧЕТ
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА ЗА ПРОФИЛАКТИЧНИТЕ ИМУНИЗАЦИИ И РЕИМУНИЗАЦИИ ЗА 2021 ГОДИНА В БЛАГОЕВГРАДСКА ОБЛАСТ

Отчетът на дейностите по имунопрофилактиката в област Благоевград през 2021г. включва изпълнението на задължителните имунизации съгласно имунизационния календар на страната (имунизационен обхват), целевите имунизации срещу бяс и препоръчителните имунизации срещу вирусен хепатит Б, човешки папиломен вирус, ротавирусни инфекции, сезонен грип и COVID-19.

Дейностите по снабдяването с ваксини, тяхното правилно съхранение, прилагане и отчитане се извършва в съответствие с Наредба № 15 от 12 май 2005г. за имунизациите в Република България, както и според текущи разпоредби на Министерството на

здравеопазването, издадени в съответствие с промени в епидемичната ситуация или доставката на ваксини.

В Наредба № 15 през последните години са внесени някои изменения и допълнения отнасящи се до въвеждане на препоръчителна имунизация срещу COVID-19 и вписване на препоръчителните имунизации и реимунизации срещу COVID-19 в имунизационен регистър.

През 2021 година необходимите количества биопродукти за провеждане на задължителни планови, целеви имунизации и реимунизации, както и препоръчителната имунизация срещу COVID - 19 бяха своевременно осигурявани. В РЗИ Благоевград е налице достатъчно хладилна база за правилно съхранение на получените биопродукти. За съхранение на ваксините срещу COVID-19 Comirnaty е осигурен фризер при температурен режим на работа – минус 72 °С. Всички хладилни съоръжения са изправни, снабдени с термометри за мониторинг на температурния режим, който се провежда ежедневно и се отразява в дневници. Транспортирането на биопродукти се извършва при спазване на хладилната верига.

Отчетът за извършените имунизации и реимунизации през годината е изготвен на база данни от Сведение за извършените задължителни планови, целеви, препоръчителни имунизации и реимунизации и приложените серуми и имуно- глобулини за постекспозиционна профилактика - формуляр 3 - 23а на МЗ, попълнен от лекарите, обслужващи новородени в лечебните заведения за болнична помощ и личните лекари в Благоевградска област.

При новородените през годината е постигната обхващаемост с БЦЖ ваксина на 99,03% от подлежащите, а с противохепатитна ваксина – 100%. През годината с монохепатитна ваксина срещу хепатит Б – втори и трети прием са обхванати деца извън възрастовата група за обхващане с шесткомпонентна ваксина.

Постигнатата обхващаемост с шесткомпонентна ваксина при първичната имунизация срещу дифтерия, тетанус, коклюш, хемофилус инфлуенце т.Б, хепатит Б и полиомиелит за различните приеми варира между 92,42% и 96,13 %. През годината първичната имунизация се провеждаше с два вида шесткомпонентна ваксина - Инфанрикс хекса и Хексацима.

При имунизацията с пневмококова ваксина обхващаемостта на подлежащите е 98,49% при първи прием и 94,76 % при втори прием.

С I - ви прием ваксина срещу морбили, паротит и рубеола са обхванати 95,09% от подлежащите.

Реимунизираните с IV-ти прием петкомпонентна ваксина са 94,34% от подлежащите на 16-месечна възраст, а с пневмококова ваксина на 12-месечна възраст - 96,14%. С реимунизация с четирикомпонентна ваксина са обхванати 95,39% от подлежащите лица на 6-годишна възраст. Имунизации и реимунизации с четирикомпонентна ваксина и петкомпонентна ваксина през 2021г. са извършени при деца, пристигащи от други страни, неимунизирани в страната в която са пребивавали или често мигриращи с непостоянни адреси деца, най-често с ромски произход.

Обхващаемостта на подлежащите за проверка на туберкулиновата чувствителност на 7-годишна възраст е 93,77%, като при 17,46% е отчетена отрицателна проба Манту и е проведена реваксинация с БЦЖ.

Обхващаемостта срещу морбили, паротит и рубеола на 12-годишна възраст е 96%. През годината са издирени и обхванати 15 неимунизирани през предходни години лица.

Реимунизация с Тдка на 12-годишна възраст е проведена при 96 % от подлежащите.

С ТД са реимунизирани 58,66% от подлежащите лица. При 17 годишните са обхванати 63,85 % от подлежащите. Най-висока обхващаемост с ТД през 10г. е постигната при 55- годишните лица - 91,58%, а най-ниска при на и над 85-годишните лица – 17,54%.
Като най-чести причини за по-слабата обхващаемост през годината се изтъкват:

1.Присъствието на деца в списъците на общопрактикуващите лекари, които отсъстват от страната, но не са отписани от пациентските листи, което обуславя по-висок брой подлежащи на имунизация лица от реалния с последващо намаляване на отчетения имунизационен обхват.

2.Миграция на населението (временно или дългосрочно пребиваване на подлежащите на имунизация лица в чужбина или в други региони на страната) и особено миграцията сред ромското население.

3.Здравно - неосигурените лица в наборите над 25г. възраст, подлежащи на поредица реимунизации срещу тетанус не са включени в пациентските листи на ОПЛ, съответно те не се имунизират и в резултат се поддържа наблюдаваната от години тенденция на снижение в имунизационния обхват при реимунизациите срещу тетанус в големите възрастови групи.

4.Висока заболеваемост от заразни заболявания

Епидемичното разпространение на COVID-19 започнало през 2020г. продължи и през цялата 2021г. В област Благоевград през годината са регистрирани 22 739 случая на заболяването. Прилаганите противоепидемичните мерки спрямо заболелите от COVID-19 и техните контактни силно повлия върху нормалното провеждане на имунизациите в страната, особено при огнища в организирани колективи в детски заведения и училища и внесе допълнително условия за нарушаване на обичайния ред при провеждането на ваксинопрофилактика.

5.Отказ от имунизация, породен от различни причини влияе също неблагоприятно върху имунизационния обхват.

6.Необосновано отлагане от имунизация по медицински причини от общопрактикуващите лекари.

7.Влияние оказва и снабдяването с ваксини в срокове, видове и количества предвидени за адекватното изпълнение на имунизациите в съответствие с Имунизационния календар на страната.

Със Заповед на директора на РЗИ – Благоевград през 2021г. е актуализирана областната комисия за отлагане на деца от имунизации със срок по-дълъг от 3 месеца. През годината са проведени 13 заседания на комисията, на които са представени за отлагане от имунизация 31 деца.

През периода няма регистрирани ваксинопредотвратими заболявания.

Няма съобщени случаи на поствакцинални усложнения след имунизация.

- Освен задължителните планови имунизации и реимунизации през 2021г. в област Благоевград са извършени **целеви имунизации** срещу бяс. Пост-експозиционна профилактика с ваксина срещу бяс е проведена при 40 лица, наранени от животни. Не са регистрирани профилактични имунизации и реимунизации срещу бяс.

Препоръчителни имунизации през годината са проведени срещу вирусен хепатит Б, ротавирусни инфекции, човешки папилома вирус на 12-годишна възраст и сезонен грип.

През 2021г. продължи имунизационната кампания срещу COVID-19,стартирала в края на 2020г. През 2021г. имунизационния кабинет на РЗИ бе ангажиран с провеждане на имунизации срещу COVID-19 на място в РЗИ и на терен, консултации и издаване на сертификати за имунизационно състояние на имунизираните лица.

- Пост-експозиционна профилактика на тетанус при нараняване е приложена на 107 лица.

Изпълнението на плана за задължителните планови имунизации и реимунизации на подлежащите контингенти, както и проведените целеви и препоръчителни имунизации през 2021 година в област Благоевград е следното:

ИМУНИЗАЦИИ СРЕЩУ COVID-19

Общо приложени дози от РЗИ, временни имунизационни кабинети и общопрактикуващи лекари – 129 290 дози, като от тях 21 563 са приложени в имунизационен кабинет на РЗИ-Благоевград.

ДИРЕКЦИЯ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“

ОРГАН ЗА КОНТРОЛ ОТ ВИД А

Обхват на акредитация:

Контрол на: храни, води, козметични средства и битови химични препарати, химични фактори на работната среда, физични фактори на средата, климатични инсталации и микробиологичен контрол на оборудването и персонал

1. Участва в набирането на проби и извършва контролни лабораторни анализи и изпитвания на продукти и стоки със значение за здравето на населението и фактори на жизнената среда;

2. Участва в дейността по анализиране и оценяване на данните за състоянието на факторите на жизнената среда и здравния статус на населението на територията на съответната област;

3. Извършва изследвания, свързани с провеждане на мерки за ограничаване, намаляване и ликвидиране на негативните ефекти от въздействието на факторите на средата от екологични произшествия, аварии и бедствия върху здравето на населението;

4. Внедрява безопасни за здравето на служителите от лабораториите БДС, EN и ISO стандарти и валидизирани методи за лабораторен анализ;

5. Осигурява качество на данните и измерванията от аналитичната дейност;

6. Осъществява своевременен метрологичен контрол на техническите средства за измерване и изпитване;

7. Изготвя документация във връзка с процедурите по акредитирането и преакредитирането на лабораториите;

8. Участва в поддържането на база данни с резултатите от лабораторния контрол, извършва периодичен анализ и оценка на данните;

9. Поддържа лабораторна документация съгласно законодателството;

10. Извършва анализи и изпитвания по искане на физически и/или юридически лица.

Отдел „ДЗК” – се състои от 12 инспектора - разпределени както следва: 5 в Благоевград и по един във гр.Петрич, гр.Сандански и 2 – ма в гр.Разлог и гр.Гоце Делчев, 4 главни инспектора- инжинер – химик , еколог,технолог и един старши инспектор - еколог. Отдела се завежда от инженер - еколог .

Отдел „ПБПЗ” – се състои от началник – отдел , двама старши експерти , един младши експерт и двама инспектори.

Директор на дирекцията е лекар със специалност по „Хигиена на хранене и диететика”.

Една от основните цели на служителите на дирекция “Обществено здраве” при РЗИ – Благоевград през 2020 г. бе опазване и укрепване на индивидуалното и обществено здраве чрез ограничаване вредното въздействие на рисковите фактори на жизнената среда,подпомагане на информирания избор на здравословен начин на живот и повишаване ефективността на дейността по държавен здравен контрол. Приоритетни задачи през годината бяха:

1. Укрепване на новите административни звена,пренастройване на организацията на работа в съответствие с новата структура, най-оптимално използване на кадровите, материално-техническите и финансови възможности.

2. Утвърждаване на новия модел на организация и провеждане на държавния здравен контрол над обектите с обществено предназначение. Повишаване на ефективността, качеството и компетентността на контрола, прилагане на адекватна административно-наказателна дейност.

3. Провеждане на контрол върху продуктите и стоките на пазара, имащи значение за здравето на населението, в съответствие с новата под законова нормативна уредба по Закона за здравето.

4. Провеждане на ефективен здравен контрол върху дейностите със значение за здравето на човека.

5. Контрол по спазване разпоредбите на Закона за здравето за ограничаване на тютюнопушенето и злоупотребата с алкохол. Създаване на необходимата организация за наблюдение и контрол по правилното прилагане на изискванията на закона.

6. Системен мониторинг и оценка на факторите на жизнената среда.

7. Провеждане на системни дейности за подготовка и повишаването на квалификацията на кадрите от РЗИ за усвояване на новата нормативна уредба по Закона за здравето и на хармонизирани с Европейското законодателство нормативни актове, издадени по реда на други закони.

8. Осъществяване на ефективна координация с местните и регионални здравни и други структури, националните центрове и МЗ при изпълнение на дейностите по държавния здравен контрол.

Задачите по които работиха служителите на дирекцията „ОЗ" при РЗИ - Благоевград могат да се обобщят като контролни, организационно-методични и експертни функции.

Дирекцията работи по изпълнение плана на инспекцията, годишния план за работа на дирекцията, годишните планове за работа на отделите и индивидуалните планове за работа на всички служители. Плана на дирекцията,на отделите и всички индивидуални планове са разделени по тримесечия. Всеки служител на дирекцията има Заповед за разпределение на обектите от Директора на РЗИ. Държавният здравен контрол е специализиран и е разпределен на териториален принцип. От всички сътрудници се водят обектови тетрадки съгласно методичните указания на МЗ. Ежеседмично се попълват седмични план - графици. Отчитането на дейността става ежедневно пред инспектор от отдел „ДЗК" по електронен път. Ежеседмично началник отделите и директора на дирекция проверяват отчитането на дейността от служителите в дирекцията.

Всяко тримесечие се провежда колегиум на сътрудниците на дирекцията за запознаване с новите нормативни документи.

Отдел „Лабораторни изследвания" е акредитиран като Орган за контрол от вида А от Изпълнителна агенция „Българска служба по акредитация". В тази връзка специалисти от отдела изпълняват и допълнително възложени задачи както следва:

Бойка Стойкова, началник отдел ЛИ - Ръководител на ОКА

Инж. Йорданка Игнатова, старши експерт - Заместник ръководител ОКА , отговорник метрологично осигуряване и отговорник по качеството.

Вангелия Заимова, старши експерт - Отговорник по нормативно осигуряване.

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОТДЕЛА

I. ЛАБОРАТОРНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

А. ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

- **Общо ВОДИ – 1224** бр. проби с **15475** бр. изследвания (10610 бр. фх+4865 бр. смб), от тях **нестандартни 291 бр**. проби (272 бр. фх+19 бр. смб) с **360** бр. изследвания (329 бр. фх + 31 бр. смб), както следва:

I.1. ХИМИЧНИ, ФИЗИЧНИ И ФИЗИКО-ХИМИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ – 1036 бр. проби с **12020 бр.** изследвания, **нестандартни 357** бр. проби/ обекта с **439** бр. изследвания

I.1.1. ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ – 893 проби/обекта с **11062** изследвания/измервания. **Нестандартни** са **275** проби/обекта с **347** изследвания/измервания (11- цвят; 5- вкус; 11- мирис; 8- активна реакция; 7- перманганатна окисляемост; 13- амониев йон; 12- нитрати; 5- нитрити; 12- желязо; 20- мътност; 169- ост. активен хлор; 56- флуорид; имисионен шум в съответствие с програмите за мониторинг на шума в урбанизираните територии-18)

1. Мониторинг и контрол на факторите на жизнената среда – 873 проби/обекта с **11042** изследвания/измервания. **Нестандартни** са **275** проби/обекта с **347** изследвания/измервания (11- цвят; 5- вкус; 11- мирис; 8- активна реакция; 7- перманганатна окисляемост; 13- амониев йон; 12- нитрати; 5- нитрити; 12- желязо; 20- мътност; 169- ост. активен хлор; 56- флуорид; имисионен шум в съответствие с програмите за мониторинг на шума в урбанизираните територии-18)

1.1.Води

I. Проби води по ДЗК: Общо 789 **бр. проби с** 10610 **бр. изследвания**

(709- цвят; 709- мирис; 432- вкус; 709- активна реакция; 770- перманганатна окисляемост; 770- амон. йон; 773- нитрити; 503- нитрати; 499- хлориди; 711- желязо; 772- манган; 432- мътност; 432- електропроводимост; 133- сулфати; 133- фосфати; 133- обща твърдост; 133- калций; 133- магнезий; 196- флуориди; 196- хром; 133- алуминий; 196- арсен; 137- цианиди; 196- бор; 196- мед; 192- цинк; 282- ост. хлор)

От тях нестандартни 272 **бр. проби с** 329 **бр. анализа:** 11- **цвят;** 5- **вкус;** 11- **мирис;** 8- **активна реакция;** 7- **перманганатна окисляемост; 13**- амониев йон; 12- **нитрати;** 5- **нитрити;** 12- **желязо;** 20- **мътност; 169**- ост. активен хлор; 56- **флуорид.**

А.Води за питейно-битови нужди: 441 ***бр. проби със*** *7362* ***бр. изследвания,***

(432- цвят; 432- мирис; 432- вкус; 432- активна реакция; 432-перманганатна окисляемост; 432- амон. йон; 432- нитрити; 440- нитрати; 440- хлориди; 433- желязо; 432- манган; 432- мътност; 432- електропроводимост; 133- сулфати; 133- фосфати; 133- обща твърдост; 133- калций; 133- магнезий; 133- флуориди; 133- хром; 133- алуминий; 133- арсен; 133- цианиди; 133- бор; 133- мед; 133- цинк)

От тях нестандартни 38 **бр. проби със** 61 **бр. анализа:** 11- **цвят;** 5- **вкус;** 1- **мирис;** 1- **перманганатна окисляемост;** 12- **нитрати;** 9- **желязо;** 20- **мътност;** 2- **активна реакция**

2. Мониторинг по Таблица А, Б и В на Наредба №9/01 на МЗ: 141 **бр. проби с** 3474 **бр. изследвания**

(133- цвят; 133- мирис; 133- вкус; 133- активна реакция; 133-перманганатна окисляемост; 133- амон. йон; 133- нитрити; 141- нитрати; 141- хлориди; 133- желязо; 133- манган; 133- мътност; 133- електропроводимост; 133- сулфати; 133- фосфати; 133- обща твърдост; 133- калций; 133- магнезий; 133- флуориди; 133- хром; 133- алуминий; 133- арсен; 133- цианиди; 133- бор; 133- мед; 133- цинк)

От тях нестандартни 16 **бр. проби с** 23 **бр. анализа:** 9- **нитрати;** 3- **цвят;** 2- **вкус;** 1- **pH;** 5- **мътност;** 3- **желязо**

Б. Минерални води от ведомствен водоизточник по Наредба за БТИМВППЦ: 4 ***бр. проби с*** *36* ***бр. изследвания – стандартни.***

(4- арсен; 4- хром; 4- бор; 4- нитрати; 4- нитрити; 4- мед; 4- манган; 4- цианиди; 4- флуорид)

В. Минерални води по Наредба № 14/1987г.: 61 ***бр. проби с*** *708* ***бр. изследвания,***

(59- арсен; 59- хром VI; 59- борати; 59- нитрати; 59- хлориди; 59- нитрити; 59- мед; 59- манган; 59- цинк; 59- перманганатна окисляемост; 59- амон. йон; 59- флуорид)

От тях нестандартни 56 **бр. проби с** 57 **бр. анализа: 1**- амониев йон; 56- **флуорид.**

Г. Води от плувни басейни по Инструкция №34/2002г.: 283 бр. проби с **2504** бр. ***изследвания***

(282- ост. хлор, 277- цвят; 277- мирис; 277- активна реакция; 279-перманганатна окисляемост; 279- амон. йон; 278- нитрити; 278- желязо; 277- манган)

От тях нестандартни 178 **бр. проби с** 211 **бр. анализа: 10**- мирис; **6**- pH; **6**- перманганатна окисляемост; **12**- амониев йон; **169**- ост. активен хлор**;** 5- **нитрити;** 3- **желязо.**

1. Плувни басейни с обикновена вода**:** 150 **бр. проби с** 1315 **бр. изследвания,**

От тях нестандартни 96 **бр. проби със** 123 **бр. анализа: 5**- мирис; **5**- pH; **6**- перманганатна окисляемост; **12**- амониев йон; **88**- ост. активен хлор**;** 5- **нитрити;** 2- **желязо.**

а./ Закрити плувни басейни: 73 **бр. проби със** 622 **бр. изследвания,**

От тях нестандартни 51 **бр. проби със** 73 **бр. анализа: 4**- мирис; **4**- pH; **6**- перманганатна окисляемост; **8**- амониев йон; **47**- ост. активен хлор**;** 2- **нитрити;** 2- **желязо.**

б./ Открити плувни басейни: 77 **бр. проби със** 693 **бр. изследвания,**

От тях нестандартни 45 **бр. проби с** 50 **бр. анализа:** 41- **ост. активен хлор;** 1- **pH;** 1- **мирис;** 4- **амониев йон;** 3- **нитрити.**

2. Плувни басейни с минерална вода**:** 133 **бр. проби с** 1189 **бр. изследвания,**

От тях нестандартни 82 **бр. проби с** 88 **бр. анализа:** 81- **ост. активен хлор;** 5- **мирис;** 1- **pH;** 1- **желязо.**

а./ Закрити плувни басейни: 43 **бр. проби с** 379 **бр. изследвания,**

От тях нестандартни 32 **бр. проби с** 34 **бр. анализа:** 32- **ост. активен хлор;** 2- **мирис.**

б./ Открити плувни басейни: 90 **бр. проби с** 810 **бр. изследвания,**

От тях нестандартни 50 **бр. проби с** 54 **бр. анализа:** 49- **ост. активен хлор;** 3- **мирис;** 1- **pH;** 1- **желязо.**

1.2. Фактори на средата – 84 обекта, **432** измервания

От тях с **отклонение 3** обекта, **18** измервания (имисионен шум в съответствие с програмите за мониторинг на шума в урбанизираните територии-18)

2. Мониторинг на имисионен шум в съответствие с програмите за мониторинг на шума в урбанизираните територии – 17 бр. обекта, **102** измервания на територията на град Благоевград

От тях с **отклонение 3** обекта, **18** измервания

3. Мониторинг ЕМП - 59 обекта, **288** измервания-съответстват на нормативните изисквания

4. Микроклимат -1 обект /8 пункта/, **8** измервания - съответстват на нормативните изисквания

2. Мониторинг и контрол на продукти и стоки със значение за здравето на човека – 20 проби, **20** изследвания, стандартни

(4-флуор; 4-амоняк; 4-борна киселина; 4-тиогликолова киселина; 4-формалдехид)

I.Общ брой изследвани проби по ДЗК – **20** бр. проби, **20** бр. изследвания – стандартни

(4-флуор; 4-амоняк; 4-борна киселина; 4-тиогликолова киселина; 4-формалдехид)

1.Козметични продукти - 20 бр. проби с 20 бр. изследвания – стандартни

1.1.Продукти за поддържане на косата: 8 бр. проби с **8** бр. анализа

1.2.Козметични кремове, емулсии, лосиони, гелове, млека и масла за кожата: 2 бр. проба с **2** бр. анализ

1.3.Продукти за поддържане на зъбите и устната кухина: 6 бр. проби с **6** бр. анализа

1.4. Продукти за поддържане на ноктите и лакиране: 4 бр. проби с **4** бр. анализа

I.1.2 ЗАЯВКИ НА КЛИЕНТИ - 143 проби/ обекти с **958** изследвания/ измервания.

1.Води - 130 бр. проби с 880 **бр. изследвания**

А. Води за питейно-битови нужди: 9 ***бр. проби с*** *99* ***бр. изследвания – стандартни.***

Б. Минерални води по Наредба №14: 16 ***бр. проби със*** *192* ***бр. изследвания,***

В. Води от плувни басейни по Инструкция №34/1975г: 105 бр. проби с 589 бр. изследвания

1. Плувни басейни с обикновена вода: 86 **бр. проби с** 458 **бр. изследвания,**

2. Плувни басейни с минерална вода**:** 19 **бр. проби със** 131 **бр. изследвания,**

2. Козметични продукти и битови химични препарати - 2 бр. проби с **2** бр. показатели – стандартни

1.Битови химични препарати: 2 бр. проби, **2** бр. анализа

1.1.Дезинфекционни средства: 1 бр. проба, **1** бр. анализ

1.2.Перилни средства: 1 бр. проба, **1** бр. анализ

3. Фактори на средата: 11 обекта, **76** измервания – съответстват на нормативните изисквания

1. Осветеност – 3 обекта, **15** анализа

2. Микроклимат- 4 обекта /16 пункта/, **48** измервания (16-температура на въздуха, 16-относителна влажност, 16-скорост на движение на въздуха)

3. Вентилационни инсталации – **1** обект, **1** измерване

3.1. Заявка за контрол вх. № 0582/17.06.2021 г. - **1** обект, **1** измерване

4. Шум в помещения на жилищни и обществени сгради, околна среда, шум в работна среда- 3 обекта**, 12** измервания (**9** бр. измервания в работна среда, **2** бр. измервания в околна среда, **1** бр. измерване в помещенията на жилищни и обществени сгради)

I.2. МИКРОБИОЛОГИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ – 1392 бр. проби, **5615 бр.** изследвания, **нестандартни 21 бр.** проби, **33 бр.** изследвания

I.2.1. ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ: 1232 бр. проби, **4965** бр. изпитвания

1. МОНИТОРИНГ НА ВОДИ ПО ДЗК: 1212 бр. проби, **4865** бр. изследвания

1.1.Води за питейно-битови цели от централен водоизточник по Наредба № 9/2001г., прил. 2, група А (с химия): 292 бр. проби, **876** бр. изследвания (колиформи-292; е. коли-292; микробно число-292)

1.2.Води за питейно-битови цели от централен водоизточник по Наредба № 9/2001г., прил. 2, група А (само микробиология): 278 бр. проби, **834** бр. изследвания (колиформи-278; е. коли-278; микробно число–278)

1.3.Води за питейно-битови цели от централен водоизточник по Наредба № 9/2001г., прил.1, група А, Б и В: **129** бр. проби, **516** бр. изследвания (колиформи-129; е. коли-129; микробно число – 129; ентерококи – 129)

1.4.Води за питейно-битови цели от централен водоизточник по Наредба № 9/2001г., прил.1, група А, Б и В («*учестен мониторинг*»): **8** бр. проби, **16** бр. изследвания

1.5. Вода за питейно-битови цели от местен водоизточник по Наредба № 9/2001г., прил.2, група А с химия: **2** бр. проби, **6** бр. изследвания (колиформи - 2; е.коли - 2; микробно число – 2) – стандартни.

1.6. Вода за питейно-битови цели от ведомствен водоизточник по Наредба №9/2001г. прил.1, група А, Б и В (за бутилиране): 2 бр. проби, **8** бр. изследвания (колиформи - 2; е. коли - 2; ентерококи - 2; микробно число – 2) – стандартни.

1.7.Вода за питейно-битови цели от ведомствен водоизточник по Наредба № 9/2001г. прил.1, група А, Б и В: 2 бр. проби, **8** бр. изследвания (колиформи-2; е. коли - 2; ентерококи - 2; микробно число – 2)

1.8. Вода за питейно-битови цели от ведомствен водоизточник по Наредба № 9/2001г., прил.2, група А: 4 бр. проби, **12** бр. изследвания (колиформи-4; е. коли-4; микробно число–4) – стандартни.

1.9. Минерални води по Наредба №14/1987г. (общо): 166 бр. проби, **996** бр. изследвания (колиформи-166; е.коли-166; микробно число-166; ентерококи-166; псевдомонас аеругиноза-166; сулфитредуциращи клостридии–166) – стандартни.

1.10. Минерална вода от ведомствен водоизточник, предназначена за бутилиране по Наредбата за БТИМВППЦ: 4 бр. проби, **24** бр. изследвания (колиформи-4; е. коли-4; микробно число-4; ентерококи-4; псевдомонас аеругиноза-4; сулфитредуциращи клостридии–4) – стандартни.

1.11. Води от плувни басейни с минерална вода по Инструкция № 34/1975г.: 132 бр. проби, **658** бр. изследвания (колиформи-132; е. коли-132; ентерококи-131; стафилококи-131; микробно число–132)

1.12. Води от плувни басейни с обикновена вода по Инструкция № 34/1975г.: 145 бр. проби, **719** бр. показатели (колиформи-145; е. коли-145; ентерококи-142; стафилококи-142; микробно число–145) – стандартни.

1.13. Води от повърхностни водоизточници по Наредба № 12/2002г.: 48 бр. проби, **192** бр. изпитвания (колиформи-48; фекални колиформи-48; фекални стрептококи-48; салмонела-48)

2.КОЗМЕТИЧНИ ПРОДУКТИ ПО ДЗК: 20 проби, **100** изследвания- стандартни
(20 бр.-общ брой микроорганизми; 20 бр.-псевдомонас аеругиноза; 20 бр.-е.коли; 20 бр.-стафилококус ауреус; 20 бр.-кандида албиканс)

2.2. Козметични кремове, емулсии, лосиони, гелове, млека и масла за кожата: 10 проби, **50** изследвания

2.3.Продукти за поддържане на косата: 4 проби, **20** изпитвания

2.4. Продукти за баня, душ и външна интимна хигиена, /течни сапуни, душ гелове, салфетки, дамски превръзки и др.: 2 проби, **10** изпитвания

I.2.2 ЗАЯВКИ НА КЛИЕНТИ - 160 проби с **650** изследвания
(колиформи-154; е. коли-157; микробно число-157; ентерококи-83; псевдомонас аеругиноза-19; сулфитредуциращи клостридии–19; стафилококи-61)

1.Води за питейно-битови цели от централен водоизточник Наредба № 9/2001г., прил.2, група А: **8** бр. проби, **17** бр. изследвания (колиформи-3; е. коли-6; ентерококи-2; микробно число–6) – стандартни.

2.Минерални води по Наредба №14/1987г.: 18 бр. проби, **108** бр. изследвания (колиформи-18; е. коли-18; микробно число-18; ентерококи-18; псевдомонас аеругиноза-18; сулфитредуциращи клостридии–18) – стандартни

3. Минерална вода за бутилиране по Наредбата за БТИМВППЦ: 1 бр. проба, **6** бр. изследвания (колиформи-1; е.коли-1; микробно число-1; ентерококи-1; псевдомонас аеругиноза-1; сулфитредуциращи клостридии–1) – стандартна

4. Води от плувни басейни с обикновена вода по Инструкция №34/1975г.: 117 бр. проби, **443 бр.** изследвания (колиформи-117; е.коли-117; ентерококи-46; стафилококи-46; микробно число –117)

5. Води от плувни басейни с минерална вода по Инструкция №34/1975г.: 16 бр. проби, **76** бр. изследвания (колиформи-15; е.коли -15; ентерококи-16; стафилококи-15; микробно число–15)

2. ОТДЕЛ „ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ”

Една от основните цели на служителите на отдел “ДЗК” при РЗИ – Благоевград през 2020г. бе опазване и укрепване на индивидуалното и обществено здраве чрез ограничаване вредното въздействие на рисковите фактори на жизнената среда, подпомагане на информирания избор на здравословен начин на живот и повишаване ефективността на дейността по държавен здравен контрол. Приоритетни задачи през отчетния период бяха:

1. Оптимизиране организацията на работа с оглед най-добро използване на кадровите, материално-техническите и финансови възможности на дирекцията.

2. Опазване на общественото здраве чрез упражняване на ефективен държавен здравен контрол за спазване на действащото законодателство.

3. Осъществяване на ефективна координация с областните и общинските здравни и други структури,националните центрове и Министерство на здравеопазването при изпълнение на дейностите по държавен здравен контрол.

През отчетния период са извършени са 12061 проверки, включително проверки в обекти за спазване на противоепидемичните мерки. Издадени са 341 предписания за провеждане на задължителни хигиенни и противоепидемични мерки. През 2021 г. са издадени 2 заповеди за временно спиране експлоатацията на обекти. Съставени са 207 акта за административни нарушения /от дирекция „ОЗ“ общо издадени 229 АУАН/ .

ПРЕДВАРИТЕЛЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

(контрол по спазване на здравните изисквания при проектиране, строителство, реконструкция, разширение и въвеждане в експлоатация на обекти с обществено предназначение).

Въведена е практиката за обслужване на “едно гише”. В резултат на нейното въвеждане, както и цялостната оптимизация на процедурите се скъси времето за разглеждане и издаване на документите по ПСК до 7-14 работни дни, с което се подобри обслужването на физическите и юридическите лица.

Постъпилата през 2021г. проектно-сметна документация е за 895 обекта, след писмени становища за експертна оценка от специалистите в отдела, утвърдени в 51 заседания на ЕТС към РЗИ. От тях 507 са несъгласувани. От несъгласуваните през 2021г. обекти се запазва преобладаващата тенденция липса на становища по Наредба №3/2000г. за СОЗ от Басейнова дирекция Западнобеломорски район и липса на становища от РИОСВ.

Стриктно е спазван определения срок за писмени хигиенни заключения като са спазвани всички правила, норми и наредби със санитарно - хигиенни изисквания, като взискателен контрол на намаляване на рисковите фактори и здравен риск на селищната, работна и среда за живеене. В отдела се извършват проверки по време на строителството, свързано с постъпилите удостоверения с издадена заповедна книга и начално строителство на обекти, проверки на място по издаване на становища за обекти с предстоящо въвеждане в експлоатация. Специалистите от отдела участват в ЕС по ЗУТ към общински администрации, областна администрация и ЕС на други ведомства. За 2021г. броят на участия в тези съвети е 97 с разгледани 594 документации. Изготвени след възлагане със Заповед за участие в държавни приемателни комисии –34, и издадени становища за акт 16 - 2.

ОВОС , ЕО И ДОВОС

През 2021 г. във връзка с предоставената документация в РЗИ – Благоевград, относно преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда и на екологична оценка на инвестиционни предложения бяха издадени 97 броя становища, за перценка по ОВОС -54 и преценка по ЕО -43. Издадено е становище относно обхвата и съдържанието ЕО - 1 бр. Издадени становища относно обхвата и съдържанието на ДЕО – 2 бр. Издадено становище относно обхвата и съдържанието на ДОВОС – 1 бр.

Участие в онлайн среща за провеждане на консултации по ЕО на Интегрирана териториална стратегия за развитие /ИТСР/ на Югозападен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. – 1 бр. Взето е участие към Експертен екологичен съвет към РИОСВ - 1 брой.

КОНТРОЛ И МОНИТОРИНГ НА ВОДИ

ПИТЕЙНИ ВОДИ

През 2021 г. обемът дейност по контрола на обектите и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване се определяше от регионалните проблеми и приоритети в тази

област. Мониторингът на питейните води се извършваше съгласно изискванията на Наредба №9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

На територията на област Благоевград за питейно-битово водоснабдяване се използват 241 водоизточника, от които 235 са централни водоизточници и 6 са ведомствени водоизточници. От централните водоизточници 32 са повърхностни водоизточници и 203 подземни. Само 5 са изградените пречиствателни станции за питейни води, което представлява сериозен проблем за качеството на питейните води.

Пунктовете, в които се провеждаше мониторинг на водата от водопроводната мрежа на населените места са 525. Този факт е достатъчно красноречив не само за значителната по обем дейност извършвана в тази сфера, но и за мащабите и обхвата на мониторинговата система на питейните води на отдел "ДЗК".

Съгласувани са 18 броя мониторингови програми за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели и 18 мониторингови протрами за минерални води.

С цел повишаване обективността при провеждане на контрола върху качествата на питейните води се разработиха подробни графици за извършване на контролен мониторинг от страна на органите на „ДЗК".

Предприетите от наша страна мерки относно възникнали проблеми във водоснабдяването на региона са издаване на 56 предписания за хигиенни и противоепидемични мерки до водоснабдителните дружества.

Издадени са 13 броя предписания за хигиенни и противоепидемични мерки до ВиК дружествата за случайте на несъответствие на качеството на питейната водата с определените по Приложение № 1 изисквания от Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, съгласно чл. 10, ал. 1 от Наредба № 9 незабавно да се проведе или възложи проучване с цел установяване на причината за несъответствието на качеството на питейната вода с определените по Приложение № 1 изисквания, като своевременно бъдат информирани органите на ДЗК.

Издадени са 13 броя предписания за хигиенни и противоепидемични мерки до ВиК дружествата, във връзка с предотвратяване на завишаване на заболяваемостта от стомашно-чревни инфекции, особено в ситуации на аварийни и ремонтни дейности по трасето на водопроводната мрежа, с предписани мерки за предприемане на всички необходими действия за да не се допусне вторично влошаване на качеството на питейната вода от ремонт на водоснабдителни системи, режимно водоснабдяване и пускане в експлоатация на нови водоизточници. Справка за режимното водоснабдяване са подова в РЗИ – Благоевград ежемесечно от 25 до 30 число на месеца. За всички възникнали аварии по водопроводната мрежа РЗИ да бъде веднага уведомявана.

Проведени са и 236 микробиологични изследвания на питейната вода допълнително от посочените в таблицата, като са анализирани 708 микробиологични показатели – от тях 2 броя показатели не съответстват на нормативните изисквания.

Процентите са направени по брой извършени изследвания.

По радиологичен анализ на качеството на питейната вода до днешна дата не са представени резултати от НЦРРЗ – София за м. ноември и м. декември 2020 г. за 18 броя проби по анализирани радиологични показатели обща алфа – активност, обща бета – активност, индикативна доза и естествен уран, като химичен елемент.

Данни от проведения мониторинг от РЗИ – Благоевград

През 2020 г. РЗИ – Благоевград извърши анализи на **785** броя проби води по микробиологични показатели / вкл. и градските води/ и на **455** броя проби води по органолептични, химични показатели, включени в Група А и Група Б.

Лабораторните резултати показват:

- по **микробиологични показатели** несъответствия са установени за централни водоизточници и ведомствени водоизточници при 41 броя проби от **785** броя

проби по показатели колиформи, ешерихия коли, ентерококи и брой колонии (микробно число). Процента на несъответствие с изискванията за 2020 г. е 5,22 %, за 2019 г. е 2,59 %, за 2018 г. е 5,28 % / /.

Препоръката на Световната здравна организация е до 5% нестандартност годишно**. Като така изчисленият процент е близък до същия.**

През 2020 г. РЗИ – Благоевград извърши анализи по органолептични и химични показатели, включени в Група А и Група Б.

Във връзка с констатираните несъответствия до „В и К“ ЕООД – Благоевград са издадени предписания № 600/ 03.12.2020 г. и № 601/ 03.12.2020 г. за предприемане на мерки и доказване на качеството на питейната вода в населените места, с. Церово, Община Благоевград и с. Кузьово, Община Белица, със срок на изпълнение 10.01.2021 г. Извършено е повторно пробонабиране на 07.12.2020 г. от страна на РЗИ – Благоевград и „В и К“ ЕООД – Благоевград на питейната вода от с. Церово, Община Благоевград по показател хлороформ, с което не е констатирано несъответствие по показател хлороформ (съгласно протокол от изпитване № 1203811-1/ 30.12.2020 г. на СРЗИ, резултатът от изпитване е <5,44μg / dm^3).

Извършено е повторно пробонабиране на 14.12.2020 г. от страна на РЗИ – Благоевград и „В и К“ ЕООД – Благоевград на питейната вода от с. Кузьово, Община Белица по показател никел, с което не е констатирано несъответствие по показател никел, (съгласно протокол от изпитване № 1203895-1/ 30.12.2020 г. на СРЗИ, резултатът от изпитване е <1,73 μg / dm^3).

Качество на питейната вода в Благоевградска област за 2020 г.

- Трайни отклонения на питейната вода по показател **нитрати** се констатират за с. Кавракирово, Община Петрич. Подземното водно тяло захранващо територията на Община Петрич е с код BG 4G000000Q001 Порови води в кватернер – Струмешница – установени превишения нитратни йони, състояние в района – лошо. Само едно подземно водно тяло - Порови води в кватернер – Струмешница с код BG 4G000000Q001 е определено в лошо химично състояние / съгласно ПУРБ 2016 – 2021 г. на БД „ЗБР“/.

Във връзка с констатираните несъответствия на питейната вода в с. Кавракирово по показател **нитрати** от страна на РЗИ – Благоевград и Община Петрич се извършва учестен мониторинг на питейната вода по показатели нитрати, колиформи, ешерихия коли и ентерококи.

Всички изследвани проби по показател нитрати от с. Кавракирово, Община Петрич през 2020 г. са над определените стойности от 50 мг/ л, но в различните сезони варират.

Процента на несъответствие по показател нитрати за 2020 г. е 100 % (при 100% за 2019 г. и 100 % за 2018 г.). Този показател е с известна динамичност в годините и е в зависимост от сезона, количествата валежи и експлоатацията на земеделските земи в района на водосбора.

През 2020 г. по радиологични показатели са пробонабрани 105 броя проби питейни води от централни водоизточници и ведомствени водоизточници, с обхват на 3 показателя – обща бета активност, обща алфа активност, индикативна доза и естествен уран, като химичен елемент. Пробите са изработени в лабораторията на НЦРРЗ – София. Установени са отклонения от нормите по показател обща алфа-активност в 39 броя проби от изпратените резултати от страна на НЦРРЗ – София за 102 броя проби, както следва / таблица 3/:

Не са представени данни за всички пробанабрани питейни води от РЗИ – Благоевград за м. декември 2020 г. Представени са данни за радиологичен анализ за 102 броя проби от пробонабраните 105 броя проби от страна на РЗИ – Благоевград за 2020 г.

По **радиологични показатели** несъответствия са установени при 39 броя проби от пробонабраните 105 броя проби, по показател обща алфа - активност. За 102 броя проби са представени резултати от радиологичният анализ от страна на НЦРРЗ – София. **На всички изследвани (102 броя проби) питейни води през 2020 г. оценената индикативна доза отговаря на нормативните изисквания на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели, обн. ДВ. бр. 30/ 2001 г., посл. изм. ДВ. Бр. 6/ 2018 г., с изключение на питейната вода в с. Бабяк, Община Белица и с. Бучино, Община Благоевград.**

Зони с неизпълнен мониторинг

На територията на Област Благоевград през 2020 г. Община Симитли е дружеството, което не е изпълнило в пълен обем и честота мониторинга от всички зони на водоснабдяване на територията на Община Симитли, които експлоатира.

Община Благоевград не е провеждала мониторинг през 2020 г. на качеството на питейната вода по показателите на група А, показателите на група Б и радиологични показатели, съгласно изготвена от Община Благоевград и съгласувана от РЗИ – Благоевград програма за мониторинг за 2020 г. **Във връзка с констатираното нарушение е изпратена покана до Община Благоевград с Изх. № 07-89/ 17.02.2021 г. за съставяне на АУАН, съгласно чл. 48, ал. 2, т.2 от закона за водите.**

Предприети мерки в зоните с трайни несъответствия по химични, микробиологични и радиологични показатели.

Зони с трайни несъответствия по показател нитрати е **Зона Кавракирово**, Община Петрич, а по радиологични показатели са **Зона Палатик,** Община Белица и **Зона Кръстилци**, Община Сандански.

Информация за извършените от РЗИ – Благоевград контролни проверки / брой и вид/ за изпълнение на предписаните мерки и предприетите действия.

За установени аварии по водопроводната мрежа и водоснабдителни обекти и съоръжения и режимно водоснабдяване до В и К дружествата са издадени през 2020 г. 13 броя предписания за хигиенни и противоепидемични мерки. За всички случаи на несъответствие на качеството на питейната вода с определените по приложение № 1 изисквания, до В и К дружествата са издадени 13 броя предписания за хигиенни и противоепидемични мерки по чл. 10, ал. 1 от Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели, обн. ДВ. бр. 30/ 2001 г., посл. изм. ДВ. бр. 6/ 2018 г.

За установените несъответствия по микробиологични показатели при взетите проби по показателите от група А и група Б, на Управителите на „В и К“ дружествата бяха връчени 41 броя предписания за хигиенни и противоепидемични мерки за отстраняване на причината / аварии, повреда в хлораторните съоръжения/ и вземане на контролна проба от пункта на установеното несъответствие. За изпълнението им в зададения срок, Директора на РЗИ – Благоевград беше своевременно информиран с писма и приложени към тях копия от протоколи от извършените анализи на взетите контролни проби. За установените несъответствия по физико – химични показатели в качеството на питейната вода са връчени 9 броя предписания за задължителни хигиенни и противоепидемични мерки до управителите на „В и К“ дружествата.

Връчени са 6 броя предписания до „В и К“ дружествата за предприемане на мерки и отстраняване на несъответствията по радиологични показатели в питейните води.

Информиране на обществеността и заинтересованите лица за качеството на питейната вода от извършения мониторинг в Област Благоевград

Информиране на обществеността и заинтересованите лица за качеството на питейната вода се осъществява чрез сайта на РЗИ – Благоевград, където ежеседмично се

публикува актуална информация за резултатите от извършения мониторинг на питейната вода, както и за предприетите мерки при установяване на несъответствия.

Оценка на състоянието на водоизточниците и съоръженията за водоснабдяване в Област Благоевград

През 2020 г. са извършени 575 броя проверки, от тях 329 броя проверки на централните водоизточници и ведомствени водоизточници и 246 броя проверки на водоснабдителните обекти и съоръжения за питейно – битово водоснабдяване на територията на областта.

Съоръженията за питейно – битово водоснабдяване се поддържат в добро текущо състояние. С оглед на минимизиране на риска от аварии и последващо замърсяване на подаваната към консуматорите питейна вода, е необходимо да продължи подмяната на водопроводните тръби в компроментираните през годините участъци.

За водоизточниците и В и К съоръженията са утвърдени 215 санитарно – охранителни зони. Пояс I на СОЗ, са оградени и обезопасени за достъп от външни лица. Сигнализирани са с предупредителни надписи върху табели, поставени на добре видимо разстояние една от друга, съгласно изискванията на Наредба № 3/ 2000 г. за СОЗ.

Заключение за качеството на питейната вода в Област Благоевград и предписани конкретни препоръки за изпълнение през 2020 г.

Предоставената вода за питейно – битови цели от В и К операторите за населението на територията на Област Благоевград е с добро качество и с трайни показатели в съответствие с изискванията на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели, обн. ДВ. бр. 30/ 2001 г., посл. изм. ДВ. бр. 6/ 2018 г.

Отклоненията по органолептичните показатели **цвят, мирис, вкус, мътност** за 2020 г. и предходните 2019 г. и 2018 г. са единични и нямат здравна значимост. Но тези показатели са важни за потребителя, тъй като по тях той чрез визуален контрол оценява субективно качеството на водата. Органолептичните показатели **цвят, мирис, вкус, мътност** в питейната вода зависят и от метеорологичните условия / честите валежи/ и липсата на пречиствателни станции и съоръжения в малките населени места с обособени малки зони на водоснабдяване.

Показателите **никел и хлороформ** са единични и при последващ мониторинг от страна на „В и К“ ЕООД – Благоевград и РЗИ – Благоевград не е доказано наличие на никел и хлороформ в питейните води от с. Церово, Община Благоевград и с. Кузьово, Община Белица.

Трайни отклонения на питейната вода по показател **нитрати** се констатират за с. Кавракирово, Община Петрич. Подземното водно тяло захранващо територията на Община Петрич е с код BG 4G000000Q001 Порови води в кватернер – Струмешница – установени превишения нитратни йони, състояние в района – лошо. Само едно подземно водно тяло - Порови води в кватернер – Струмешница с код BG 4G000000Q001 е определено в лошо химично състояние / съгласно ПУРБ 2016 – 2021 г. на БД „ЗБР“/.

Във връзка с констатираните несъответствия на питейната вода в с. Кавракирово по показател **нитрати** от страна на РЗИ – Благоевград и Община Петрич се извършва учестен мониторинг на питейната вода по показатели нитрати, колиформи, ешерихия коли и ентерококи.

Процента на несъответствие по показател нитрати за 2020 г. е 100 % (при 100% за 2019 г., при 100% за 2018 г. и 100 % за 2017 г.). Този показател е с известна динамичност в годините и е в зависимост от сезона, количествата валежи и експлоатацията на земеделските земи в района на водосбора, като най – ниската стойност е 78,22 мг/ л, а най – високата стойност за годината е 119,20 мг/ л. за 2020 г.

Община Петрич ще предприеме действия за разреждане на питейната вода в зоната от нов водоизточник до привеждане в норма показателя нитрати.

През 2018 г. от страна на РЗИ – Благоевград са анализирани 89 броя проби по радиологични показатели: обща бета – активност, обща алфа – активност, индикативна доза и естествен уран, като химичен елемент, от тях 53 броя проби не съответстват по радиологичен показател обща алфа – активност / 59,55% несъответствие/. За 2018 г. е определена индикативната доза на следните зони на водоснабдяване: зона ВС „Владиков кладенец“ – с. Любовка, зона Дебрен, зона Бистрица, зона Мечкул, зона Сенокос, зона Кузьово, зона Гостун.

През 2019 г. от страна на РЗИ – Благоевград са анализирани 89 броя проби по радиологични показатели: обща бета – активност, обща алфа – активност и индикативна доза и естествен уран, като химичен елемент, от тях 17 броя проби не съответстват по радиологичен показател обща алфа – активност / 19,10% несъответствие/. **През 2019 г. на всички анализирани води е определена индикативната доза, която съответства на изискванията на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели.**

През 2020 г. от страна на РЗИ – Благоевград са пробонабрани 105 броя проби по радиологични показатели: обща бета – активност, обща алфа – активност, индикативна доза и естествен уран, като химичен елемент. За 102 броя проби са представени резултати от страна на НЦРРЗ – София, от тях 39 броя проби не съответстват по радиологичен показател обща алфа – активност. **През 2020 г. на всички анализирани води е определена индикативната доза, която съответства на изискванията на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели, с изключение на питейната вода от с. Бабяк, Община Белица и с. Бучино, Община Благоевград.**

За отклоненията по радиологичен показател обща алфа активност в зоните на водоснабдяване, В и К дружествата ще предприемат действия и през 2021 г. за допълнителни анализи за конкретни радионуклиди участващи във формирането на алфа – активност в питейните води, съгласно указания на НЦРРЗ – София. За питейните води, за които не е определена индикативната доза, от страна на „В и К“ дружествата ще се извършат допълнителни анализи през 2021 г. През 2021 г. ще се извършва от страна на РЗИ – Благоевград и „В и К“ ЕООД – Благоевград ежемесечно проследяване на концентрацията на показател естествен уран в питейната вода на с. Гълъбово, Община Белица.

Девет Общински администрации стопанисват част от водоизточниците и В и К съоръженията на територията на Област Благоевград. За подобряване качеството на питейната вода по микробиологични показатели през 2021 г. на територията на Област Благоевград, е необходимо въвеждане на автоматизирано обеззаразяване на питейната вода във всички Общински администрации използващи примитивен начин и средства за дезинфекция. Осигуряване на квалифицирани кадри на територията на Общинските администрации за извършване на качествено обеззаразяване на питейната вода.

Необходимо е подмяна на старата и амортизирана водопроводна мрежа в населените места.

Окрупняването на В и К дружествата, които разполагат с квалифицирани кадри и ресурси за осъществяване на качествена дезинфекция и поддръжка на водоизточниците за питейно – битово водоснабдяване би довело до осигуряване на вода за питейно – битови цели, съответстваща на изискванията на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели, обн. ДВ. бр.30/ 2001 г., посл. изм. ДВ. бр. 6/2018 г.

Съгласно Програмата за мониторинг на качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели, подавана от „В и К“ ЕООД – Благоевград за 2021 г., населеното място с. Ново Ляски попада в Зона на водоснабдяване „Садово“, в която се подава вода за питейно-битови цели от Дренаж с каптаж „Корията 1, 2“ и Тръбен кладенец ПС „Ляски“. Населението / съгласно програмата за мониторинг/ с. Ново Ляски, Община Хаджидимово е 419 жители.

Населеното място с. Копривлен попада в Зона на водоснабдяване „Копривлен“ / съгласно програмата за мониторинг/, в която се подава вода за питейно-битови цели от Дренаж с каптаж „Корията 1, 2“, ТК ПС „Копривлен“. Населението в с. Копривлен /съгласно програмата за мониторинг/ е 1344 жители.

За водоизточниците за питейно – битово водоснабдяване на населените места в Зона Садово и с. Копривлен, Община Хаджидимово от Директора на БДЗБР – Благоевград са издадени Заповеди за определяне на санитарно – охранителни зони.

- За водовземно съоръжение „Корията 1,2“ е издадена Заповед за СОЗ – М-62/ 05.12.2007 г. на Директора на БД „ЗБР“.
- За тръбен кладенец ПС „Копривлен“, с. Копривлен е издадена Заповед СОЗ – М – 153/ 23.10.2009 г. на Директора на БД „ЗБР“.

  Водоснабдяването на с. Ново лески и с. Копривлен се осъществява от водохващане „Корията 1,2“ и при необходимост се използва вода от ПС Ново Лески и ПС Копривлен.
- „ Корията 1“, водоснабдява населените места: с. Тешево, с. Гайтаниново, с. Парил и с.Нова Ловча.
- „Корията 2“, водоснабдява населените места: с. Ново Лески, с. Копривлен, с. Садово, с. Хаджидимово, с. Петрелик, с. Илинден и с. Лъки.

  Във връзка с констатираното несъответствие в качеството на питейната вода по показател живак от служители на РЗИ – Благоевград са пробонабрани на 18.06.2021 г. проби питейна вода от четири пункта по два определени пункта в населените места и изпратени за анализ в Столична РЗИ.

При провеждания през предходните години мониторинг на питейната вода в двете населени места не са били констатирани отклонения по този показател.

Предвид компетентностите и задълженията на БДЗБР е необходимо директорът на басейнова дирекция също да организира проучване за това дали се наблюдава замърсяване на подземното водно тяло/подземните водни тела и водосборните райони на горепосочените водоизточници по показателя „живак“ и какви са причините за това.

С писмо на РЗИ-Благоевград с изх. № 13-1792/21.06.2021 г. е изпратена до МЗ, БДЗБР, Областен управител на област Благоевград, ОДБХ-Благоевград и кмета на община Хаджидимово допълнителна информация към Сигнална записка с изх. № 25-567-1/18.06.2021 г. за констатирани несъответствия в качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели по показател живак за населените места с. Копривлен и с. Ново Лески, Община Хаджидимово.

На 21.06.2021 г. с Писма с Вх. № 13-179/21.06.2021 г. и 13-179-1/21.06.2021 г. в РЗИ-Благоевград са получени анализи на резултати по показател живак на проби питейна вода от с. Ново Лески, община Хаджидимово и с. Копривлен, община Хаджидимово, пробонабрани от инспектор при РЗИ-Благоевград на 18.06.2021 г., анализирани от СРЗИ, както следва:

Съгласно Протокол от изпитване № 1211609-1/21.06.201 г. на СРЗИ пробата питейна вода от с. Ново Лески, община Хаджидимово, пункт чешма на площада- с. Ново Лески, по показател **живак съответства** на изискванията на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели, а именно: резултат от изпитването < 0,22 µg / dm³, при стойност на допуск на показателя 1,0 µg / dm³.

Съгласно Протокол от изпитване № 1211610-1/21.06.201 г. на СРЗИ пробата питейна вода от с. Ново Лески, община Хаджидимово, пункт чешма в барче „Ванкалов“ - с. Ново Лески, по показател **живак съответства** на изискванията на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели, а именно: резултат от изпитването <0,22 µg / dm³, при стойност на допуск на показателя 1,0 µg / dm³.

Съгласно Протокол от изпитване № 1211611-1/21.06.201 г. на СРЗИ пробата питейна вода от с. Копривлен, община Хаджидимово, пункт чешма в кафе-аперитив Слави Роботов

(Зона на водоснабдяване Копривлен) - с. Копривлен, по показател **живак съответства** на изискванията на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели, а именно: резултат от изпитването <0,22 µg / dm³, при стойност на допуск на показателя 1,0 µg / dm³.

Съгласно Протокол от изпитване № 1211612-1/21.06.201 г. на СРЗИ пробата питейна вода от с. Копривлен, община Хаджидимово, пункт чешма в сграда на кметство (Зона на водоснабдяване Копривлен) - с. Копривлен, по показател **живак съответства** на изискванията на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели, а именно: резултат от изпитването <0,22 µg / dm³, при стойност на допуск на показателя 1,0 µg / dm³.

Във връзка с писмо на МЗ с Изх. № 16-00-55/ 30.06.2021 г. и Вх. № 03-469/ 30.06.2021 г. в РЗИ – Благоевград, относно преустановена доставка на хлор – газ за дезинфекция на питейна вода от страна на Република Румъния, до МЗ е изпратена следната информация:

На територията, контролирана от РЗИ – Благоевград има 4 броя В и К дружества / „В и К“ ЕООД – Благоевград, УВЕКС ЕООД – Сандански, „В и К“ ЕООД – Кресна и „В и К“ ЕООД – Петрич/, 9 броя Общински администрации, стопанисващи водоснабдителни обекти и съоръжения / Община Благоевград, Община Симитли, Община Петрич, Община Сандански, Община Гоце Делчев, Община Белица, Община Якоруда, Община Гърмен и Община Сатовча/ и 5 броя фирми стопанисващи ведомствени водоизточници / „Иво“ ООД, НСБ ВСК „Белмекен“, „Юлен“ АД, „Еко Ботълс“ ЕООД, Фондация „Четири лапи“/

От получената информация в РЗИ – Благоевград от В и К операторите, две В и К дружества използват хлор – газ за дезинфекция на питейната вода, а именно: „В и К“ ЕООД – Благоевград и „УВЕКС ЕООД – Сандански.

Съгласно представената информация от „В и К“ ЕООД – Благоевград, с писмо с Вх. № 03-469-30/ 02.07.2021 г. в РЗИ – Благоевград, дружеството използва хлор – газ за дезинфекция в пречиствателните станции за питейни води в гр. Благоевград, гр. Гоце Делчев, Сатовча и хлораторна станция в гр. Банско.

Съгласно представената допълнителна информация от „В и К“ ЕООД – Благоевград с Вх. № 25-645-1/ 02.07.2021 г., дружеството използва газ – хлор за дезинфекция пречиствателните станции за питейни води и хлораторна станция гр. Банско в следните зони на водоснабдяване:

1. От ПСПВ – Благоевград
   - Зона Благоевград
   - Зона ПСПВ / с. Рилци, с. Бело поле, с. Покровник и с. Дъбрава/
2. От ПСПВ – Гоце Делчев
   - Зона гр. Гоце Делчев / гр. Гоце Делчев, с. Мосомище/
   - Зона Група Туфча /с. Господинци, с. Гърмен, с. Балдево, с. Хвостяне, с. Огняново, с. Марчево, с. Дъбница и с. Блатска/
   - Зона Дебрен / с. Дебрен/
3. От ПСПВ – Сатовча
   - Зона Сатовча / с. Сатовча/
   - Зона Вълкосел / с. Вълкосел/
   - Зона Жижево / с. Жижево/
   - Зона Деривация Доспат / с. Крибул, с. Фъргово и с. Слащен/
4. От хлораторна станция гр. Банско
   - Зона Банско / гр. Банско, с. Елешница/

Съгласно представената информация от „В и К“ ЕООД – Благоевград, към настоящият момент дружеството разполага с достатъчни количества газ – хлор на склад / общо около 5 т./, за да се обезпечи процеса на обеззаразяване от три месеца или до края на

м. септември на настоящата година. За останалите населени места се използва, като дезифектант натриев хипохлорит.

Съгласно представената информация от УВЕКС ЕООД – Сандански, с писмо с Вх. № 03-469-26/ 01.07.2021 г. и Вх. № 03-469-40/ 02.07.2021 г. в РЗИ – Благоевград, дружеството използва хлор – газ за дезинфекция и обеззаразяване на водата за питейно – битови нужди за Зона Водоснабдителна система „Сандански“, включваща следните населени места: гр. Сандански, с. Дамяница, с. Ново Делчево, с. Лебница, с. Струма, с. Вълково.

Фирмата, доставяща необходимите количества е „Контин ВеСт“ ООД, като последната доставка е от 07.06.2021 г. Съгласно представената информация, към днешна дата, дружеството има в наличност 3 броя пълни варели по 400 кг. хлор – газ, които ще осигурят необходимата дезинфекция за 60 дни.

„В и К“ ЕООД – Кресна, „В и К“ ЕООД – Петрич, Общинските администрации на територията на Област Благоевград и фирмите, стопанисващи ведомствени водоизточници не използват хлор – газ за дезинфекция на питейната вода.

Във връзка с подаден сигнал с Вх. № 97-00-428/ 12.08.21 г., в РЗИ – Благоевград, за нерегламентиран сондаж, използван за питейно – битово водоснабдяване на с. Марикостиново, Община Петрич, до БДЗБР е изпратена следната информация:

На 17.08.2021 г. в 14:40 ч. е извършена проверка на място на сондажа, който се предполага, че се използва за питейно – битово водоснабдяване на с. Марикостиново, Община Петрич. Проверката е извършена в присъствието на г-н Алексей Толев – водопроводчик при „В и К“ ЕООД – Петрич. При проверката се констатира:

Сондажът е покрит с железен капак от две части, който е заключен с катинар. При огледа на терена се констатира, че не е имало достъп до обекта. Теренът около съоръжението е неподдържан и обрасъл с изсъхнала растителност.

По информация на г-жа Гергана Тодорова – кмет на с. Марикостиново, Община Петрич е започнала процедура по узаконяване на съоръжението и в момента същото не се използва за питейно – битово водоснабдяване на с. Марикостиново.

По време на проверката на 17.08.2021 г. е пробонабрана проба питейна вода за химичен и микробиологичен анализ от крана на потребителя – пункт – чешма бар „Камишо“, с. Марикостиново. Съгласно Сертификат от контрол № 946/ 20. 08-2021 г. пробата питейна вода, **съответства** на изискванията на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели, обн. ДВ. бр. 30/ 2001 г., посл. Изм. ДВ. бр. 6/ 2018 г. по химични и микробиологични показатели.

От 01.01.2021 г. до днешна дата в РЗИ – Благоевград не са констатирани отклонения в качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели в с. Марикостиново, Община Петрич при крана от крана на потребителя, съгласно изискванията на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели.

Във връзка с писмо на МЗ с Изх. № 16-00-37/ 08.07.2021 г. са въведени данни за 2020 г. в информационната система за събиране и анализ на резултатите от провеждания мониторинг на качеството на питейните води и е попълнена Таблица с данни за зони с неизпълнен мониторинг по показатели за 2020 г.

До МЗ е изпратена следната информация:

За 2020 г. на територията на Област Благоевград няма „В и К“ дружество, което да е изготвило и съгласувало с РЗИ – Благоевград „Оценка на риска“, съгласно изискванията на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели, обн. ДВ. бр. 30/ 2001 г., посл. изм. ДВ. бр. 6/ 2018 г.

За 2020 г. Община Благоевград в качеството си на В и К дружество не е провеждала мониторинг и не е попълвала Файл Drinking Water 2020 г. Предвид

гореизложеното на Община Благоевград е съставен АУАН № 70/ 05.03.2021 г., съгласно чл. 48, ал. 2, т. 2 от Закона за водите, във връзка с чл. 7, ал. 1 от Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели, обн. ДВ. бр. 30/ 2001 г., посл. изм. ДВ. бр. 6/ 2018 г. Файловете Drinking Water 2020 г. са успешно качени на 13.09.2021 г.

Приложено са изпратени файлове Drinking Water 2020 г. – 17 броя и Таблица с данни за зони на водоснабдяване с неизпълнен мониторинг за 2020 г.

Във връзка с писмо на МЗ с Изх. № 16-00-55/ 30.06.2021 г. и Вх. № 03-469/ 30.06.2021 г. в РЗИ – Благоевград, относно преустановена доставка на хлор – газ за дезинфекция на питейна вода от страна на Република Румъния, до МЗ е изпратена следната информация:

На територията, контролирана от РЗИ – Благоевград има 4 броя В и К дружества / „В и К“ ЕООД – Благоевград, УВЕКС ЕООД – Сандански, „В и К“ ЕООД – Кресна и „В и К“ ЕООД – Петрич/, 9 броя Общински администрации, стопанисващи водоснабдителни обекти и съоръжения / Община Благоевград, Община Симитли, Община Петрич, Община Сандански, Община Гоце Делчев, Община Белица, Община Якоруда, Община Гърмен и Община Сатовча/ и 5 броя фирми стопанисващи ведомствени водоизточници / „Иво“ ООД, НСБ ВСК „Белмекен“, „Юлен“ АД, „Еко Ботълс“ ЕООД, Фондация „Четири лапи“/

От получената информация в РЗИ – Благоевград от В и К операторите, две В и К дружества използват хлор – газ за дезинфекция на питейната вода, а именно: „В и К“ ЕООД – Благоевград и „УВЕКС ЕООД – Сандански.

Съгласно представената информация от „В и К“ ЕООД – Благоевград, с писмо с Вх. № 03-469-30/ 02.07.2021 г. в РЗИ – Благоевград, дружеството използва хлор – газ за дезинфекция в пречиствателните станции за питейни води в гр. Благоевград, гр. Гоце Делчев, Сатовча и хлораторна станция в гр. Банско.

Съгласно представената допълнителна информация от „В и К“ ЕООД – Благоевград с Вх. № 25-645-1/ 02.07.2021 г., дружеството използва газ – хлор за дезинфекция пречиствателните станции за питейни води и хлораторна станция гр. Банско в следните зони на водоснабдяване:

5. От ПСПВ – Благоевград
   - Зона Благоевград
   - Зона ПСПВ / с. Рилци, с. Бело поле, с. Покровник и с. Дъбрава/
6. От ПСПВ – Гоце Делчев
   - Зона гр. Гоце Делчев / гр. Гоце Делчев, с. Мосомище/
   - Зона Група Туфча /с. Господинци, с. Гърмен, с. Балдево, с. Хвостяне, с. Огняново, с. Марчево, с. Дъбница и с. Блатска/
   - Зона Дебрен / с. Дебрен/
7. От ПСПВ – Сатовча
   - Зона Сатовча / с. Сатовча/
   - Зона Вълкосел / с. Вълкосел/
   - Зона Жижево / с. Жижево/
   - Зона Деривация Доспат / с. Крибул, с. Фъргово и с. Слащен/
8. От хлораторна станция гр. Банско
   - Зона Банско / гр. Банско, с. Елешница/

Съгласно представената информация от „В и К“ ЕООД – Благоевград, към настоящият момент дружеството разполага с достатъчни количества газ – хлор на склад / общо около 5 т./, за да се обезпечи процеса на обеззаразяване от три месеца или до края на м. септември на настоящата година. За останалите населени места се използва, като дезифектант натриев хипохлорит.

Съгласно представената информация от УВЕКС ЕООД – Сандански, с писмо с Вх. № 03-469-26/ 01.07.2021 г. и Вх. № 03-469-40/ 02.07.2021 г. в РЗИ – Благоевград, дружеството използва хлор – газ за дезинфекция и обеззаразяване на водата за питейно – битови нужди за Зона Водоснабдителна система „Сандански“, включваща следните населени места: гр. Сандански, с. Дамяница, с. Ново Делчево, с. Лебница, с. Струма, с. Вълково.

Фирмата, доставяща необходимите количества е „Контин ВеСт“ ООД, като последната доставка е от 07.06.2021 г. Съгласно представената информация, към днешна дата, дружеството има в наличност 3 броя пълни варели по 400 кг. хлор – газ, които ще осигурят необходимата дезинфекция за 60 дни.

„В и К“ ЕООД – Кресна, „В и К“ ЕООД – Петрич, Общинските администрации на територията на Област Благоевград и фирмите, стопанисващи ведомствени водоизточници не използват хлор – газ за дезинфекция на питейната вода.

Във връзка с получен сигнал с Вх. № 97-00-580/ 05.11.2021 г. в РЗИ – Благоевград относно несъответствие на качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели на територията на гр. Сандански, до подателя на сигнала е изпратена следната информация:

На 16.11.2021 г. е пробонабрана проба вода, предназначена за питейно – битови цели от водопроводната мрежа на гр. Сандански, пункт на пробовземане – чешма РЗИ – Благоевград, който е най – близкия пункт до посоченият в сигнала адрес, определен в програмата за мониторинг на качеството на питейната вода за 2021 г. за химичен и микробиологичен анализ.

Съгласно Сертификат от контрол № 1310/ 22.11.2021 г., пробата питейна вода съответства на изискванията на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели, обн. ДВ. бр. 30/ 2001 г., посл. изм. ДВ. бр. 6/ 2018 г. по химични и микробиологични показатели: цвят, мирис, вкус, активна реакция, перманганатна окисляемост, амониев йон, нитрити, нитрати, хлориди, желязо, манган, мътност, електропроводимост

С писмо на РЗИ-Благоевград с изх. № 04-102-1/21.07.202 г. до БДЗБР във връзка с предстоящо изготвяне на обобщен Годишен доклад за качеството на повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване за предходната 2020 г., са предоставени 44 броя заверени копия на сертификати от контрол с резултатите от проведения мониторинг на повърхностните води по показателите от № 43 до № 46 от Приложение 1 на Наредба № 12/2002 г.

ЛАБОРАТОРНИ АНАЛИЗИ

Съобразно разработения план за пробонабиране на питейни води през първо тримесечиена 2021 г. се извърши контролен мониторинг и анализ на качествата на питейната вода. Контролът се обективизира със следния брой водни проби:

По държавен здравен контрол:

1.Общ брой изследвания по хиимчни показатели - води– **Общо 789** бр. проби с **10610** бр. изследвания

(709- цвят; 709- мирис; 432- вкус; 709- активна реакция; 770- перманганатна окисляемост; 770- амон. йон; 773- нитрити; 503- нитрати; 499- хлориди; 711- желязо; 772- манган; 432- мътност; 432- електропроводимост; 133- сулфати; 133- фосфати; 133- обща твърдост; 133- калций; 133- магнезий; 196- флуориди; 196- хром; 133- алуминий; 196- арсен; 137- цианиди; 196- бор; 196- мед; 192- цинк; 282- ост. хлор)

От тях **нестандартни 272** бр. проби с **329** бр. анализа: **11**- цвят; **5**- вкус; **11**- мирис; **8**- активна реакция; **7**- перманганатна окисляемост; **13**- амониев йон; **12**- нитрати; **5**- нитрити; **12**- желязо; **20**- мътност; **169**- ост. активен хлор; **56**- флуорид.

А.Води за питейно-битови нужди: 441 бр. проби със **7362** бр. изследвания,
(432- цвят; 432- мирис; 432- вкус; 432- активна реакция; 432-перманганатна окисляемост; 432- амон. йон; 432- нитрити; 440- нитрати; 440- хлориди; 433- желязо; 432- манган; 432- мътност; 432- електропроводимост; 133- сулфати; 133- фосфати; 133- обща твърдост; 133- калций; 133- магнезий; 133- флуориди; 133- хром; 133- алуминий; 133- арсен; 133- цианиди; 133- бор; 133- мед; 133- цинк)
От тях **нестандартни 38** бр. проби със **61** бр. анализа: **11**- цвят; **5**- вкус; **1**- мирис; **1**- перманганатна окисляемост; **12**- нитрати; **9**- желязо; **20**- мътност; **2**- активна реакция

1. Мониторинг по Таблица А и В на Наредба №9/01 на МЗ: 300 бр. проби с **3888** бр. изследвания
(299- цвят; 299- мирис; 299- вкус; 299- активна реакция; 299-перманганатна окисляемост; 299- амон. йон; 299- нитрити; 299- нитрати; 299- хлориди; 300- желязо; 299- манган; 299- мътност; 299- електропроводимост)
От тях **нестандартни 22** бр. проби с **38** бр. анализа: **8**- цвят; **3**- вкус; **1**- мирис; **1**- перманганатна окисляемост; **3**- нитрати; **6**- желязо; **15**- мътност; **1**- активна реакция
2. Мониторинг по Таблица А, Б и В на Наредба №9/01 на МЗ: 141 бр. проби с **3474** бр. изследвания
(133- цвят; 133- мирис; 133- вкус; 133- активна реакция; 133-перманганатна окисляемост; 133- амон. йон; 133- нитрити; 141- нитрати; 141- хлориди; 133- желязо; 133- манган; 133- мътност; 133- електропроводимост; 133- сулфати; 133- фосфати; 133- обща твърдост; 133- калций; 133- магнезий; 133- флуориди; 133- хром; 133- алуминий; 133- арсен; 133- цианиди; 133- бор; 133- мед; 133- цинк)
От тях **нестандартни 16** бр. проби с **23** бр. анализа: **9**- нитрати; **3**- цвят; **2**- вкус; **1**- pH; **5**- мътност; **3**- желязо

2.Общ брой изследвания по микробиологични показатели – 1212 бр. проби, **4865** бр. изследвания (колиформи-1212; е. коли-1156; микробно число-1156; ентерококи-584; псевдомонас аеругиноза-170; сулфитредуциращи клостридии–170; стафилококи-273; салмонела-48; фекални стрептококи-48; фекални колиформи-48)
От тях **нестандартни** са **19** проби с **30** показатели: колиформи-17, е. коли-10; ентерококи–3; микробно число-1.

ВОДИ В ПЛУВНИ БАСЕЙНИ

През 2021 г. контрол на водата е извършван от води от плувни басейни, използвани за спорт и отдих съгласно инструкция № 34:
1.Общ брой проби по химични показатели – **283** бр. проби с **2504** бр. ***изследвания*(282- ост. хлор, 277- цвят; 277- мирис; 277- активна реакция; 279-перманганатна окисляемост; 279- амон. йон; 278- нитрити; 278- желязо; 277- манган)**
От тях нестандартни 178 **бр. проби с** 211 **бр. анализа: 10**- мирис; **6**- pH; **6**- перманганатна окисляемост; **12**- амониев йон; **169**- ост. активен хлор**;** 5- **нитрити;** 3- **желязо.**

БУТИЛИРАНИ НАТУРАЛНИ МИНЕРАЛНИ, ИЗВОРНИ И ТРАПЕЗНИ ВОДИ

1. Контрол на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води по микробиологични показатели – 14 броя проби и по хичмични показатели 12 броя проби, анализирани в СРЗИ- стандартни.

МИНЕРАЛНИ ВОДИ

1. Химични изследвания

1.Минерални води от ведомствен водоизточник по Наредба за БТИМВППЦ: 4 бр. проби с **36** бр. изследвания – стандартни.

(4- арсен; 4- хром; 4- бор; 4- нитрати; 4- нитрити; 4- мед; 4- манган; 4- цианиди; 4- флуорид)

2. Минерални води по Наредба № 14/1987г.: 61 бр. проби с **708** бр. изследвания,

(59- арсен; 59- хром VI; 59- борати; 59- нитрати; 59- хлориди; 59- нитрити; 59- мед; 59- манган; 59- цинк; 59- перманганатна окисляемост; 59- амон. йон; 59- флуорид)

От тях **нестандартни 56** бр. проби с **57** бр. анализа: **1**- амониев йон; **56**- флуорид.

(От тях 2 бр. проби, 2 бр. анализа (флуор) само ФХ-НМВ „Гулийна баня“)

2. Микробиологични изследвания

1.9. Минерални води по Наредба №14/1987г. (общо): 166 бр. проби, **996** бр. изследвания (колиформи-166; е.коли-166; микробно число-166; ентерококи-166; псевдомонас аеругиноза-166; сулфитредуциращи клостридии–166) – стандартни.

КОЗМЕТИЧНИ ПРОДУКТИ

1.Контрол по химични показатели –

1.Козметични продукти - 20 бр. проби с **20** бр. изследвания – стандартни

2.Контрол по микробиологични показатели -

20 проби, **100** изследвания- стандартни

(20 бр.-общ брой микроорганизми; 20 бр.-псевдомонас аеругиноза; 20 бр.-е.коли; 20 бр.-стафилококус ауреус; 20 бр.-кандида албиканс)

3. Контрол за тежки метали –

4.Контрол за радиологични показатели - Във връзка със Заповед №РД-01-14/ 12.01.2021 г и на основание Програмата за радиационен контрол на потребителски стоки за 2021 г., както и на писмо на МЗ с изх. № 33-14-13/ 22.02.2021 г., е взета 1 бр проба козметичен продукт HERBALSAFE почистващ и предпазващ гел за ръце с екстракт от Алое и Смрадлика. Към днешна дата няма резултат от пробата.

ТЕКУЩ САНИТАРЕН КОНТРОЛ

ПРОВЕРКИ НА ДЕСТКИ И УЧЕБНО-ВЪЗПИТАТЕЛНИ ОБЕКТИ

През отчетния период на контрол на РЗИ подлежаха 371 детски и учебно-възпитателни обекти. Извършени са общо 972 проверки на обектите и са издадени общо 60 броя предписания за предприемане хигиенни и противоепидемични мерки мерки.

В отговор на Писмо на МЗ за вписани самостоятелни детски ясли в регионалния регистър на обектите обществено предназначение, контролирани от РЗИ-Благоевград, находящи се на територията на област Благоевград, до МЗ е изпратена следната информация:

В отговор на сигнал, постъпил в РЗИ – Благоевград с Вх. №94-1076/16.03.2021 г., относно струпване на деца и родители по време на сутрешния прием, извършен през централния вход на Детска градина №8 „Вечерница“, находяща се в гр. Благоевград, ул. „Григор Пърличев“ №15, до жалбоподателя е изпратена следната информация:

Във връзка с посочения сигнал, на 24.03.2021 г., 10:40 часа в Детска градина №8 „Вечерница“ на адрес: гр. Благоевград, ул. „Григор Пърличев“ №15, от инспектори в Отдел „Държавен здравен контрол“ към Дирекция „Обществено здраве“, и Отдел

„Противоепидемичен контрол“ към Дирекция „Надзор на заразните болести“ при РЗИ – Благоевград, е извършена насочена проверка, при която се констатира следното:

По сведение на г-жа Катя Низамова – Директор на Детска градина №8 „Вечерница“, в рамките на една седмица през месец март, две групи са били приемани през централния вход на детската градина, поради това, че е имало карантинирана група и липса на персонал. От страна на РЗИ – Благоевград не са предписвани мерки за прием на деца само през централния вход на детската градина.

КОНТРОЛ НА ДЕЙНОСТИ С ХИМИЧНИ ВЕЩЕСТВА И СМЕСИ:

Проверки на химични вещества и смеси на пазара за спазване изискванията за класифициране, опаковане и етикетиране съгласно Наредба за реда и начина на класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и смеси и Регламент 1272 / 2008 за класифициране, етикетиране и опаковане на вещества и смеси; за спазване на забраните и ограниченията при търговия и употреба съгласно Регламент 1907/ 2006 за регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали /REACH / :

- 7 проверени химични смеси при внос на митница
- проверки на 12 бр. химични смеси; Отговор на писмо на МЗ;
- проверки в 9 търговски обекта на пазара за наличие на 10 химични смеси и 7 изделия, за които има нотификации в системи за бърз обмен на данни ICSMS и RAPEX;
- проверка по сигнал от РЗИ – Добрич за наличие на 2 вида спирали против комари с произход от Италия,за които не е издадено разрешение за предоставяне на пазара в РБългария.Проследяване на доброволните мерки по изтегляне от пазара в страната, предприети от фирмата – дистрибутор. Изготвяне на отговор на РЗИ – Добрич.
- 9 проверки на химични смеси на пазара ;
- 1 проверка на детергент на пазара ;
- 22 проверки на биоциди.

Във връзка с Уведомление за внос на митница Югозападна за култури от микроорганизми – средство за унищожаване на вредните насекоми/ биоцид, репелент за насекоми с Вх. № 15-5/04.01.2021 г. е изпратено Уведомление с Изх. № 15-5-1/07.01.2021 г. до митница Югозападна:

Проверка на място и проверка на документи :

Извършена е проверка за идентичност между стоките, декларирани за внос и придружаващите ги документи. Съгласно приложените документи видовете смеси са 7 с различен състав. Липсват етикети на български език / върху опаковките етикетите са на гръцки език / и информационни листове за безопасност на български език. От представените документи не става ясно каква е употребата на химичните смеси. Стоките са декларирани и описани като средства за унищожаване на вредните насекоми/ биоциди, но не са налични разрешения за предоставяне на пазара на биоциди, Посоченият тарифен код 3002905090 е за ваксини, токсини, култури от микроорганизми като фармацевтични продукти. Налице е несъответствие между тарифен код 3002905090 и описанието на стоката. Поради неизяснената употреба не може да се прецени кой е компетентният контролен орган. Към датата на получаване на уведомлението не е въведен засилен контрол на химични вещества и смеси, включително биоциди, по смисъла на чл. 5 от Инструкция № 12-00-263/ 05.12.2016 г на Агенция “Митници“ и Министерство на здравеопазването.

В отговор на писмо на МЗ с изх. № № 15-00-112/ 07.04.2021 г. до МЗ е изпратена следната информация: инспектори на РЗИ - Благоевград, дирекция “Обществено здраве”, отдел “Държавен здравен контрол “, извършиха проверка на 13.04.2021 г. на адреса на управление на “Супернова порта“ ЕООД, която поддържа електронен сайт https://protectbg.eu, в гр. Благоевград, ул. “Марица“ № 29, вх. А, ет. 1, ап. 1. На

посочения адрес не беше открита “Супернова порта“ ЕООД. Веднага след това е извършена проверка на адрес ул. “Възрожденска“ № 1, гр. Благоевград, посочен в електронния сайт,

При поверката се констатира следното :

На посочения адрес се намира търговски обект на “Супернова порта“ ЕООД за продажба на врати. На място няма наличен продукт рамка за хигиенизиране и дезинфекция. Проведен е разговор с управителя на фирмата, при който е установено, че информация за продукта е получена от сайта на производителя в Турция https://www.radyantci.com , в който продуктът е обявен като дезинфекционен шкаф със сензор за движение MS 1. От видеото в сайта и спецификацията на продукта, става ясно, че приложението му е за дезинфекция на хора. Производител е Radyantci, Турция.

Управителят на “Супернова порта“ ЕООД предостави в РЗИ – Благоевград декларация с вх. № 25-339/ 14.04.2021 г., в която декларира следните обстоятелства : От обявяването на продукт рамка за хигиенизиране и дезинфекция 0256 в сайта на “Супернова порта“ ЕООД https://protectbg.eu до премахването му от списъка за продажби на 14.04.2021 г., не е извършван реален внос и продажба.

С писмо на РЗИ-Благоевград с изх. № 03-759/05.11.2021 г. до МЗ е изпратена следната информация:

От 25.10.2021 г. до 03.11.2021 г , инспектори от отдел “ДЗК“, дирекция “ОЗ“ при РЗИ-Благоевград извършиха проверки на течности за чистачки в 11 обекта на територията на област Благоевград, както следва :

- обекти за търговия на едро и дребно с химични вещества и смеси – 2 бр. ;
- хипермаркети – 3 бр.;
- бензиностанции – 6 бр.

В проверените обекти не е установено наличие на течности за чистачки, върху етикета на които е изписано съдържание на полимера полиметиламин.

ПРОВЕРКА НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ АПТЕКИ:

Инспекторите извършиха - 52 проверки на селскостопански аптеки за спазавне изискванията на Наредба № 11 на МЗ. Не са констатирани нарушения на нормативните изисквания.

БАЗОВИ СТАНЦИИ:

Направени са проверки по документацията на 24 базови станции, регистрирани 10 нови БС и 4 нови БС, които са в колокация със съществуващи БС ;

- заличени 8 БС на несъществуваща фирма “Макс Телеком“ ООД;

С писмо на РЗИ-Благоевград с Изх. № 03-915/14.12.2021 г. до МЗ е изпратен:
ГОДИШЕН ДОКЛАД

за 2021 г. с анализ на резултатите от мониторинга и контрола на нейонизиращите електромагнитни лъчения като фактор на жизнената среда и на обектите, източници на нейонизиращи лъчения

Нейонизиращите лъчения са част от електромагнитния спектър, като това са: ултравиолетови и инфрачервени лъчи, радиочестотни и микровълнови полета, свръхнискочестотни, статични (постоянни) електрически и магнитни полета.

Електромагнитните полета / ЕМП / се разделят на постоянни електрически и нискочестотни магнитни полета, където най - чести източници са електропроводите, битовите електрически уреди и компютрите. При високочестотните (радиочестотни) полета, основни източници са: радарите, радио и телевизионните кули. Радиочестотните полета имат множество приложения и при модерните комуникации / най - разпространени

източници са мобилните телефони и техните базови станции /. Медицинските скенери, радарните системи и микровълновите печки също използват радиочестотни полета.

Общото между тях е, че всички излъчват електромагнитни полета. Източниците на ЕМП излъчват в различни честотни диапазони и с различна мощност. Например радио- и телевизионните предаватели излъчват на по-ниски честоти при по - големи мощности от източниците, използвани в мобилната комуникация.

Съгласно параграф 1 т. 12, буква „е" от допълнителните разпоредби на Закона за здравето / ДВ бр. 70/ 2004г /, нейонизиращите лъчения в жилищни, производствени, обществени сгради и урбанизирани територии са фактор на жизнената среда и подлежат на контрол. На основание параграф 1 т. 9, буква „ф" от допълнителните разпоредби на Закона за здравето, обектите, източници на нейонизиращи лъчения са обекти с обществено предназначение и подлежат на държавен здравен контрол. Контролът се извършва в съответствие с разпоредбите на Наредба № 36 от 2009 г. за условията и реда за упражняване на държавен здравен контрол (обн., ДВ, бр. 63 от 2009 г., изм. и доп., бр. 38 от 2011 г.).

На основание чл. 36, ал. 3 от Закона за здравето, регионалните здравни инспекции **създават и поддържат публичен регистър** на обектите с обществено предназначение, а съгласно чл. 26 от Наредба № 36 от 2009 г., в регионалните здравни инспекции се **създават, поддържат и съхраняват досиета** на обектите с обществено предназначение.

Българското законодателство установява два етапа на контрол върху ЕМП. Първият се отнася до изчисляване на хигиенно-защитните зони около излъчващите съоръжения, а вторият се отнася до проверка на хигиенно-защитната зона чрез измерване на стойностите на ЕМП с прилагане на стандартни методи.

За контрол на ЕМП са създадени норми за защита на населението от вредното им въздействие в честотния обхват от 30 kHz до 30 GHz, регламентирани в Наредба № 9/ 1991г. / ДВ. бр. 35 от 03.05.1991 г. на МЗ и МОСВ /.

Проверки по сигнали и резултатите от тях:

През 2021 г. в РЗИ – Благоевград не са постъпили сигнали, свързани с монтажа и работата на излъчващи обекти, източници на нейонизиращи лъчения .

ОБЕКТИ ЗА БУТИЛИРАНЕ НА НАТУРАЛНИ МИНЕРАЛНИ, ИЗВОРНИ И ТЕРАПЕЗНИ ВОДИ:

В регистъра на бутилираните води са вписани 5 броя цехове за бутилиране на натурални минерални, изворни и терапезни води. Извършени са 19 проверки.

Проверени бяха следните обекти както следва:

- Цех за бутилиране на трапезна вода „Беласица" на фирма „Иво" ООД гр. Петрич, с местоположение землището на с. Беласица. Извършени са 4 бр. проверки, относно вземане на проби бутилирана трапезна вода във връзка с мониторингова програма на РЗИ за 2021 г. При извършените проверки са проверени представените протоколи от изпитване на бутилирана трапезна вода „Беласица" в изпълнение на мониторинговата програма на обекта за 2021 г. - ежемесечно изследване на партидите готова продукция –бутилирана трапезна вода „Беласица" по микробиологични показатели и протоколи от изследване на партиди готова продукция бутилирана трапезна вода „Беласица" по физико-химични показатели. Носи се пълно работно облекло. ЛЗК заверени. Спазва се чл.56 ал.1 от ЗЗ.

Взети са проби бутилирана трапезна вода „Беласица" за изследване по физико-химични и микробиологични показатели.

Взетите проби готова продукция отговарят по изследваните показатели на Наредба №9 за качеството на водата предназначена за питейно битови цели и Наредбата за изискванията за бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели.

Извършени са 2 бр. проверки на ведомствен водоизточник местност „Мездра".

Взета е проба вода от ведомствения водоизточник местност „Мездра" за 2021 г. за химичен и

микробиологичен анализ от Приложение №2 Таблица А и група Б от Наредба №9/01 г. за качеството на водата предназначена за питейно-битови цели ДВ. бр.30/01г. изм. ДВ. бр.6/18 г. Пробите вода отговаря по изследваните показатели на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

- **Цех за бутилиране на трапезна вода „Предела" на фирма „Еко Ботълс" ЕООД, гр. Благоевград, ж.к. „Еленово"** - извърших 4 бр. проверки, относно вземане на проби бутилирана трапезна вода във връзка с мониторингова програма на РЗИ за 2021 г.

При извършените проверки е констатираноследното:

Обектът се поддържа в добро хигиенно състояние. Прилага се и се поддържа СУБХ – ISO 22 000:2005, въведена от 2013г. Има разработена и действаща система за гарантиране безопасността на продуктите – HACCP.

Водят се и се представят необходимите записи и документи по програмите от прилаганата система. Проверих записите, които се водят по процедури и програми: „Запазване на продукти и организация на складовете" с приложения Дневник за входящ контрол на суровините, ОП 5. Управление на производството на PET бутилки. Управление на бутилирането на трапезна вода и безалкохолни напитки, Контрол и изпитване – ОД 5.2 Дневник раздуване на бутилки, ОД 5.6Дневник на пълначен блок, ОП.7 Лична хигиена на персонала, Дневник за входящ контрол на водата, Дневник за контрол на манометрите.

Представят се разработена мониторингова програма за 2021 г., с приложени протоколи от изследване на готов продукт бутилирана трапезна вода „Предела", на водата в пункта на наливането й в опаковките, от взети отривки. Носи се пълно работно облекло. ЛЗК заверени. Спазват се изискванията на чл. 56 от Закона за здравето.

При проверка на етикета на бутилирана трапезна вода «Предела» 1,5 л., предназначена да бъде пусната на пазара, относно съответствие със задължителните изисквания на законодателството за етикетиране и представяне на информация на крайния потребител установих следното несъответствие:

1. На етикета е изписано съдържанието на аниони и катиони, информация която може да бъде заблуждаваща за потребителя, съгласно чл.7, т.1 буква „а" от Регламент /ЕС/ №1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на водата. Текстът съдържа информация за данни от физико-химичния състав на водата, **определящи характерния състав на минералната вода по сертификат** – съдържание на аниони и катиони, съгласно чл.22, ал.3 от Наредба за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води предназначени за питейни цели, **приложимо само за натурални минерални води.**
2. На етикета е посочено ИЗВОР „Калугерица", географски обект, информация която може да бъде заблуждаваща за потребителя или да води до аналогии с изворни води.

Взети са проби бутилирана трапезна вода „Предела" за изследване по физико-химични и микробиологични показатели.

Взетите проби готова продукция отговарят по изследваните показатели на Наредба №9 за качеството на водата предназначена за питейно битови цели и Наредбата за изискванията за бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели.

Извършена е 1 бр. проверка на ведомствен водоизточник на фирма „Еко Ботълс" ЕООД.

Взета е проба вода от ведомствен водоизточник – стационарни съдове на фирма „Еко Ботълс" ЕООД за химичен и микробиологичен анализ от Приложение №2 Таблица А и група Б от Наредба №9/01 г. за качеството на водата предназначена за питейно-битови цели ДВ. бр.30/01г. изм. ДВ. бр.6/18 г. Пробата вода отговарят по изследваните показатели на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

- **Цех за бутилиране на минерална и трапезна вода „Пирин Спринг" с. Баничан на**

фирма „Пирин Спринг” АД - извършени 4 бр. проверки, относно вземане на проби бутилирана натурална минерална вода и бутилирана трапезна вода във връзка с мониторингова програма на РЗИ за 2021 г.
При извършените проверки на водената документация съгласно разработените програми и процедури във внедрената системата за управление за качеството и безопасността на храните установих, че е въведена и се прилага система за управление на качеството и безопасността на храните. Водят се и се представят необходимите записи и документи по програмите от прилаганата система. Представят се протоколи от изпитване на бутилирана трапезна вода и бутилирана минерална вода в изпълнение на мониторинговата програма на обекта за 2021г. Носи се пълно работно облекло. ЛЗК заверени. Спазва се чл.56 ал.1 от ЗЗ.
Взех проби бутилирана трапезна и минерална вода за изследване по физико-химични и микробиологични показатели.
Взетите проби готова продукция трапезна и минерална вода отговарят по изследваните показатели на Наредба №9 за качеството на водата предназначена за питейно битови цели и Наредбата за изискванията за бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели.
Извърших 4 бр. проверки на минерален водоизточник сондаж №273 с. Баничан.
Взети са 4 бр. проби минерална вода от минерален водоизточник сондаж №273 с. Баничан за изследвана по микробиологични и физико-химични показатели.
Взета е 1 бр. проба минерална вода от минерален водоизточник сондаж №273 с. Баничан за изследвана по радиологични показатели.
Взети са 3 бр. проби минерална вода от минерален водоизточник КЕИ Топлица с. Баничан за изследвана по микробиологични и физико-химични показатели.
Взетите проби минерална вода от минерален водоизточник сондаж №273 и КЕИ Топлица с. Баничан отговарят по изследваните показатели на Приложение №3 и Приложение №5 от Наредба за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели.
- **Цех за бутилиране на трапезна вода „Манастирът” с. Лиляново на фирма „Свети Врачове” ООД гр. Сандански** – извършени са 2 бр. проверки. Обектът е затворен, не работи. В РЗИ -Благоевград има подадено уведомление с вх. №4158/ 26.03.1018 г. от управителя на фирмата, с което уведомява, че обекта няма да работи за неопределено време.

- **Цех за бутилиране на изворна и трапезна вода с. Катунци на фирма „Визекс Про” ЕАД гр. София** - извършени 5 бр. проверки. В момента на проверката в обекта не се извършва производствена дейност, обектът е затворен. Издадено предписание №34/17.01.2020 г. До момента в РЗИ Благоевград не е постъпила информация от бизнес оператора, за датата, от която обектът започва да произвежда бутилирана трапезна вода, не са представени протоколи със заложени в технологична документация показатели от първата произведена партида бутилирана трапезна вода, както и разработена програма за мониторинг на бутилирана трапезна вода за 2021 г. Във връзка с издадено разрешително за водовземане №41510579/ 19 г. и писмо на МЗ с изх. № 12-00-556/ 14.12.2020 г. взех 2 бр. изворна вода за изследване по микробиологични показатели от „Визекс Про” ЕАД от ведомствен водоизточник находящ се в с. Катунци УПИ – пл.№ 705 кв.71.

КОНТРОЛ НА КОЗМЕТИЧНИ СРЕДСТВА:

През 2021 г. на контрол подлежаха 299 обекта за съхранение и търговия на козметични продукти и 5 обекти за производство на козметични продукти.

- Извършени са 7 бр. проверки в цехове за производство на козметични продукти, а именно:

- **Цех за производство на козметични продукти на фирма „Андонес Козметикс“ ЕООД** гр. Гоце Делчев, ул. „Драма“ №50. Извършена е 1 бр. проверка. При извършената проверка е проследен технологичния процес при производството на шампоан партиден номер 30461821 BG. Не се констатираха нарушения.

- **Цех за производство на козметични продукти на фирма „Келко“ ЕООД** гр. Благоевград, ул. «Васил Левски» №3. Внесено е уведомление в РЗИ Благоевград с вх. № 25-627/30.11.2020 г., в което управителя на фирмата уведомява РЗИ Благоевград, че обектът все още не извършва производствена дейност. При извършена проверка се установи, че обектът не работи.

- **Цех за производство на влажни кърпички на фирма «Регина фактори» ЕООД,** гр. Благоевград, ул. «Покровнишко шосе» №3. При извършена проверка не се представят записите по добрата производствена практика, предвидени в отделните програми. В лабораторията се показаха записи на тетрадка за количеството на вложените съставки. Не се представиха доказателства, от които да е видно, че всяка програма е окомплектована с необходимите заповеди, процедури, инструкции, контролни карти (чек-листи), посредством които да се гарантира постигането на предварително поставените критерии. Издадох предписание за провеждане на задължителни хигиенни и противоепидемични мерки, касаещи материалната база.

- **Цех за производство на козметични продукти на фирма „СОФАРМА“ АД** гр. Сандански, община Сандански, Промишлена зона. Извършени са 2 бр. текущи проверки. Обектът се поддържа в добро хигиенно състояние. При проверка, свързана с вземане на проба шампоан **Алгопикс партда 020321** установих, че продукта се произвежда и контролира в съответствие с утвърдени инструкции и спецификации. Вложените в продукта суровини са анализирани при входящия контрол, като са издадени съответните аналитични сертификати. На всеки етап от производството се извършва анализ на междинния продукт съгласно утвърдени инструкции. Продуктът е нотифициран в CPNP под № 2723662. Проверено е изготвеното в момента партидно досие МК 180.00.00. В цеха за производство на козметични продукти не се констатираха нарушения. Взетата проба отговаря по изследваните показатели. Спазват се въведените противоепидемични мерки.

- **Цех за производство на козметични продукти на фирма „Био Бюти“ ЕООД** – гр. Симитли,УПИ IV -1153 , кв.73. Извършени са 2 бр. текущи проверки.
Обектът се поддържа в добро хигиенно състояние. При извършване на производстена дейност се водят записи по ДРР. Персоналът е осигурен с лични предпазни средства – маски, ръкавици. Взех проба козметичен продукт - Ултра хидратиращ крем за лице LCR 3466481 за физикохимичен анализ, микробиологичен анализ и анализ за съдържание на тежки метали. Взех проба козметичен продукт HERBALSAFE почистващ и предпазващ гел за ръце с екстракт от Алое и Смрадлика във връзка със Заповед №РД-01-14/ 12.01.2021 г и на основание Програмата за радиационен контрол на потребителски стоки за 2021 г., както и на писмо на МЗ с изх. № 33-14-13/ 22.02.2021 г. Спазва се забраната за тютюнопушене, съгласно чл. 56 от Закона за здравето. Спазват се въведените противоепидемични мерки.
- Във връзка с писмо на МЗ изх. № 16-00-73/ 13.09.2019 г. относно квалификация на лица, извършващи оценка на безопасност на козметични продукти по силата на чл.10, параграф 2 от Регламент (ЕО) №1223/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. 17 бр. проверки.
- Във връзка с писмо на МЗ с изх. № 26-00-411/19.02.2021 г. и вх. № 03 – 127 / 19.02.2021 г. в РЗИ Благоевград за козметичен продукт GlorySmile Day & Night Toothpaste (Day

Toothpaste и Night Toothpaste) е извършена проверка на място на фирма „Миниера“ ЕООД с адрес: гр. Петрич, ул. „К. Н. Парапанов“ №3. Изпратено писмо в МЗ с изх. № 03-127-4/ 05.03.2021 г., в което са приложени представени изисканите документи - Декларация от фирма „Миниера“ ЕООД с адрес: гр. Петрич, ул. „К. Н. Парапанов“ №3, в която се декларира, че козметичен продукт GlorySmile Day & Night Toothpaste няма да бъде внесен от фирмата. При направена справка в Портала за нотифициране на козметични продукти на Европейската комисия (CPNP), където продукта е нотифициран с референтен номер: 3582975 е отбелязана, „Този продукт повече не се произвежда“.

- Извършена е 1 бр. проверка в магазин за козметични продукти относно информация в ICSMS система за бърз обмен на данни във връзка с предлагането на 2 бр. козметични продукти Vaseline with propolis, търговска марка Milva, пласмасова опаковка от 35 мл., най-добър за употреба до IX-2022, предоставен на пазара от фирма „ЛС Комерс“ ООД и Vaseline with calendula extract, търговска марка Milva, пласмасова опаковка от 35 мл., най-добър за употреба до X-2022, предоставен на пазара от фирма „ЛС Комерс“ ООД неотговарящи на изискванията на Регламент 1223/ 2009. В обекта не се предлагат от гореизброените козметични продукти.

<u>Във връзка с Уведомление от Митница Югозападна за внос на козметични продукти с Изх. № 04-25-2/01.03.2021 г. до Митница Югозападна е изпратено следното Уведомление:</u>

Проверка на място и проверка по документи.

Продуктите са внос от Нова Зенландия и САЩ. Вносител е фирма „Ви Ви Трейдинг Груп“ ЕООД, гр. Благоевград, ул. „Николай Петрини“ №55 ЕИК 205396107. Фирма износител е Кайнетик Нечъръл Продъктс гр. Лондон, адрес 1 СЕНТРЪЛ ПАРК п.к. NW107FY. При извършена проверка на място на 79 продукта по опис и по документи на 26.02.21 г. се установи следното:

1. От направената справка в CPNP – Портал за нотифициране на козметичните продукти на Европейската комисия по електронен път, се установи, че в качеството на отговорното лице „Ви Ви Трейдинг Груп“ ЕООД преди пускане на пазара не е нотифицирала проверените по опис козметични продукти, съгласно чл. 13 от Регламент (ЕО) № 1223/2009.
2. Не се представиха досие с информация за всеки козметичен продукт и оценка на безопасност на посочените в описа козметични продукти съгласно чл. 10 и чл. 11 от Регламент (ЕО) № 1223/2009.
3. Козметичните продукти не са етикетирани съгласно чл. 19 от Регламент (ЕО) № 1223/2009.

На 01.03.21 г. в РЗИ Благоевград с вх. № 04-25-1/ 01.03.2021 г. се представи информация.

Необходими са допълнителни проверки, за да се гарантира безопасността на продуктите и съответствие с изискванията и същите ще останат под надзор на РЗИ Благоевград преди пускането им на пазара. Продуктите ще се съхраняват на адрес: гр. Благоевград, ул. „Николай Петрини“ №55.

Във връзка с постъпил сигнал в РЗИ-Благоевград с вх. №96-00-157/24.09.2021 г. от министерство на здравеопазването и РЗИ Пловдив, с приложена жалба на г-жа Русева за некоректен търговец на парфюми до РЗИ-Пловдив и МЗ е изпратен следния отговор:

РЗИ Благоевград направи справка на посочения интернет адрес: https://perfume-echoes.fr/bg - предлагат се 25 бр. парфюми марка M.A.H Paris. Като дистрибутор се явява фирма „Фитозащита“ ЕООД, гр. Благоевград, ж.к. „Еленово“ бл.113, ет.3, ап.7. На 28.09.2021 г. служители на отдел „ДЗК“ извършиха проверка на място на фирма „Фитозащита“ ЕООД в гр. Благоевград, ж.к. „Еленово“ бл.113, ет.3, ап.7. Не се представи

информация за номера под който козметичните продукти са нотифицирани в CPNP, както и обект за съхранение на козметичните продукти. На фирма „Фитозащита“ ЕООД е съставен акт за административно нарушение за това, че предлага козметични продукти без да са изпълнени изискванията за етикетиране съгласно чл. 19, параграфи 1 от Регламент (ЕО) № 1223/2009.

На 30.09.2021 г. фирма „Фитозащита“ ЕООД е внесла Уведомление с вх. № 96-00-157-1/30.09.2021 г. в РЗИ-Благоевград, в което уведомява, че прекратява продажбите на парфюми от сайт: https://perfume-echoes.fr/bg, тъй като не отговарят на изискванията действащото законодателство. На 01.10.2021 г. при опит да се отвори следния интернет адрес: https://perfume-echoes.fr/bg – извежда се надпис, че страницата не съществува.

В отговор на писмо на МЗ с изх. № 94-7550/21.10.2021 г. и вх. № 03-761//21.10.2021 г. в РЗИ Благоевград е изпратена до подателя на сигнала и до МЗ следната информация:

РЗИ Благоевград направи справка на посочения интернет адрес: https://skyperfumesbg.comq, при което се установи, че парфюм DOLCE&GABBANA THE ONE се предлага от фирма „СТЕЛ ПРОПЪРТИ“ ЕООД, ЕИК 206361435, седалище гр. Благоевград, бул. „Александър Стамболийски“ №50, ет.2 МОЛ – С. Иванов, телефон за връзка 0876444573. На 27.10.2021 г. служители на отдел „ДЗК“ извършиха проверка на място на фирма „СТЕЛ ПРОПЪРТИ“ ЕООД в гр. Благоевград, „Александър Стамболийски“ №50. На посочения адрес не е открито лице за контакт /наличие на къща, която видимо не е обитаема/, а на посочения телефон за връзка 0876444573 никой не отговаря.

КОНТРОЛ ВЪРХУ ДЕЙНОСТИТЕ НА СЛУЖБИТЕ ПО ТРУДОВА МЕДИЦИНА И ОПТИКИ:

През 2021 г. на контрол подлежаха общо 12 бр. **служби по трудова медицина**. През 2021г. на службите по трудова медицина проверки са извършвани 9 проверки. Проверените служби по трудова медицина водят досиетата на електронен и хартиен носител по образец съгласно Приложение № 6. СТМ са представили в РЗИ Благоевград обобщен анализ на заболеваемостта с временна нетрудоспособност на лицата работещи във фирмите обслужвани тях за 2020 година. 3 бр. служби по трудова медицина са с посочен адрес на управление в гр. Благоевград и региона.

2.1.2. През 2021 г. на контрол подлежаха общо 32 бр. **оптики**, на тях са са извършвани 40 проверки. Издадени са 10 бр. предписания за замерване на осветлението в помещенията на оптиките, съгласно изискванията на чл. 20 т.3 от Наредба №19 от 27.08.2008 г. за устройството и дейността на оптиките, здравните изисквания към тях и реда за водене на регистъра на оптиките.

СИГНАЛИ НА ГРАЖДАНИ

През отчетният период постъпиха 174 сигнала на граждани и организации. От тях основателни и решени са 124. Сигнали, които са пренасочени за решаване от други ведомства – 50. Всички сигнали са проверени задълбочено с изясняване на всички обстоятелства и факти. На всички сигнали и запитвания е отговорено в законно установения срок.

Във връзка с Писмо от Районна прокуратура – Благоевград с вх.№1944/2021 PRB. 2021092640910/11.03.2021 г., относно плана на Районна прокуратура – Благоевград за 2021 г. по Надзора за законност, защита на обществения интерес и правата на гражданите и в изпълнение на т. II – т. 4 на същия, касаеща проверка за законосъобразност на дейността по спазване на Закона за здравето и необходимостта от извършване на проверка, в хода на която да се провери спазват ли се регламентираните в чл. 56 и чл. 56 а от Закона за здравето забрани за тютюнопушене:

С Писма на РЗИ-Благоевград Изх. № 05-111-1/17.03.2021 г. и Изх. № 05-111-2/17.03.2021 г. са изпратени до ОДМВР-Благоевград (01РУ-Благоевград и 02РУ–Благоевград) графици за извършване на комплексни проверки.

За периода от 16.03.2021 г. до 14.05.2021 г. от инспектори при РЗИ – Благоевград / отдел „ДЗК“ и отдел „ПБПЗ“/ и служители на 01РУ–Благоевград и 02РУ-Благоевгард са извършени **513** комплексни проверки, относно спазване на регламентираните в чл. 56 забрани за тютюнопушене в закрити обществени места и проверки на открити обществени места - детски площадки за игра, съгласно изискванията на чл. 56 а от Закона за здравето.

При извършените проверки **не са констатирани** нарушения на изискванията на чл. 56 и чл.56 а от Закона за здравето.

СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ОБЛЪЧВАНЕ ОТ РАДОН 2018-2027 Г. И НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ОБЛЪЧВАНЕ ОТ РАДОН 2018-2022 Г.

ОТЧЕТ

За извършената дейност през 2021г. във връзка с Национален план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон 2018-2022г. към Стратегия за риска от облъчване от радон 2018-2027г.

В изпълнение на постъпило писмо от НЦРРЗ –гр. София с Вх. № 03-803/05.11.2021 г. в РЗИ-Благоевград, с информация за Европейския ден на радон 2021г., с цел повишаване на осведомеността на населението и във връзка с отбелязването на 7 ноември като „Европейски ден на радон“, в изпълнение на дейности по Национален план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон (2018-2022г), изпратените от НЦРРЗ информационни материали за радона са публикувани на 05.11.2021 г. на интернет страницата на РЗИ-Благоевград.

Сформиран е областен координационен съвет /Заповед РД № 02-164/09.12.2021 г./ и е определен областен координатор /Заповед РД № 01-1589/09.12.2021 г./ по Национален план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон 2018-2022г.

С Писмо на НЦРРЗ – гр. София с Изх. № РЕМП-06-40/01.12.2021 г. в РЗИ-Благоевград е постъпила информация с резултати от проведеното в периода м. декември 2019 г. до м. май 2020 г. /краткосрочни детектори/ и м. декември 2019г. до м. ноември 2020г. /дългосрочни детектори/ проучване, с цел оценка на обемната активност на радон в 6 училища в област Благоевград, по изпълнение на целите на проект за „Изграждане на модели за оценка на здравния риск от радон в сгради с обществен достъп за дългосрочни социални ползи“, а именно:

1. Национална хуманитарна гимназия „Св. Св. Кирил и Методий“ - гр. Благоевград- 2 броя дългосрочни детектора и 4 броя краткосрочни детектора
2. Пето СУ „Георги Измирлиев“ - гр. Благоевград – 1 брой дългосрочен детектор, 3 броя краткосрочни детектора и 1 дублиращ
3. СУ „Братя Каназиреви“ – гр. Разлог- 2 броя дългосрочни детектора и 4 броя краткосрочни детектора
4. СУ „Неофит Рилски“– гр. Банско - 2 броя дългосрочни детектора и 4 броя краткосрочни детектора
5. Трето ОУ „Христо Ботев“ - гр. Сандански - 2 броя дългосрочни детектора и 4 броя краткосрочни детектора
6. ПГИТ „Проф. Д-р Асен Златаров“ - гр. Петрич - - 2 броя дългосрочни детектора и 4 броя краткосрочни детектора

До директорите на училищата са изпратени писма с резултати за обемната активност на радон. В две от училищата са установени по-високи стоности на обемната активност на радон във въздуха, а именно: ПГИТ „Проф. Д-р Асен Златаров“ - гр. Петрич и СУ „Неофит Рилски“– гр. Банско.

След консултация със служители на НЦРРЗ – гр. София от тяхна страна са осигурени детектори тип TSR4 към система TERA за повторни измервания на обемната активност на радон в ПГИТ „Проф. Д-р Асен Златаров“ - гр. Петрич и СУ „Неофит Рилски“– гр. Банско.

Във връзка с установени по-високи от референтното ниво резултати от изпитването на радон, проведено в ПГИТ „Проф. Д-р Асен Златаров“ - гр. Петрич, на 10.12.2021 г. от 10:00 часа в РЗИ-Благоевград е проведена работна среща с представител на РУО-Благоевграда. Директорът на ПГИТ „Проф. Д-р Асен Златаров“ - гр. Петрич се включи в срещата онлайн.

Във връзка с установени по-високи от референтното ниво резултати от изпитването на радон, проведено в СУ „Неофит Рилски“– гр. Банско, на 13.12.2021 г. от 10:30 часа в СУ „Неофит Рилски“– гр. Банско е проведена работно среща с представител на Община Банско и директорът на в СУ „Неофит Рилски“– гр. Банско и представители на РЗИ-Благоевград.

На 13.12.2021 г. в в СУ „Неофит Рилски“-гр. Банско от представители на РЗИ-Благоевград в присъствието на директора на училището са поставени 4 броя детектори TSR4 към система TERA за измерване на концентрацията на радон.

На 14.12.2021 г. в в ПГИТ „Проф. Д-р Асен Златаров“ - гр. Петрич от представители на РЗИ-Благоевград са поставени 4 броя детектори TSR4 към система TERA за измерване на концентрацията на радон.

ТЕМАТИЧНИ ПРОВЕРКИ

Във връзка с откриването на новата 2021/2022 учебна година с Писмо на РЗИ-Благоевград с Изх. № 03-663/13.09.2021 г. до МЗ е изпратена информация, касаеща учебните заведения базирани на територията на Област Благоевград, както следва:

1. Брой учебни заведения, подлежащи на контрол: 120 бр.,

2. Брой извършени проверки в обектите по т. 1. в края на изминалата учебна година, с цел оценка на състоянието им – 120 бр.;

3. Брой учебни заведения, на които са издадени предписания за привеждане в съответствие със здравните изисквания до започването на новата учебна година **– 4 броя, а именно:**

През м. септември 2021 г. са издадени още 7 броя предписания за привеждане в съответствие със здравните изисквания.

Най-често предписваните мероприятия за привеждане на учебните заведения в съответствие със здравните изисквания са свързани извършване на ремонтни дейности – боядисване на стени и тавани и обезопасяване на строителните обекти, съгласно гореописаното**.**

ПРОВЕДЕНИ КУРСОВЕ:

За периода 23-25.06.2021 г. Надежда Радева и Стела Иванова са взели участие в обучение по проект BG 05SFOP001-2.019-0041 „Повишаване ефективността на провежданата политика по опазване на общественото здраве“, финансиран по оперативна програма „Добро управление“ 2014 – 2020“.

За периода 21-23.07.2021 г. инж. Весела Димитрова и Мариела Чакърова са взели участие в обучение по проект BG05SFOP001-2.019-0041 “Повишаване ефективността на провежданата политика по опазване на общественото здраве“ по Оперативна програма „Добро управление“ на тема „Практическо обучение за контрол на козметични продукти при прилагането на Регламент (ЕО) № 1223/2009 на ЕП и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно козметичните продукт. Използването на CPNP при осъществяваната контролна дейност на пуснатите на пазара козметични продукти“.

За периода 07.07.-09.07.2021г. . инж. Смилена Николова и Фатма Язаджи са взели участие в участие в обучение BG05SFOP001 „ Повишаване ефективността на провежданата политика по опазване на общественото здраве“ по Оперативна програма „ Добро

управление“ на тема: „ Практики при провеждането на държавния здравен контрол върху класифициране, опаковане и етикиране на химичните вещества и смеси, текущ контрол върху предоставянето и употребата на биоциди.

Основните дейности по профилактика на болестите и промоция на здравето са осъществени в следните области:

- извършване на проучвания, оценки и анализи;
- изпълнение на профилактични програми по Указание на Министерство на здравеопазването;
- провеждане на здравно - образователна и здравно-консултативна помощ
- оказване на организационно-методична и консултативна помощ на различни видове професионалисти, обекти и лица;
- укрепване на междусекторното сътрудничество с държавните органи, обществените и неправителствени организации.
- активно използване на средствата за масова информация.
- Постигнат беше висок обхват на детските заведения и училища в обучителни дейности и масови прояви по профилактични програми; при изготвяне оценка на здравословното състояние на организираните детски и ученически колективи.
- Изпълнен беше планът за проверки в детските заведения за оценка на храненето по Наредба 6; в ученическите столове по изпълнение изискванията на Наредба № 37 за здравословно хранене на учениците и Наредба № 23 за физиологичните норми за хранене на населението; по прилагане на мерките за ограничаване на пасивното тютюнопушене и злоупотребата с алкохол.
- Подобрена е информираността на населението относно намаляване разпространението на рискови за здравето фактори – тютюнопушене, нездравословно хранене, наднормено телесно тегло, затлъстяване, ниска физическа активност, агресия и други.

Наред с планираните проучвания, проверки и анализи бяха осъществени и непредвидени в плана дейности по писма на Министерство на здравеопазването.

I.АНАЛИЗИ,ОЦЕНКИ,ПРОУЧВАНИЯ

1. Анализ на здравно-демографската характеристика на област Благоевград

1.1. Население и демографски процеси в област Благоевград през 2020 година

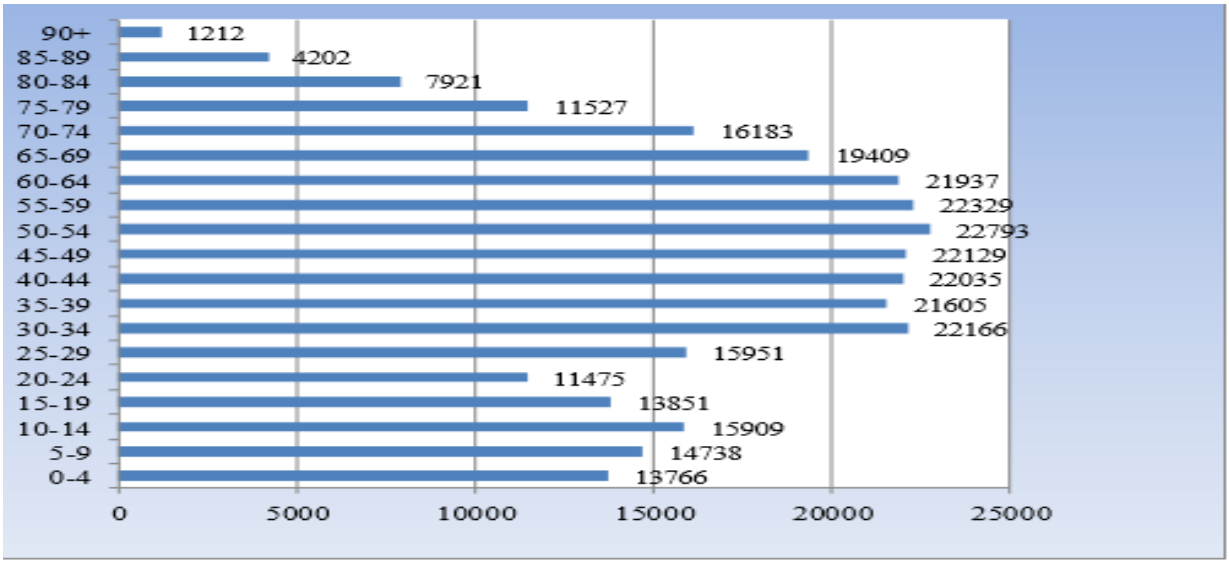
Към 31 декември 2020 г. населението на област Благоевград е 301 138 души, което е 4.4% от цялото население на страната и поставя областта на 6-то място по относителен дял на населението. В сравнение с 2019 г. населението на областта намалява с 1 556 души, или с 0.5%. Запазва се тенденцията за намаляване на населението в областта в последните три години, характерна и за страната Мъжете са 146 369 (48.6%), а жените – 154 769(51.4%), или на 1 000 мъже се падат 1 057 жени **(виж. Табл.1.).** С нарастване на възрастта се увеличава броят и относителният дял на жените от общото население на областта. Продължава процесът на застаряване на населението, който се изразява в увеличаване на дела на населението на 65 и повече навършени години.

Табл.1 Население на област Благоевград към 31.12. – (за тригодишен период)

Год.	Население в областта - общо	мъже	Отн.. дял	жени	Отн. дял	В градо-вете	Отн. дял	В селата	Отн. дял
2018	305123	148542	48.68	156581	51.31	183143	60.02	121980	39.97
2019	302694	147231	48.64	155463	51.36	182137	60.17	120557	39.83

2020	301138	146369	48.61	154769	51.39	181513	60.28	119625	39.72

Фиг. 1. Население в област Благоевград по групи възрасти към 31.12.2020 година (Брой)

В края на 2020 г. лицата на 65 и повече навършени години са 60 454, или 20.1% от населението на областта. В сравнение с 2019 г. делът на населението в тази възрастова група нараства с 0.3 процентни пункта.

Процесът на застаряване е по-силно изразен сред жените отколкото сред мъжете. Относителният дял на жените на възраст над 65 години е 22.8%, а на мъжете - 17.2%. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност сред мъжете.

В края на 2020 г. в областта има дванадесет души на възраст над 100 години.

Към 31.12.2020 г. **децата до 15 години са 44 413, или 14.7% от общия брой на населението,** при 14.4% общо за страната. Спрямо 2019 г. този дял остава непроменен.

Към 31.12.2020 г. **общият коефициент на възрастова зависимост[1] в област Благоевград е 53.4%,** или на всяко лице в зависимите възрасти (под 15 и над 65 години) се падат по-малко от две лица в активна възраст. За сравнение, през 2019 г. този коефициент е бил 52.6%. Застаряването на населението в областта води до повишаване на неговата средна възраст, която достига **43.6 години в края на 2020 година.**

Процесът на застаряване се проявява както в селата, така и в градовете, като в градовете средната възраст на населението е 42.9 години, а в селата - 44.7 години. Тенденцията на застаряване на населението води до промени и в неговата основна възрастова структура - под, във и над трудоспособна възраст. Влияние върху съвкупностите на населението във и над трудоспособна възраст оказват както застаряването на населението, така и законодателните промени[2] при определянето на възрастовите граници за пенсиониране.

Населението в трудоспособна възраст към 31.12.2020 г. е 183 855 души, или 61.1% от населението на областта, като мъжете са 95 480, а жените – 88 375. През 2020 г. броят на

[1] Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в „зависимите" възрасти (населението под 15 и на 65 и повече навършени години) на 100 лица от населението в „независимите" възрасти (от 15 до 64 години). Изчислява се в проценти

[2] **Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст са определени съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 г.).**

трудоспособното население на областта намалява с 1 325 души, или с 0.7% спрямо предходната година. Към края на 2020 г. над трудоспособна възраст са 69 924 души, или 23.2%, под трудоспособна възраст – 47 359 души, или 15.7% от населението на областта **(виж. Табл.2.).**

Табл.2.Население под, във и над трудоспособна възраст в област Благоевград към 31.12

	2016	2017	2018	2019	2020
Общо за област Благоевград	**310 321**	**307 882**	**305 123**	**302 694**	**301138**
Население под трудоспособна възраст-брой	47 672	47 601	47 483	47 539	47359
Относителен дял - %	15.4	15.5	15.5	15.7	15.7
Население в трудоспособна възраст - брой	194 348	191 273	188 160	185 180	183855
Относителен дял - %	62.6	62.1	61.7	61.2	61.1
Население в над трудоспособна възраст-брой	68 301	69 008	69 480	69 975	69924
Относителен дял - %	22.0	22.4	22.8	23.1	23.2

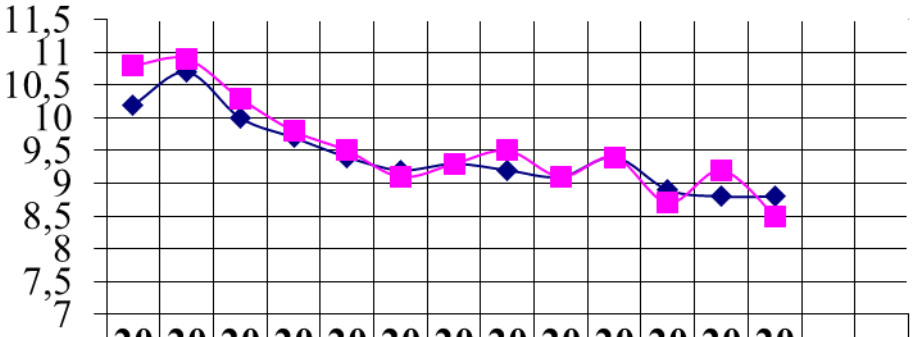
Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира чрез коефициента на демографско заместване, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15 -19 години) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60 - 64 години). Към 31.12.2020 г. в област Благоевград 100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, се заместват от 63 лица, влизащи в трудоспособна възраст, при средно за страната – 67 град Благоевград към 31.12.2020 г, е 68 179 души. Село Брезница в община Гоце Делчев продължава да бъде най-голямото село в областта с население - 3 277 души

Основните фактори, които влияят върху измененията в броя и структурите на населението са демографските процеси **- раждаемост, смъртност и миграция.**

Раждаемост

За наблюдавания период раждаемостта в Благоевградска област, въпреки известни колебания през първите шест години, постепенно се покачва и през 2009 г. достига 10,9 на хиляда при 10,7 на хиляда за страната. За периода 2010 г. - 2017 г. се запазва тенденцията показателите за областта да бъдат близки с тези за страната. През 2019 г. стойностите за областта (9.2) се увеличават с тези за страната, а през 2020 г. тенденцията е 8,8 за областта, а за страната е 8, 5 **(виж. Фиг.2.).**

Фиг.2. Раждаемост в област Благоевград и страната (на 1000)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		
България	10	11	10	9,7	9,4	9,2	9,3	9,2	9,1	9,4	8,9	8,8	8,8		
Област Благоевград	11	11	10	9,8	9,5	9,1	9,3	9,5	9,1	9,4	8,7	9,2	8,5		

През 2020 г. в областта са регистрирани 2 665 родени деца, като от тях **2 655 (99.6%)** са живородени. В сравнение с предходната година броят на живородените е по-малък със 139 деца.

Коефициентът на обща раждаемост[3] през 2020 г. е 8.8‰, а през предходната 2019 г. той е бил - 9.2‰.

Броят на живородените момчета (1 387) е със 119 по-голям от този на живородените момичета (1 268).

В градовете и селата живородените са съответно 1 648 и 1 007 деца. Коефициентът на раждаемост в градовете е 9.1‰, а в селата - 8.4‰. През 2019 г. тези коефициенти са били съответно 9.7 и 8.5‰.

Област Благоевград е с раждаемост, по-висока от средната за страната (8.5‰).

Най-много са живородените деца в община Благоевград - 660 деца, община Петрич - 435 деца, а най-малко в Кресна - 36 и Струмяни - 48 деца.

Тоталният коефициент на плодовитост[4] е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта на жените. През 2020 г. в област Благоевград средният брой живородени деца от една жена е 1.61, а през предходната 2019 г. - 1.62.

През 2020 г. средната възраст на жените при раждане на първо дете в областта се увеличава от 27.2 години през 2019 г. на 27.9 през 2020 година.

От 1991 г. се наблюдава трайна тенденция на увеличаване на извънбрачните раждания. През 2020 г. броят на живородените извънбрачни деца в областта е 1 272, или 47.9% от всички живородени. В сравнение с 2019 г. извънбрачните раждания нарастват с 0.9 процентни пункта. Високата извънбрачна раждаемост е резултат от значителното нарастване на броя на фактическите съжителства без сключен брак сред младите хора.

Най-висок е относителният дял на извънбрачно родените в община Струмяни - 77.1%, следвана от общините Белица - 65.8%, и Кресна - 58.3%, а с най-нисък относителен дял е община Сатовча - 18.6%.

Смъртност

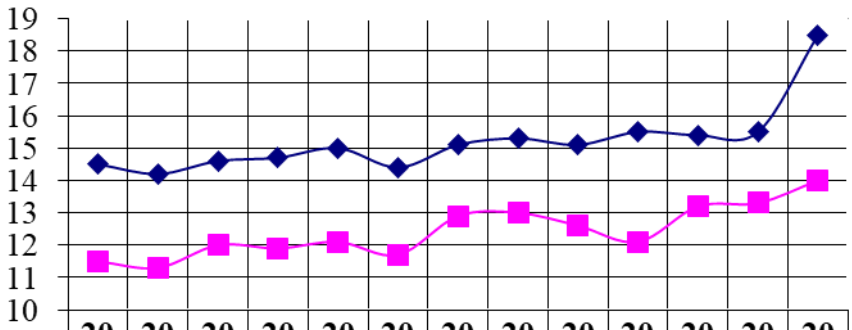
[3] Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през годината.

[4] Среден брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период съобразно по възрастовата плодовитост през отчетната година.

През последните десет години графиката на смъртността в Благоевградска област показва тенденции към завишаване 11,3 – 14 на хиляда. Като до 2018 година се наблюдава завишаване стойностите на смъртните случаи в областта – 13,29 на хиляда души население (умрели 4 056 лица), при 15,4% за цялата страна със 108 526 регистрирани смъртни случая. През 2019 г. се наблюдаво – 13,3 на хиляда души население (умрели 4054), при 15,5 за цялата страна със 108 083 регистрирани смъртни случая. За 2020 г. се наблюдава увеличение на смъртността – 14,7 на хиляда души население (умрели 4963), при 18,0 за цялата страна със 124 735 регистрирани смъртни случая(**виж. Фиг.3.).**

Смъртността сред мъжете (18.0‰) продължава да бъде по-висока в сравнение със смъртността сред жените (14.9‰). През 2020 г. продължават и силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население. Коефициентът на смъртност е по-висок в селата (19.1‰) отколкото в градовете (14.7‰).

фиг. 3. Обща смъртност в област Благоевград и страната (на 1000)

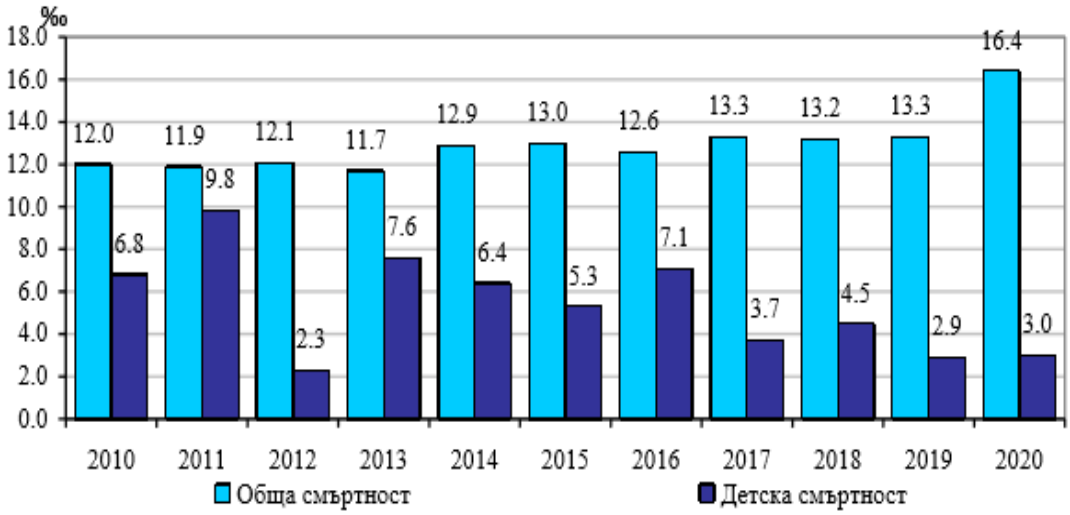
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
България	15	14	15	15	15	14	15	15	15	16	15	16	19
Област Благоевград	12	11	12	12	12	12	13	13	13	12	13	13	14

Показателят за преждевременна смъртност[5] през 2020 г. (21.9%) нараства спрямо предходната 2019 година (21.5%). В стойностите на показателя за преждевременна смъртност има съществени разлики при мъжете и жените. Умрелите жени на възраст под 65 години са 14.7% от всички умрели жени, а стойността на този показател при мъжете е 28.2%.

През 2020 г. в областта са починали 8 деца на възраст до една година, а коефициентът на детска смъртност е 3.0 на 1000 живородени деца, при 5.1‰ средно за страната. През 2019 г. коефициентът на детска смъртност в областта е бил 2.9‰(**виж. Фиг.4.).**

Фиг. 4. Коефициенти на обща и детска смъртност

[5] Относителен дял на умрелите лица под 65-годишна възраст от общия брой на умиранията

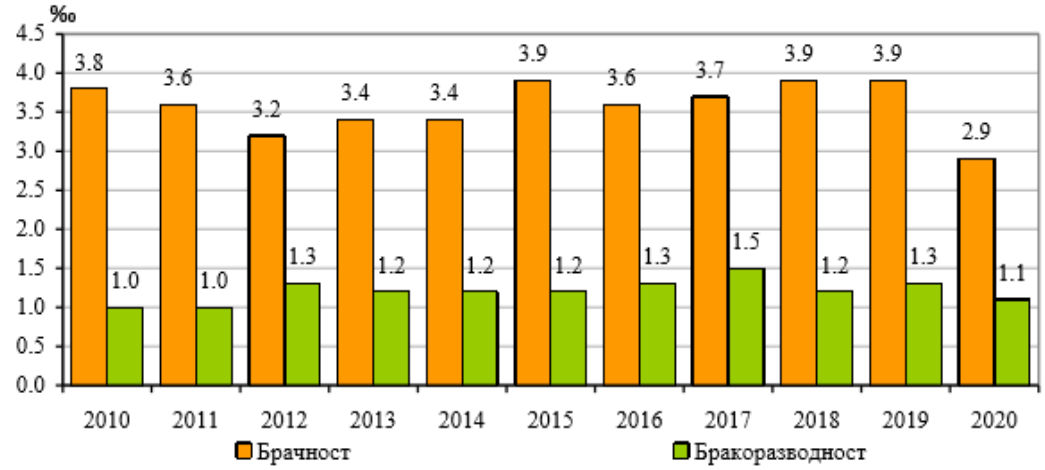

Източник: НСИ - Териториално статистическо бюро – Югозапад отдел „Статистически изследвания - Благоевград“

Бракове и бракоразводи

През 2020 г. в област Благоевград са **регистрирани 876 юридически брака** – с 298 по-малко от предходната година, а **коефициентът на брачност**[6] е 2.9‰. 57.0% от всички регистрирани бракове (499) са сред населението в градовете (**виж. Фиг.5.).**

Фиг. 5. Коефициенти на брачност и бракоразводност (на 1 000 души)

Източник: НСИ - Териториално статистическо бюро – Югозапад отдел „Статистически изследвания - Благоевград“

Най-много бракове са сключени от двойки във възрастовия интервал от 25 до 29 години (33.2% от мъжете и 30.1% от жените). Средната възраст при сключване на първи брак за мъжете е 31.7 години и 28.7 години за жените.

Броят на разводите през 2020 г. (340) намалява в сравнение с предходната година с 55 (13.9%). От всички прекратени бракове 68.5% се отнасят за населението в градовете. Най-много бракове са разтрогнати между двойки във възрастовия интервал от 40 до 49 години

[6] Брой сключени бракове на 1 000 души от населението

(35.3% от мъжете и 34.4% от жените). Средната възраст при развод за мъжете е 44.9 години и 41.3 години за жените.

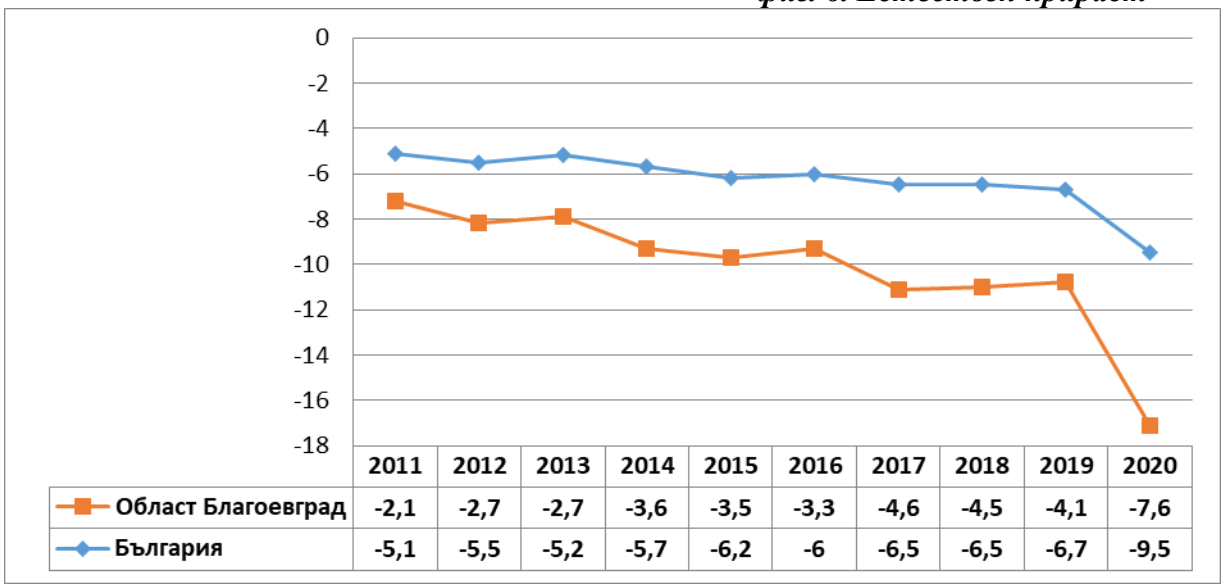
Естествен прираст

Все още ниските стойности на раждаемост, засилените миграционни процеси и плавно повишаващите се показатели за обща смъртност обуславят отрицателния естествен прираст на населението в Благоевградска област през последните 10 години, но в сравнение с тези за страната стойностите са значително по-благоприятни.

През 2020 г. естественият прираст е (- 7,6) при (- 9,5) (**виж. Фиг.6.)** за страната в сравнение с 2019 г., когато естественият прираст за областта е (- 4,1) при (- 6,7) за страната.

Намалението на населението в областта е в резултат на отрицателния естествен прираст се дължи предимно на негативните демографски тенденции в селата.

фиг. 6. Естествен прираст

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Област Благоевград	-2,1	-2,7	-2,7	-3,6	-3,5	-3,3	-4,6	-4,5	-4,1	-7,6
България	-5,1	-5,5	-5,2	-5,7	-6,2	-6	-6,5	-6,5	-6,7	-9,5

Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение.

Разликата между живородените и умрелите представлява естественият прираст на населението.

След 1990 г. демографското развитие на страната, а няколко години по-рано и на областта се характеризира с отрицателен естествен прираст на населението.

През 2020 г. в резултат на отрицателния естествен прираст населението на областта е намаляло с 2308 души, или с 1 047 души повече в сравнение с 2019 година.

Намалението на населението, измерено чрез коефициента на естествения прираст, е минус 7.6‰. В сравнение с 2019 г. отрицателната стойност на естествения прираст нараства 3.5 процентни пункта поради по-високата смъртност през годината.

Най-висок отрицателен прираст е достигнат в община Струмяни - 19.4‰. Положителен естествен прираст не се наблюдава в нито една община.

1.2. Изводи и основни демографски проблеми през 2020 г. в област Благоевград

Основните демографски проблеми, които имат пряко отношение към системата на здравеопазване и потребностите от здравни услуги са:

- Населението на областта продължава да намалява и застарява.
- Намалява броя на живородените и коефициентът на обща раждаемост.
- Нараства броят на умрелите лица и коефициентът на обща смъртност.
- Запазва се броя на умрелите деца под 1 година, а коефициентът на детска смъртност нараства.
- Намалява броят на сключените граждански бракове и броят на бракоразводите.

Налице е демографска криза, характеризираща се с депопулация. Нейните главни характеристики са все още ниската раждаемост, високата обща смъртност и миграционните процеси, които водят до отрицателен естествен прираст на населението. Поддържането на тези отрицателни стойности на естествения прираст е резултат от застаряването на населението и промените в репродуктивните му нагласи, като последните до голяма степен се дължат на ниския жизнен стандарт. Натоварване на здравната система в областта, особено структурите на ЦСМП се наблюдава. Гореизброените показатели за областта, сравнени с тези за страната са в по-благоприятна позиция през наблюдавания период, особено значителното снижаване на показателя детска смъртност, с изключение на показателите за детска смъртност в областта през 2020 година, когато има 8 регистрирани смъртни случая на деца под 1 година (при 301 за страната).

С цел подобряване демографските показатели на населението е необходимо да се засили наблюдението и регистрацията на здравето на гражданите с цел ранно откриване на латентни нарушения, изостряне на хронични състояния, ограничаване на предотвратимата смъртност, особено при децата до 1 година и тази от хронични неинфекциозни заболявания. Необходимо е да се улесни достъпа до първична и специализирана медицинска помощ, особено в отдалечените, труднодостъпни и слабо населени места, като се осигурят и мобилни медицински екипи.

Необходима ни е адекватна политика, целяща забавяне на негативните демографските процеси, както и стабилизирането им, да съсредоточим усилията си за подобряване на качествените характеристики на бъдещото поколение.

2. Анализ на влиянието на атмосферния въздух върху здравето на населението в област Благоевград

2.1. Състояние на околната среда по компоненти - качество на атмосферния въздух в наблюдаваните населени места за 2020 г. по данни на РИОСВ Благоевград

2.1.1. Анализ на качеството на атмосферния въздух в наблюдаваните населени места за 2020 г. по данни на РИОСВ Благоевград

Със Закона за чистотата на атмосферния въздух се уреждат условията, реда и начина за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (КАВ), като по този начин се осигурява провеждането на държавната политика по оценка и управление на КАВ, в това число-подобряване на КАВ в районите, в които е налице превишаване на установените норми.

Качеството на атмосферния въздух (КАВ) в община Благоевград се оценява

чрез анализ на получените от пункта за мониторинг (АИС - Благоевград) данни и сравнение на измерените концентрации за контролираните замърсители с нормите за КАВ, установени с нормативни актове (национални и на ЕС).

Съгласно изискванията на чл. 11, Приложение № 6 от Наредба № 12 от 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен и озон в атмосферния въздух (обн. ДВ бр. 58/2010 г.), АИС - Благоевград е градски фонов пункт, разположен в застроената част на града, без преобладаващо влияние на емисии от производствени и други дейности. Обхватът на АИС - Благоевград е 100 м - 2 км, като същата е разположена на площадката на Хидрометеорологична обсерватория - гр. Благоевград към НИХМ-БАН, филиал Кюстендил.

Изпитванията се извършват съгласно - БДС ISO 10 473, БДС EN 14 212, БДС EN 14 211, БДС EN 14 625, БДС EN 14 662-2.

АИС - Благоевград контролира основните показатели за КАВ по чл. 4 от Закона за чистотата на атмосферния въздух (Директива 96/62/ЕС), 2 допълнителни (Toluene и P-Xylene), оборудвана е още със стандартен набор метеорологични параметри (СНМП).

2.1.2. Качество на атмосферния въздух - състояние и тенденции

Качеството на атмосферния въздух (КАВ) се оценява чрез анализ на получените от пункта за мониторинг данни и сравнение на измерените концентрации на контролираните замърсители с нормите за КАВ, установени с нормативни актове.

Замърсител	ФПЧ10	Pb общ	SO_2	NO_2	CO	H_2S	бензен	NH_3	ПАВ		As общ	Cd общ	Ni	ФПЧ2.5	NO	O_3
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*		*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*
Общ брой Пунктове- 1 В т.ч.:	1	0	1	1	0	0	1	0	1		0	0	0	0	1	1
1.АИС- Благоевград	X		X	X			X		X						X	X
Пунктове с концентрация над ПС на СЧН или ПДК м.е в т.ч.- няма																
Пунктове с концентрация над СДН, в т.ч.	1		0													
1.АИС- Благоевград	X															
Пунктове с концентрация над СГН, в т.ч.:	1			0			0		0							
1.АИС- Благоевград	X															

Нормите за качество на атмосферния въздух (КАВ) **(виж. Табл.4.)**, съгласно действащата нормативна уредба са:

Таблица 4: Норми за КАВ

Пределно допустими норми	Период на осредняване	Концентрация
PM_{10} ($ФПЧ_{10}$)		
СДН	24 часа	50 µg/m³
СГН	1 календарна година	40 µg/m³
Серен диоксид		
СЧН	1 час (60 минути)	350 µg/m³
СДН	24 часа	125 µg/m³
Азотен диоксид		
СЧН	1 час (60 минути)	200 µg/m³
СГН	1 календарна година	40 µg/m³

Бензен		
СГН+ ДО	1 календарна година	5 mg/m³
Озон		
КЦН	8 часа*	120 µg/m³
Полициклични ароматни въглеводороди		
СГН	1 календарна година**	1 ng/m³

Забележки:

- „Х“- показателят се измерва
- СЧН - средночасова норма за опазване на човешкото здраве;
- СДН - средноденонощна норма за опазване на човешкото здраве;
- СГН - средногодишна норма за опазване на човешкото здраве;
- КЦН - краткосрочна целева норма за опазване на човешкото здраве.

“*” Максималната осемчасова средна стойност на концентрацията в рамките на едно денонощие се избира след проверка на текущите осемчасови средни стойности, определени въз основа на съответните средночасови стойности и измерени на всеки час. Първият изчислителен период за дадено денонощие започва в 17.00 ч. предходния ден и свършва в 1 ч. същия ден; последният изчислителен период за дадено денонощие започва в 16.00 ч.и завършва в полунощ, т.е. 00.00 ч.

“**” Нормите за ПАВ се отнасят за общо съдържание на замърсителя във фракцията на ФПЧ10, осреднено за една календарна година.

Таблица 5: Алармени прагове и прагове за информиране на населението

Алармени прагове	Период на осредняване	Концентрация
Серен диоксид		
АП	1 час (60 минути)	500 µg/m³
Азотен диоксид		
АП	1 час (60 минути)	400 µg/m³
Озон		
ПИН	1 час (60 минути)	180 µg/m³
ППН	1 час (60 минути)	240 µg/m³ (I етап)

Забележки:

- АП – алармен праг;
- ПИН – праг за информиране на населението;
- ППН – праг за предупреждаване на населението;

Нормите за ФПЧ10, SO2, NO2, бензен и озон и алармените прагове (за SO2 и NO2) са съгласно Наредба № 12 от 05.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен и озон в атмосферния въздух (обн. ДВ бр. 58/2010 г.)

Нормите за ПАВ са съгласно Наредба № 11 от 2007 г. за норми за арсен, кадмий, живак, никел и полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ) в атмосферния въздух.

СНМП включва определянето на следните метеорологични параметри: посока и скорост на вятъра, температура, налягане, влажност и сила на слънчевото греене.

Серен диоксид

За периода от 01.01.2020 г. до 31.12.2020 г. не са установени превишения на СЧН, като максималната измерена средночасова концентрация на серен диоксид е 314.79 ^g/m^3, регистрирана на 02.09.2020 г. в 22 ч. За същият период не са регистрирани превишения на средноденонощната норма за опазване на човешкото здраве за серен диоксид. СДН за серен

диоксид не може да бъде превишавана повече от 3 пъти в годината.

Таблица 6: Средночасови и среднодененощни нива на серен диоксид

Пункт	Брой превишения на ПС за СЧН [350 µg/m^3]	Максимална измерена (средночасова) концентрация [µg/m^3]	Брой превишения на ПС за СДН [125 µg/m^3]	Максимална измерена среднодененощна концентрация [125 µg/m^3]
АИС-Благоевград	**0**	**314.79**	**0**	**124.34**

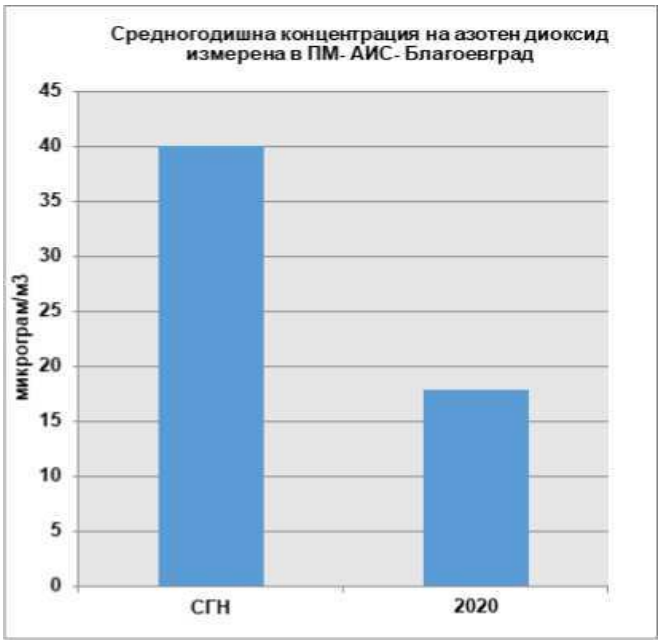
Фиг. 7. Разпределение на концентрациите на серен диоксид за периода 01.01.2020 г. до 31.12.2020 г. спрямо норма СДН

Азотен диоксид и азотни оксиди

Азотните оксиди се получават като резултат на всички горивни процеси, в това число и в промишлеността. Главен източник за замърсяването, особено в големите градове е автомобилния транспорт. Броят на автомобилите расте непрекъснато. Голяма част от тях са с дълъг период на експлоатация и с лоши екологични характеристики. Замърсяването на въздуха от автомобилния транспорт може да бъде анализирано косвено по нивата на азотни оксиди в атмосферния въздух.

Фиг.8. Разпределение на средногодишната концентрация на азотен диоксид спрямо СГН – 2020г.

За гр. Благоевград средногодишната концентрация на азотен диоксид през 2020 г. е 17.82 pg/m^3, при норма 40 pg/m^3. За 2019 г. е измерена същата стойност на средногодишната концентрация.

Фини прахови частици (PM10)

Фини прахови частици 10 са всички частици, преминаващи през размерено - селективен сепаратор с критичен размер 10 микрона / аеродинамичен диаметър на частиците - 10 микрона/, при 50 % на ефективност на задържане.

През 2020 г. са регистрирани 360 средноденонощни концентрации на ФПЧ 10, като 48 превишават средноденонощната норма (СДН) от 50 pg/m^3. Съгласно Наредба №12/2010 г. ПС на СДН не може да бъде превишавана повече от 35 пъти в рамките на една календарна година. На 17.11.2020 г. е измерена максималната концентрация на ФПЧ 10- 95.35 pg/m^3, което е превишение от 1.91 пъти на СДН. През 2020 г. не се превишава средногодишната норма от 40 pg/m^3- 29.32 pg/m^3. За 2019 г. измерената средногодишната концентрация е 29.96 pg/m^3.

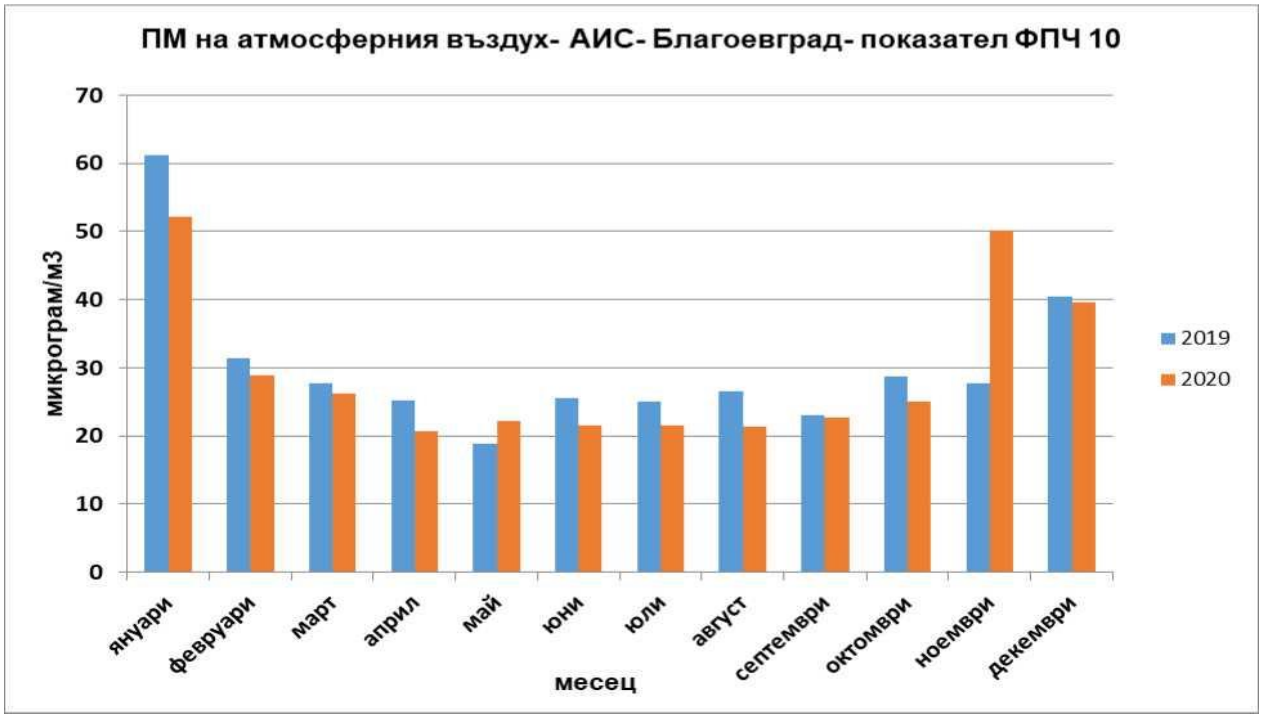
Таблица 7: Фини прахови частици (ФПЧ10)

ПУНКТ	Брой регистрирани данни [бр. 24 часови	Максимална измерена средноденонощ на	Брой превишения на ПС за СДН [50 pg/m^3]	Средногодишна концентрация [pg/m^3] [СГН- 40 pg/m^3]

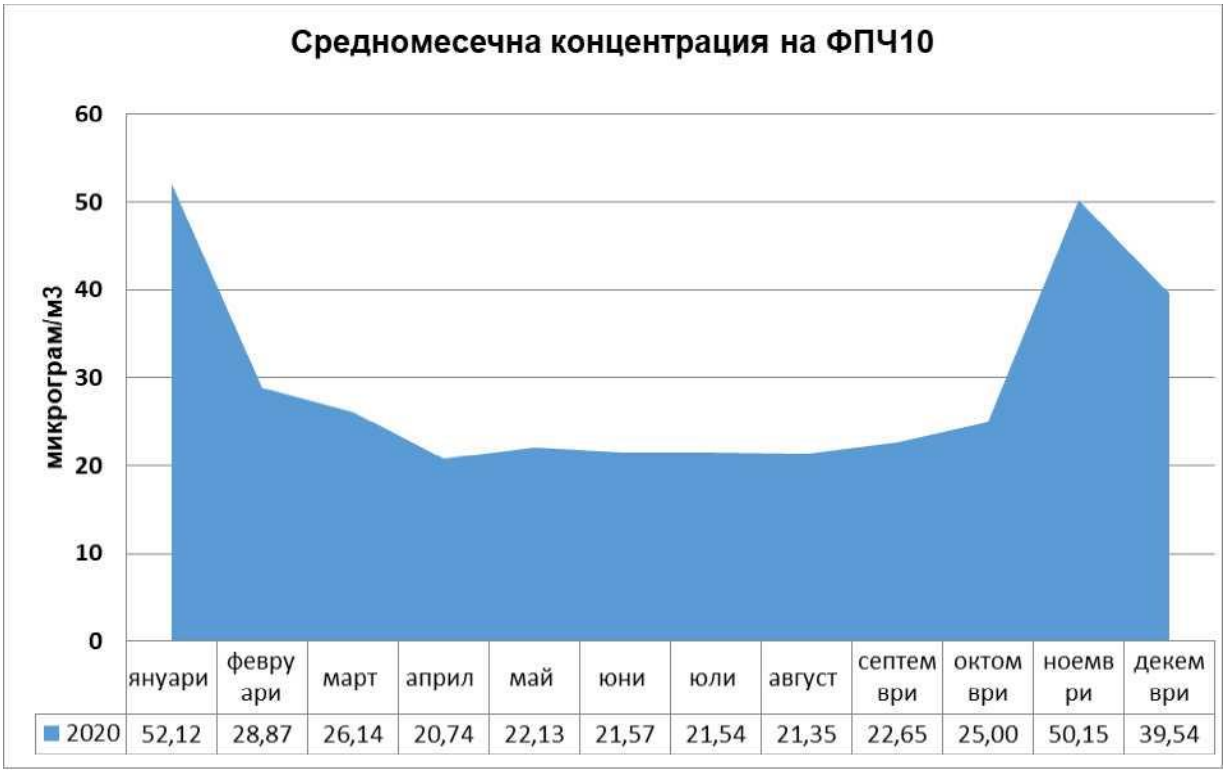
Фиг. 3. Разпределение на концентрациите на ФПЧ10 спрямо норма СДН през 2020 г.

Фиг. 9. Разпределение на средномесечните концентрации на ФПЧ 10 - 2019 г. и 2020 г.

Фиг. 11. Анализ на средномесечните нива на ФПЧ10- през 2019 г. и 2020 г.

Ход на месечните нива на ФПЧ 10

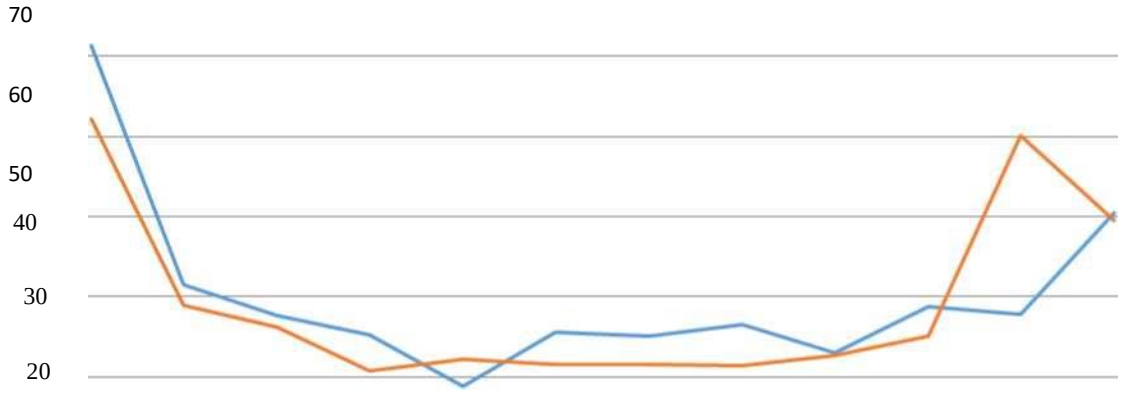
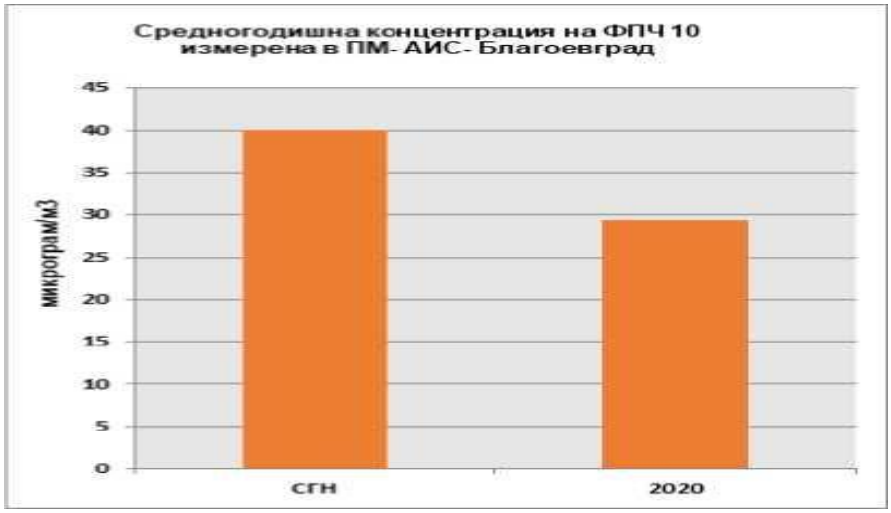

Табл.8. Определение на средногодишната концентрация на ФПЧ 10 спрямо СЕН- 2020

	януари	февруари	март	април	май	юни	юли	август	септември	октомври	ноември	декември
2019	61,27	31,41	27,70	25,28	18,86	25,48	25,02	26,51	22,97	28,77	27,72	40,43
2020	52,12	28,87	26,14	20,74	22,13	21,57	21,54	21,35	22,65	25,00	50,15	39,54

Средногодишната концентрация е 29.96µg/m3, с което не се превишава средногодишната

норма от 40 µg/m3.

Озон

Озонът е газ, който присъства естествено в атмосферата. Озонът се намира основно в два слоя от атмосферата: около 10% е в тропосферата - слоя, който е най-близо до земята и около 90% - в стратосферата на височина над 10-16 километра от земната повърхност. Озон се образува навсякъде в атмосферата чрез многостепенен химичен процес, за който е необходима слънчева светлина.

Към естествено присъстващия озон в приземните части на атмосферата /тропосфера/, допълнително се образува още озон, /т.н. "лош озон" / при различни химични реакции, в които участват въглеводороди и газове, съдържащи кислород, постъпили в атмосферата в резултат на различни човешки дейности или т.н. "прекурсори на озона".

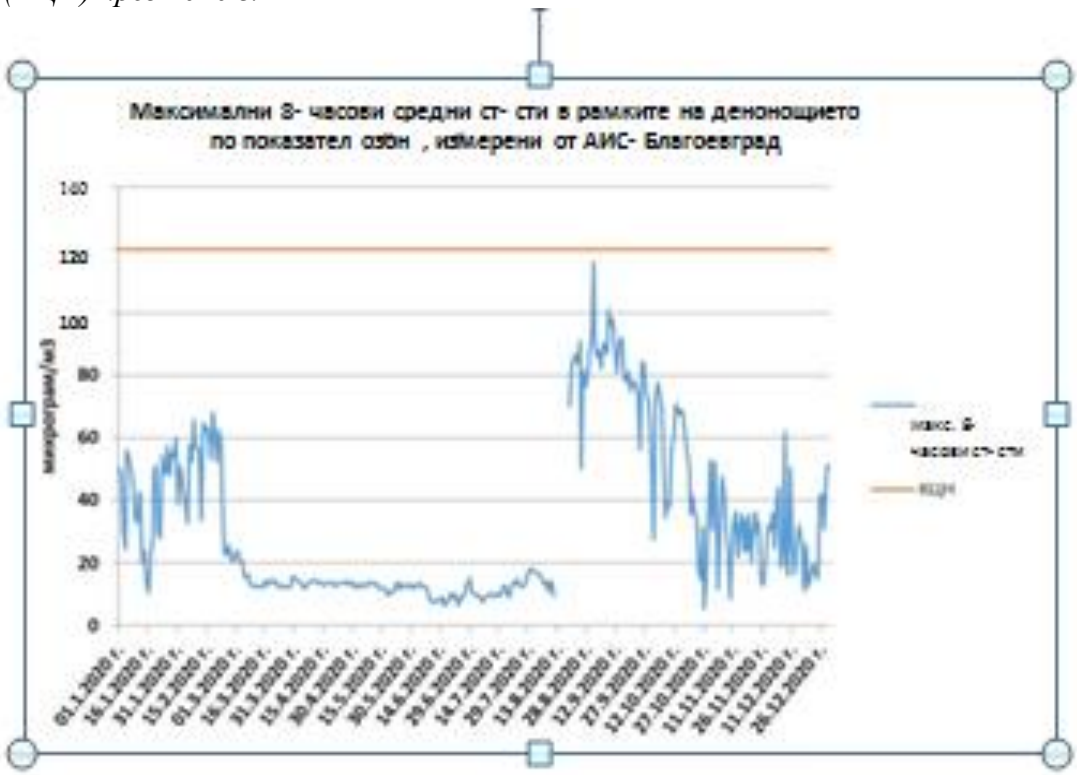
Основните дейности, при които се отделят прекурсорите на озона са дейностите свързани с употреба на определени бои, лакове и авторепаратурни продукти, обувната промишленост, нанасяне на покрития, дистрибуция на бензини и др.

През 2020 г. не са регистрирани превишения на краткосрочната целева норма (КЦН) за опазване на човешкото здраве - *120 pg/m^3. Нормата КЦН - 120 µg/m^3 се спазва от 01.01.2010 г. /виж табл. 8/.* На 31.08.2020 г. е измерена максималната 8- часова концентрация на озон- 115.88 pg/m^3, с което не се превишава КЦН. Максималната средночасова концентрация на озон е измерена на 31.08.2020 г. в 16.00 часа- 138.95 pg/m^3. През 2018 г. не са регистрирани превишения на КЦН, а през 2019 г. е регистрирано едно превишение на КЦН. За същия период няма регистрирани превишения на прага за информиране на населението (ПИН) над 180 pg/m^3 (средночасова стойност).

Таблица 8: Озон

Пункт	Брой превишения на ПС на КЦН [120 pg/m^3	Максимална измерена (8-часова) концентрация [Pg/m3]	Максимална измерена средночасова концентрац	Брой превишения на ПИН /1 h/ [180 pg/m^3]	Брой превишения на ППН /1 h/ [240 pg/m^3]
АИС- Благоевград	0	115.88	146.91	0	0

Фиг. 12. Разпределение на 8- часовите концентрации за озон спрямо краткосрочна целева норма (КЦН) през 2020 г.

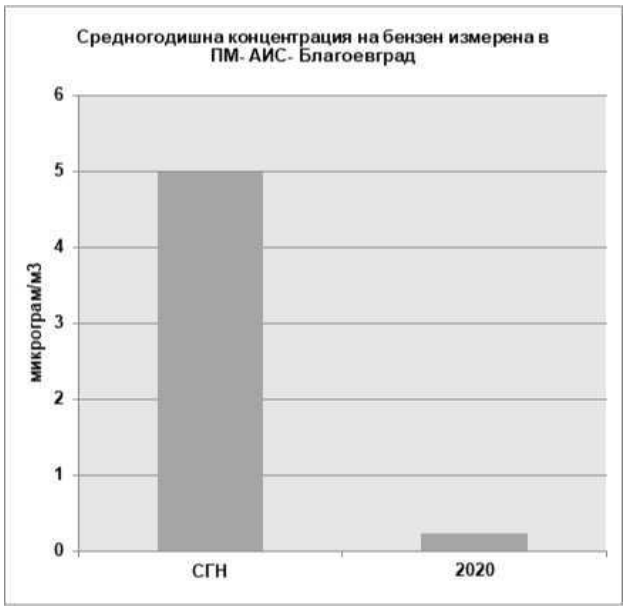

Бензен

В атмосферата бензенът се изхвърля с емисиите от моторните превозни средства и изпарение при работа с петрол (бензиностанции, терминали , рафинерии). Бензенът е основен замърсител и прекурсор на озона.

Допустими норми и прагове за съдържание на бензен в атмосферния въздух:

- средногодишна норма - 5 ^g/m^3

Обобщен анализ

Средногодишната концентрация на бензен е 0.23 ^g/m^3 и е много под нормата определена в Наредба №12/2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (ДВ бр. 58/2010г).

Анализът на данните показва че към 31.12.2020 г. нивата на контролираните основни показатели за качеството на атмосферния въздух, с изключение на ФПЧ10 са под установените норми за опазване на човешкото здраве. През 2020 г. от АИС- Благоевград не е регистрирано нито едно превишение на средноденонощните, средночасовите и средногодишните норми за показатели: азотен диоксид и серен диоксид. Не са отчетени превишения на краткосрочната целева норма (КЦН) за опазване на човешкото здраве по показател озон.

Броят на превишенията на праговите стойности на средно- денонощната норма (ПС на СДН) за ФПЧ10- 50 ^g/m^3, надвишава допустимия по Наредба №12/2010 г. за 2018 г. и 2020 г. През 2019 г. регистрираните превишения на СДН на ФПЧ10 е 33 бр, което е под нормативно допустимият брой превишения- 35 бр. за една календарна година, което е видно от графиката.

Фиг.12. Брой дни с превишения на СДН на ФПЧ10- 2018 г., 2019 г. и 2020 г.

Сравнено с 2019 г. броят на дните с превишение на средноденонощната норма за ФПЧ10 е нараснал с 45 %, а в сравнение с 2018 г. се наблюдава намаляване на дните с превишение на средноденонощната норма за ФПЧ10 с 39. 5%.
Превишенията по показател фини прахови частици се регистрират основно през зимния отоплителен сезон, като същите се дължат на широката употреба на твърди горива за отопление в битовия сектор, транспортния трафик и характерните за сезона безветрие, мъгли, температурни инверсии, създаващи условия за задържане и натрупване на атмосферните замърсители в приземния слой, както е показано в таблицата. През 2020 г. са регистрирани 5 бр. превишения, които се дължат на пренос на емисии от природни източници. Съгласно метрологичната информация причината за превишенията е пренос на въздушни маси от изток и Северна Африка. През 2020 г. измерените средномесечни концентрации на ФПЧ10 са съпоставими с тези през 2019 г., с изключение на м. ноември, когато е регистрирана по- висока средномесечна концентрация. Наблюдават се по- ниски средномесечни концентрации през 2020 г. в сравнение с регистрираните през 2018 г., което е видно от изображението на фиг. 13.

Таблица 9:Сравнителен анализ на резултати от мониторинг на ФПЧ10 за периода 2018 - 2020 г

.

Автоматичен	**Брой превишения на ПС на СДН за**			**През неотоплителен**			**През отоплителен**			**Средногодишна концентрация на**		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	201	2019	2020
АИС-Благоевград	67	33	48	5	2	2	62	31	46	39.3	29.96	29.3 2

АИС- Благоевград измервани средногодишни концентрации на ФПЧ$_{10}$- 2018 г., 2019 г. и 2020 г., спрямо СГН

Предвид продължаващото несъответствие и поради непостигане на нормативно регламентирания броя на превишения (35 бр.) на средноденонощната норма за ФПЧ10, през 2018 г. Община Благоевград е изготвила „Актуализация на общинска програма за качество на атмосферния въздух и достигане на установените норми на фини прахови частици (ФПЧ10) и полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ) на територията на община Благоевград, с период на действие 2019- 2023 г.“ Програмата е приета с Решение №265/28.09.2018 г. на Общински съвет- Благоевград

Резултатите от извършеното ново дисперсионно моделиране на база 2017 г. по групи източници (битово отопление, транспорт и промишленост) върху формирането на средногодишните концентрации на ФПЧ10 (без включен фон), показват следното разпределение- битово отопление- 59.4 %, транспорт- 39.1 % и битово отопление- 1.5 %.

През 2020 г. е проведено измерване на качеството на атмосферния въздух с мобилна автоматична станция (МАС) на ИАОС- София, в гр. Разлог, определен като „зона“ от Район за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) Югозападен, съгласно утвърден годишен график от Министъра на околната среда и водите. Измерванията са извършени в продължение на *58 денонощия,* съгласно Наредба №12/2010 г. за норми за серен диоксид, азотен оксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (ДВ бр. 58/2010 г.). По смисъла на раздел I от Приложение №8 към чл. 13, т. 2 и чл. 22, т. 2 от Наредбата, отнасящ се за целите за качество на данните, към индикативните измервания за КАВ се поставя изискването за минимален времеви обхват от 14 % в рамките на една календарна година- измерването е на случаен принцип в продължение на 8 седмици равномерно разпределени през годината. МАС - София е извършила измервания на следните показатели: ФПЧ10, серен диоксид, азотни оксиди (азотен оксид и азотен диоксид), въглероден оксид, озон, сероводород и метеорологични параметри - посока и скорост на вятъра, температура на въздуха, относителна влажност, налягане. Не са регистрирани превишения на приложимите норми за КАВ за измерените газообразни замърсители: серен диоксид, азотни оксиди, въглероден оксид, озон. По отношение на ФПЧ10 са регистрирани 12 бр. превишения на средноденонощната норма (СДН 50 ^g/m^3)- над 20 % от всички измерени стойности. Изискването на Наредба №12/2010 г. (ДВ бр. 58/2010 г., с изм. и доп.) за оценяване спазването на СДН е нормата да не се превишава повече от 35 дни за календарна година- при постоянни измервания, при индикативни измервания на случаен принцип- нивото на ФПЧ10 при 90,4-тия персентил, да не превишава СДН (съгласно Приложение №8, т. I.1 към Наредбата).

Проведеният анализ на представените от ИАОС- София резултати от горепосочените измервания на ФПЧ10, показва ниво при 90,4-тия персентил 63.02 ^g/m^3, което надхвърля нормата от 50 ^g/m^3. Изискването 90,4 % от измерените през годината средноденонощни нива да не превишават нормата не е спазено за 2020 г. В тази връзка, на община Разлог предстои разработване на общинска програма по чл. 27 от ЗЧАВ, за подобряване на качеството на атмосферния въздух.

Източници на емисии, контролирани съгласно изискванията на ЗЧАВ, ЗООС и подзаконовите нормативни документи на територията на РИОСВ - Благоевград.

Контролът на обекти и дейности с неподвижни източници на емисии в атмосферния въздух обхваща около 100 обекта с над 170 неподвижни източници на емисии. Всички работещи обекти са обхванати в план за контролната дейност, като предвид техния брой и разпоредбите на чл. 25, ал. 3 от ЗЧАВ, обектите се проверяват най - малко веднъж на две години.

През 2020 г. от планувaните общо 127 бр. проверки по Закона за чистотата на атмосферния въздух са извършени 110 броя. Съгласно чл. 9г, ал. 2 от Закона за чистотата на атмосферния въздух са извършени регистрации на общо 3 броя нови СГИ, с оператори ЕТ „Елимекс - Иван Радевски”, експлоатиращ предприятие за производство на столове в гр. Банско, „Филипополис - РК“ ООД, експлодиращ предприятие за производство на имитиращи млечни продукти в гр. Разлог, и „Евро мийт енд милк“ ЕООД, експлоатиращ предприятие за месни и млечни продукти в гр. Кочериново. Съставени са общо 6 бр. АУАН по Закона за чистотата на атмосферния въздух. Проверени са следните източници на емисии:

- горивни и технологични неподвижни източници на емисии на неорганични

замърсители (SO2, NOx, CO и прах);

- неподвижни източници на емисии на летливи органични съединения (ЛОС) в разтворители;
- източници на емисии на озоноразрушаващи вещества и флуорирани парникови газове;
- източници на ЛОС от бензини (бензиностанции и петролни бази);
- производители, вносители, търговци и различни категории потребители на бои, лакове и авторепаратурни продукти, съдържащи ЛОС;
- обекти с неорганизирани източници на емисии, с цел ограничаването им.

Извършвани са и проверки по жалби и сигнали, проверки за последващ контрол, проверки за съставяне на констативни протоколи за превишение на нормите за допустими емисии, с цел налагане на санкции.

Въз основа на резултатите от проведените контролни измервания, показващи превишения на нормите за допустими емисии по показател прахообразни вещества, на „Мултитруп“ ООД, гр. Петрич, „Калър Бокс“ ЕООД, гр. Благоевград са наложени текущи месечни санкции по реда на чл. 69 от ЗООС.

Във връзка с постъпили сигнали/жалби за замърсяване на атмосферния въздух са извършени контролни измервания на емисиите на вредни вещества и съответно са наложени текущи месечни санкции по реда на чл. 69 от ЗООС на:

- „Рубин 08” ООД, гр. Благоевград, експлоатиращ котел тип ПКМ 4,5, изгарящ биомаса (слънчогледови люспи), с номинална топлинна мощност 2.8 MW, към инсталация за производство на електрическа енергия - за превишение на НДЕ по контролираните показатели „прах“ и „въглероден оксид“;

- „Джи Ти Ай - Компютри” ЕООД, експлоатиращ Цех за производство на пелети в с. Огняново, общ. Гърмен - за превишение на НДЕ по показател „прахообразни вещества“.

През 2020 г. пет обекта с неподвижни източници на емисии на територията на **община Благоевград** са представили доклади от извършени СПИ:

- „Мебелфаб“ АД, гр. Благоевград и „Леско“ ЕООД, с. Бело поле, експлоатиращи горивни източници на твърдо гориво (дървесна биомаса);
- „Струматекс“ АД, гр. Благоевград, експлоатиращ котел на природен газ с топлинна мощност 6.0 MW;
- „Пиринстройинженеринг“ ЕАД, ТСИ „Логодаж“ в землището на с. Логодаж;
- „Монеа манифекчъринг“ ООД, гр. Благоевград с 1 бр. източник за отвеждане на емисиите от летливи органични съединения (ЛОС) след камера за нанасяне на покрития върху метални и пластмасови повърхности.

На територията на **община Симитли** СПИ са представени от 6 бр. промишлени източници:

- „Марели Системс“ ЕООД, гр. Симитли (2 бр. изпускащи устройства за отвеждане на емисиите от ЛОС след камери за нанасяне на покрития върху метални повърхности);
- „Съни - Тера 2007“ АД и „Еко Тех - 2011“ ЕООД, експлоатиращи инсталации за производство на пелети;
- „Фурнир - пласт“ ЕООД, експлоатиращ котел тип ПКМ 4,0 с предкамера с топлинна мощност 2.3MW, изгарящ на твърдо гориво (дървесни отпадъци);
- „Пиринстройинженеринг“ ЕАД, Асфалтосмесителна инсталация, разположена в земл. на с. Железница;
- „Шаркол“ ЕООД, с. Крупник, инсталация за производство на дървени въглища.

На територията на **община Петрич и община Сандански** са извършени СПИ от общо 16 обекта:

- „Метикс“ ООД, „Рива 21“ АД, „КИИГ“ ЕООД, „Стримона строй“ ЕООД и „Фрина - КМ“ ЕООД, гр. Петрич, „Евро Доор“ ООД, с. Рупите, „Опус 44“ ООД, с. Марикостиново, „Мебели дизайн импорт експорт“ ‘ ООД, с. Склаве, общ. Сандански, експлоатиращи инсталации (камери) за нанасяне на покрития, източници на емисиите от ЛОС;
- „Треска“ ЕООД, с. Ключ и „Мултитруп“ ООД, с. Кърналово, експлоатиращи инсталации за производство на пелети;
- „Булгарконсерв Рупите“ ООД, с. Рупите, „Биляна Нитуеър“ ЕООД, гр. Петрич,

„КРЕ“ ЕООД, с. Катунци, общ. Сандански, експлоатиращи горивни източници, изгарящи природен газ и „Либера Естейт“ ООД, земл. с. Хотово, общ. Сандански, експлоатиращ водогреен котел на твърдо гориво (дървесни пелети);

- „Беласица“ АД, гр. Петрич - експлоатиращ леярски участък с 1 бр. изпускащо устройство след индукционна леярска пещ, кокил - машина и камина за охлаждане на отливки;
- „Булгартрансгаз“ ЕАД, Компресорна станция „Петрич“ с 3 бр. ГТКА;

През 2020 г. на територията на **община Разлог, община Банско и община Якоруда** резултати от СПИ (4 броя доклади) са представени от общо 4 оператори на обекти с неподвижни източници на емисии, а именно:

- „Пирин пеллет“ ЕООД, гр. Разлог и „Ууд мастер“ ЕООД, гр. София, експлоатиращи цехове за производство на пелети, разположени съответно в гр. Разлог и в гр. Якоруда;
- „ЗТА“ АД, гр. Банско (1 бр. въздуховод след скрубер за очистване на емисиите от участък „Пасивация“ - автоматична и ръчна линия за отлагане на метални покрития);
- ЕТ “Елимекс - Иван Радевски“, гр. Троян - Цех за производство на столове от масивна дървесина, гр. Банско, експлоатиращ инсталация за нанасяне на покрития върху дървени повърхности, източник на ЛОС, и котел ПКМ 6.5, с номинална топлинна мощност 2.0 MW, изгарящ дървесни отпадъци. Котелът, представляващ нова СГИ е регистриран, съгласно чл. 9г, ал. 2 от Закона за чистотата на атмосферния въздух.

На територията на **община Гоце Делчев 3 бр.** са представени доклади от извършени СПИ от следните обекти:

- „Галвани“ ЕООД, гр. Гоце Делчев, експлоатиращ инсталация за отлагане на покрития (повърхностна обработка на детайли - байцване със солна киселина) в участък IV от Цех „Галваничен“;
- „ХМЦ“ АД, гр. Пловдив, експлоатиращ котел с мощност 1.0 MW на твърдо гориво - дървесни отпадъци, разположен в база за дървообработване в гр. Гоце Делчев, и „Орбел 2001“ АД, гр. Гоце Делчев, експлоатиращ котел на дизелово гориво, с номинална топлинна мощност 1.2 MW.

На територията на **община Гърмен и община Хаджидимово** доклади от собствени периодични измервания са представени от три дружества:

- „Джи Ти Ай Компютри“ ЕООД, гр. София, експлоатиращ инсталация за производство на пелети, разположена в с. Огняново, общ. Гърмен;
- „Балксо“ ООД, с. Копривлен, общ. Хаджидимово, 3 бр. източника на емисиите от ЛОС (след 2 бр. камери за нанасяне на покрития върху дървени повърхности и 1 бр. след сушилно помещение);
- „Агроланд“ ООД, гр. Хаджидимово, експлоатиращ котел на твърдо гориво (дървесна биомаса), с номинална топлинна мощност 1,061 MW.

Като цяло анализът на резултатите от извършените собствени периодични измервания показва спазване на нормите за допустими емисии, като при 7 от обектите с неподвижни източници са установения превишения на НДЕ по определени показатели. По реда на чл. 69 от ЗООС са наложени текущи месечни санкции на пет дружества:

- „Ууд мастер“ ЕООД, гр. София, Цех за производство на пелети, находящ се в гр. Якоруда - за установено превишение на НДЕ по показател „въглероден оксид“ след котел на твърдо гориво, захранващ с топлоносител сушилня с индиректен контакт към инсталацията за производство на пелети. Поради преустановяване на производствената дейност на обекта за неопределено време, наложената текуща месечна санкцията на Ууд мастер“ ЕООД е временно спряна.
- „Съни - Тера 2007“ АД, Цех за производство на пелети, местност „Орловец“, с. Крупник, общ. Симитли - установени превишения на НДЕ по показател „прахообразни вещества“ от 2 бр. изпускащи устройства след циклонна сушилня с индиректен контакт за сушене на дървесни трици към инсталацията за производство на пелети. Впоследствие, поради демонтаж на инсталацията и преустановяване дейността на дружеството, наложената санкция е отменена със Заповед на Директора на РИОСВ - Благоевград.

- „Булгартрансгаз“ ЕАД, гр. София - превишение на НДЕ по показател „въглероден оксид“, изпускан от експлоатираните ГТКА №1 и ГТКА №2 на територията на Компресорна станция „Петрич“.
- „Мебелфаб“ АД, гр. Благоевград - превишение на НДЕ по показатели „въглероден оксид“ и „прах“ от котел тип “EKY/S 500” с топлинна мощност 581,5 kW, изгарящ твърдо гориво (дървесни отпадъци и пелети).
- „Фурнир - пласт“ ЕООД, гр. Симитли - превишение на НДЕ по показател „въглероден оксид“ от котел тип ПКМ 4,0 с предкамера, изгарящ твърдо гориво (дърва и дървесни отпадъци).

На останалото дружество „Джи Ти Ай Компютри“ ЕООД, с. Огняново, експлоатиращо инсталации за производство на пелети, за които от проведените СПИ са установени минимални превишения на НДЕ по показател „прахообразни вещества“, санкции не са наложени поради получен минимален размер.

Относно неспазване изискванията за провеждане на собствени периодични измервания през 2020 г. са съставени 3 бр. АУАН по Закона за чистотата на атмосферния въздух, на именно:

- „АБ Кафтанови” ООД, гр. Сандански, експлоатиращ 5 бр. котли, изгарящи твърдо гориво (дърва и въглища) за отопление на оранжериен комплекс в землището на с. Ново Делчево, общ. Сандански;
- „Зенит - 357“ ЕООД, експлоатиращ инсталация за производство на пелети в с. Елешница, общ. Разлог;
- „Корона - ИМ“ ЕООД, гр. Белица - на управителя на дружеството е съставен АУАН за неизпълнение на предписание за провеждане на СПИ на емисиите на вредни вещества, изпускани от експлоатираната инсталация за производство на пелети.

Предприятията, попадащи в обхвата на чл. 34, ал. 2 от Закона за изменение на климата и имащи издадено Разрешително за емисии на парникови газове /РЕПГ/ в териториалния обхват на РИОСВ- Благоевград към 31.12.2020 г. са общо 2 („Булгартрансгаз” ЕАД, гр. София за обект: Компресорна станция - Петрич и „Благоевград БТ” АД, гр. Благоевград, за горивна инсталация с номинална топлинна мощност 28 MW във Фабрика за производство на тютюневи изделия, гр. Благоевград).

В съответствие с нормативните изисквания се извършва контрол на дейности свързани с източници на емисии на летливи органични съединения (ЛОС) във въздуха. Основно тези дейности са :

- дистрибуция на бензини (бензиностанции и терминали);
- предприятия, използващи органични разтворители в процеса на производство (дейности по нанасяне на покрития, производство на обувки, нанасяне на слепващи покрития, химически чистения и др.);
- употреба и дистрибуция на определени бои, лакове и авторепаратурни продукти със съдържание на ЛОС по-високо от установените норми ;
- автомобилния транспорт;

В присъствието на азотни окиси и слънчева светлина летливите органични съединения, действат като катализатор за образуването на приземен озон, или т.н. “лош озон”. Приземният озон е агресивен спрямо живата тъкан при хората, растенията и животните, и следователно опасен за човешкото здраве и околната среда при наднорменото му съдържание близо до повърхността на земята.

Някои ЛОС са считани за парникови газове, водещи до затопляне повърхността на земята и изменение на глобалния климат. Халогенираните ЛОС също могат да допринасят за разрушаването на стратосферния озон.

Контрол на обекти и дейности с летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини (Наредба №16/1999 г.).

Това са бензиностанциите, петролните бази и терминалите, които представляват неподвижни източници на емисии на летливи органични съединения, които се съдържат в различните марки бензини. Допустимите норми на емисии от съответните съоръжения, както и техническите изисквания на които трябва да отговарят са регламентирани в Наредба

№16/1999 г.

Контрол на обекти, осъществяващи дейности с употреба на летливи органични съединения (ЛОС) в разтворители (Наредба №7/2003 г.)

Основни източници на емисии от летливи органични съединения (ЛОС) в атмосферния въздух са промишлени предприятия и обекти от сферата на обслужването, чиято дейност е свързана с употреба на органични разтворители. Извършващите такива дейности са длъжни да декларират консумацията на органични разтворители след края на всяка календарна година в нормативно определен срок. През 2020 г. са извършени 16 бр. планови проверки и една извънредна проверка на обект - Цех за производство на мебели, находящ се в гр. Банско, м. „Забиница“, експлоатиран от „Неокласик“ ЕООД, гр. Костинброд. За неизпълнение на дадено предписание за монтиране на камера за нанасяне на покрития върху дървени повърхности, снабдена с необходимите пречиствателни съоръжения, на управителя на „Неокласик“ ЕООД е съставен АУАН. При всички останали проверки не са констатирани нарушения на изискванията на Наредба № 7/2003 г.

Общият брой на инсталациите, регистрирани на територията на РИОСВ Благоевград, извършващи дейности от обхвата на Наредба № 7/2003 г. с употреба на органични разтворители към 31.12.2020 г. е 85. В изпълнение на нормативните изисквания седем броя оператори на инсталации за химическо чистене („Боркат” ООД, „Свежест - 4“ ЕООД, “БТМ+” ООД, “МИГ - 76” ЕООД, ЕТ ”Медур - Георги Димитров“, „Дим. Артекстил“ ООД и „Кобуров и синове“ ЕООД), са представили Планове за управление на разтворителите (ПУР) за 2019 г., доказващи спазването на регламентираната норма за общи емисии (НОЕ) за дейност „Химическо чистене“.

За всички останали регистрирани инсталации, операторите са декларирали консумация на органични разтворители под праговите стойности за консумация на разтворители (ПСКР), определени за конкретните дейности.

В резултат на извършени проверки, дадени предписания и изпълнение на мерките, заложени в Плановете за управление на разтворителите, се наблюдава тенденция към употреба на продукти, съдържащи органични разтворители и увеличаване на делът на продукти на водна основа.

Представени са и са анализирани 12 бр. доклади за извършени собствени периодични измервания на емисиите на летливи органични съединения (ЛОС), определени като общ въглерод от общо 19 бр. точки за вземане на проби на следните обекти:

- „Марели Системс“ ЕООД, гр. Симитли с основна дейност производство на отоплителни инсталации на пелети - инсталация за нанасяне на покрития върху метални повърхности (2 бр. точки);
- „Метикс“ ЕООД, гр. Петрич с основна дейност производство на електрически табла и комплектни трансформаторни постове - инсталация за нанасяне на покрития върху метални повърхности (2 бр. точки);
- „Монеа манифекчъринг“ ООД, гр. Благоевград, извършваща дейност ремонт на употребявани стартери и алтернатори и сглобяване на нови - 1 бр. точка за ЛОС след камера за нанасяне на покрития;
- „Фрина - КМ“ ЕООД, гр. Петрич с основна дейност производство на мебели - инсталация за нанасяне на покрития върху дървени повърхности (1 бр. точки);
- „Евро доор“ ООД, с. Рупите, общ. Петрич с основна дейност производство на врати - инсталация за нанасяне на покрития върху дървени повърхности (1 бр. точки);
- „Опус 44“ ООД, с. Марикостиново, общ. Петрич с основна дейност производство на кухненски мебели - инсталация за нанасяне на покрития върху дървени повърхности (1 бр. точка);
- „КИИГ“ ЕООД, гр. Петрич с основна дейност производство на метални изделия - инсталация за нанасяне на покрития върху метални повърхности (1 бр. точка);
- „Рива 21“ АД, гр. Петрич с основна дейност производство на столове - общо 3 бр. точки след инсталации за нанасяне на покрития върху дървени повърхности, разположени на две производствени площадки;
- „Стримона строй“ ЕООД, гр. Петрич с основна дейност производство на

едрогабаритни метални конструкции - хале за нанасяне на покрития върху метални повърхности (1 бр. точка);

- „Мебели дизайн импорт експорт“ ООД, с. Склаве, общ. Сандански с основна дейност производство на мебели - инсталация за нанасяне на покрития върху дървени повърхности (1 бр. точка);
- ЕТ „Елимекс - Иван Радевски“, гр. Банско с основна дейност производство на столове от масивна дървесина- инсталация за нанасяне на покрития върху дървени повърхности (2 бр. точки);
- „Балксо“ ООД, с. Копривлен, общ. Хаджидимово с основна дейност производство на мебели - инсталация за нанасяне на покрития върху дървени повърхности (3 бр. точки).

Резултатите от измерванията на всички обекти показват спазване на нормите за допустими емисии, поради което не са предприети административнонаказателни мерки.

Достъпът до обществена информация за инсталациите, свързана с прилагането на Наредба № 7/2003 г. се осигурява чрез поддържаната от Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) база данни. Регистърът на инсталациите се намира на интернет адрес:

http://eea.govemment.bg/regiaoslospub/a1eea/eeascr101InfoPubIs.isf

Съгласно чл.30л от Закона за чистотата на атмосферния въздух, всички оператори, извършващи дейности с употреба на органични разтворители, независимо от консумацията, са имали задължение да извършат регистрация на инсталациите в срок до 20.12.2013 г. През 2020 г. са извършени 10 бр. регистрации по чл. 30л от Закона за чистотата на атмосферния въздух (3 бр. свързани с регистриране на нови инсталации, извършващи дейности по Приложение № 1 от Наредба № 7/2003 г. (ДВ бр. 96/2003 г.), и 7 бр. свързани с промяна в обстоятелствата на действащи инсталации. Съгласно чл. 30л, ал. 19 от ЗЧАВ са издадени е 4 бр. Заповеди на директора на РИОСВ - Благоевград за заличаване на инсталации от регистъра за ЛОС.

Контрол на обекти, за производство, търговия или употреба на определени бои, лакове и авторепаратурни продукти, органични съединения (Наредба по чл 11а от ЗЧАВ, приета с ПМС №40/23.02.2007 г.)

В съответствие с изискванията на Наредбата за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при употреба на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти, РИОСВ - Благоевград извършва контрол на лица, регистрирани по Търговския закон, които пускат на пазара и употребяват продукти за нанасяне на покрития - бои, лакове, латекси, грундове, байцове, авторепаратурни продукти, както и на лица, които употребяват такива продукти със съдържание на ЛОС, по-високо от установеното.

Наредбата се отнася както за продукти на основата на органични разтворители, така и за продукти на водна основа, използвани за сгради и техни повърхности и принадлежности, за свързаните с тях съоръжения, както и за продуктите за пребоядисване на автомобили.

Извършените 8 бр. проверки през 2020 г. на вносители, производители и търговци на едро и дребно на бои, лакове и авторепаратурни продукти, показват спазване на изискванията по отношение на етикетиране и максимално допустимо съдържание на ЛОС.

Задължените лица по Наредбата са длъжни да представят ежегодно в срок до 31 март в РИОСВ- Благоевград информация за количествата пуснати на пазара продукти през предходната календарна година.

Информацията относно прилагането на Наредбата за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при употреба на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти се поддържа от Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) в информационната система с база данни.

Контрол и управление на веществата, нарушаващи озоновия слой и някои флуорирани парникови газове (Наредба за установяване на мерки по прилагане на Регламент (ЕО) №1005/2009 относно веществата, които нарушават озоновия слой и Регламент (ЕС) №517/2014 - Благоевград осъществява контрол и наблюдение в обекти, които извършват ремонт и поддръжка на хладилни, климатични и термопомпени системи, както и на

оператори на такова оборудване, експлоатирано в производствени и други обекти. През 2021 г. броят на подлежащите на контрол стационарни инсталации, съдържащи хладилни агенти е достигнал 1166. Сравнено с 2020 г. броят на инсталациите е нараснал с около 4 %. Също така са регистрирани 10 юридически лица, които са извършвали дейности по проверки за течове, поддръжка, ремонт и сервизиране на хладилно, климатично и термопомпено оборудване.

Операторите на хладилно, климатично и/или термопомпено оборудване, заредено с R-22, в количество от 3 kg до 30 kg са запознати с мерките, които е необходимо да се предприемат за извличане на контролираното вещество с цел обезвреждане му, във връзка с влязлата в сила от 01.01.2015 г. пълна забрана за употребата и/или пускането на пазара на ненапълно халогенирани хлорфлуорвъглеводороди (HCFC) - фреон R22, включително забрана за употреба и/или пускането на пазара в рециклиран и/или регенериран вид, в съответствие с разпоредбите на чл. 5 и чл. 11, параграфи 3 и 4 на Регламент (ЕО) №1005/2009 за веществата, които нарушават озоновия слой. Продължава тенденцията за замяна на озоноразрушаващите вещества в хладилните и климатични инсталации с флуорирани парникови газове. Осъществява се контрол във връзка с пълната забрана от 01.01.2015 г. за пускане на пазара и използване на ненапълно халогенирани хлорфлуорвъглеводороди (HCFC) и се изисква необходимата документацията, свързана с извеждането от употреба на контролираните вещества.

В изпълнение на изискванията на чл. 17 от ЗЧАВ, респективно Наредбите по прилагане на Регламент (ЕО) № 1005/2009 г. за веществата, нарушаващи озоновия слой и Регламент (ЕС) № 517/2014 за флуорсъдържащите газове и за отмяната на Регламент (ЕО) № 842/2006, са извършени 52 броя проверки.

Като цяло операторите спазват нормативните изисквания - водят досиета на системите, спазват изискванията за периодичност на извършване на проверките за херметичност/течове. Проверките се извършват от лица, притежаващи документи за правоспособност, издадени от Българска браншова камара по машиностроене. Дадените 21 броя предписания за допълнителна информация и актуализация на наличната на обектите документация са изпълнени в указаните от експертите на инспекцията срокове.

Във връзка с установени нарушения на две от дружествата са съставени АУАН, а именно:

- „Винарска изба Вила Мелник“ ООД, с. Хърсово, общ. Сандански - за неводене на досиета на системите за експлоатираното на обекта стационарно хладилно и климатично оборудване, съдържащо над 5 тона CO2 еквивалент флуорсъдържащи парникови газове и подлежащо на контрол чрез проверки за течове;

- „Биляна Нитуеър“ ЕООД, гр. Петрич - предприятие за производство на трикотажни изделия - за неосигуряване извършването на проверки за течове с нормативно изискуемата честота на експлоатираното на обекта стационарно климатично оборудване.

Резултатите от контрола се събират целогодишно, обработват, анализират и обобщават в годишни отчети във връзка с прилагане на Регламент (ЕС) №517/2014 на Европейския парламент и на Съвета за флуорсъдържащите парникови газове и за отмяна на Регламент (ЕО) №842/2006 и Наредбата за установяване на мерки по прилагане на Регламент (ЕО) № 1005/2009 относно веществата които нарушават озоновия слой.

Кратка обобщена оценка за качеството на атмосферния въздух на територията, контролирана от РИОСВ - Благоевград

От изложеното до тук, могат да се направят следните заключения за състоянието на атмосферния въздух:

- За първи път през 2019 г. качеството на атмосферния въздух не е нарушено по показател ФПЧ10 - при допустими 35 бр. превишения са регистрирания брой е 33 бр. През 2020 г. отново регистрирания брой превишения на ФПЧ10 (48 бр.) е над допустимия, което се дължи основно на по-неблагоприятните метеорологични условия за резсейване през зимните месеци .
- Газифицирането на цялата област ще намали емисиите на вредни вещества, отделяни в приземния слой от горивните процеси в промишлеността и в бита.
- През 2020 г. на територията контролирана от РИОСВ- Благоевград са обхванати за

текущ контрол, включително чрез задължаване за провеждане на собствен мониторинг всички по- съществени неподвижни източници на емисии. При промишлените източници не са констатирани съществени превишения на нормите за допустими емисии от ИАОС.

Поради необходимостта от окончателно валидиране на данните преди докладване в Европейската агенция по околна среда са възможни минимални промени в публикуваните данни. Окончателните данни се публикуват в Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда,изготвян от ИАОС.

Анализ на здравното състояние на населението в Благоевградска област

Заболеваемост по групи болести на дихателната система, включени в Клас Х „Болести на дихателната система" на МКБ-10

Заболяемостта на детското и възрастното население от област Благоевград е проучена по МКБ -10 (международна квалификация на болестите). Данните в доклада са предоставени от Дирекция „Медицински дейности" на РЗИ Благоевград. Отразяват първичната обръщаемост на населението за медицинска помощ към доболничните (поликлиничните) заведения в града. Наблюдавани са общата заболеваемост (първично регистрирани случаи) и някои класове болести по МКБ, които по литературни данни са повлияни в най-висока степен от рисковите фактори на околната среда.

Във връзка с обявената епидемична обстановка в страната и осигуряване на дежурства на четири контролно-пропускателни пункта, данните за 2019 г. не са подадени на отдел „ПБПЗ". След подаването им ще можем да направим сравнението с предходната година!

Регистрирани заболявания, болестност: През 2019 г. най-голям дял от болестността за Благоевградска област се пада на **болести на дихателната система 166 428 случая /23,85%/ , болестите на органите на кръвообръщението** – регистрирани са **145 745** случая /20,88%/, следвани от болести на ухото и мастоидния израстък – 74 441 случая /10,67%/; болести на пикочо-половата система – 57 548 случая /8,25%/; болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан – 55 341 случая /7,93%/; болести на окото и придатъците му – 54 601 случая /7,83%/; някои инфекциозни и паразитни болести – 46 958 случая /6,73%/;

Новооткрити заболявания, заболеваемост: През 2019 г. най-голям дял от заболеваемостта за Благоевградска област се пада на болестите на дихателната система – регистрирани са система 166 428 случая /23,85%/ при 167 274 случая /22,92%/ за 2018 г., следвани от **болестите на органите на кръвообръщението** – регистрирани са **145 745** случая /20,89%/ при 132 902 случая /18,21%/ през 2018 г., болести на ухото и мастоидния израстък – 74 441 случая /10,67%/ при 19 123 случая /2,62%/ през 2018 г.; болести на пикочо-половата система – 57 548 случая /8,25%/ при 62 270 случая /8,54%/ през 2018 г.; болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан – 55 341 случая /7,93%/ при 49 826 случая /6,83%/ през 2018г.; болести на окото и придатъците му – 54 601 случая /7,83%/ при 49 070 случая /6,73%/ през 2018 г.; някои инфекциозни и паразитни болести – 46 958 случая /6,73%/ при 46 946 случая /6,43%/ през 2018г. и други.

Справка за отчетени първични прегледи за 2020 г. от изпълнители на ПИМП и СИМП, сключили договор с РЗОК Благоевград по общини и за областта на 100 000 души население по групи болести на дихателната система, включени в Клас Х „Болести на дихателната система" на МКБ-10 са предоставени от РЗОК Благоевград.

В Табл.13.,Табл.14.,Табл.15 и Табл.16 са представени данните за 2020 г. и 2019 г., които показват намаляване на първичните прегледи за **2020 г. – 180 678**, а за **2019 г. - 219 534.**

Анализът на данните показва че във водещи заболявания са Острите инфекции на горни дихателни пътища (J00 - J06) – извършените първични прегледи през **2020 г. са 119 195 бр**. **спрямо 2019 г., когато са 158 900 бр.** Острите инфекции са следвани от Други остри респираторни инфекции на долни дихателни пътища (J20 –J22), като извършените прегледи **през 2020 г. са 20 995 бр. с 4020 бр. по - малко от 2019 г., когато са 25 015 бр..**

Изводи

Атмосферното замърсяване влияе негативно върху човешкото здраве, най-често нарушавайки функциите на респираторната, сърдечно - съдовата и имунната система, което води до повишена заболеваемост и намалена продължителност на живот.

На потенциалния вреден ефект на атмосферните замърсители са изложени и най-чувствителните групи от населението – децата, възрастните хора и лицата с хронични заболявания.

Прахът постъпва в организма предимно чрез дихателната система, при което по-едрите частици се задържат от лигавицата на носа и гърлото и впоследствие се изхвърлят от организма, а по-финитe частици под 10 μm ($ФПЧ_{10}$) достигат до по-ниските отдели на дихателната система, като водят до увреждане на тъканите в белия дроб. Натрупването на определено количество частици затруднява дишането и предизвиква постоянно дразнене на дихателните органи, като става причина за хронични заболявания на дихателната система или предизвиква усложнения, ако човек вече страда от такива заболявания.

Здравният риск от замърсяването на въздуха с прах зависи както от размера на частиците, така и от химичния състав на суспендираните прахови частици, от адсорбираните на повърхността им други химични съединения, както и от участъка на респираторната система, в която те се отлагат.

Отчита се възрастов градиент в респираторната заболяемост – тя е значимо по-честа при децата от 0-18 г. и намалява при възрастните от групата над 18 г.

Замърсяването с $ФПЧ_{10}$ продължава да бъде основен проблем за качеството на атмосферния въздух в страната като през годината във всички РОУКАВ е регистрирано превишение на средноденонощната норма (СДН) и средногодишната норма (СГН) за $ФПЧ_{10}$. Основните причини за наднормено замърсяване с прахови частици са отоплението с твърдо гориво през зимния сезон, опесъчаването на улиците и пътищата, емисиите от автомобилния и обществен транспорт.

Въз основа на кратката обобщена оценка за качеството на атмосферния въздух на територията, контролирана от РИОСВ – Благоевград можем да направим следното заключение:

През 2020 г. в сравнено с 2019 г. броят на дните с превишение на средноденонощната норма за ФПЧ10 е нараснал с 45 %.

Газифицирането на цялата област ще намали емисиите на вредни вещества, отделяни в приземния слой от горивните процеси в промишлеността и в бита.

През 2020 г. на територията контролирана от РИОСВ - Благоевград са обхванати за текущ контрол, включително чрез задължаване за провеждане на собствен мониторинг всички по- съществени неподвижни източници на емисии. При промишлените източници не са констатирани съществени превишения на нормите за допустими емисии.

Програмата за качеството на атмосферния въздух на Община Благоевград за периода 2019-2023 г. посочва финитe прахови частици като основен замърсител на въздуха в града. С реализиране на предвидените мерки ще бъде постигнат значим напредък за решаване на този проблем.

Изготвените анализи и модели показват, че значително подобряване на КАВ в Община Благоевград е възможно единствено от едновременното действие на всички мерки, заложени в програмата от мерки и при положителна нагласа и мотивация на местното население. Направеното по-горе обобщение показва, че съвместното изпълнение на всички мерки води едновременно както до значително намаляване на броя на превишаванията на СДК на ФПЧ10 над ПС на СД НОЧЗ под 35, така и чувствително намаляване на СГ концентрации на ФПЧ10 и Б(α)П и достигане и поддържане под нивата на нормативните стандарти. Резултати от моделирането показват, че трайно и значително подобряване на КАВ в Община Благоевград по отношение на ФПЧ10 и Б(α)П, както и неговото поддържане, може да се гарантира само чрез комплексно изпълнение на описаните по-горе мерки и достигане на набелязаните количествени показатели. Програмата регламентира и обосновава ролята на Общината като водещ административен и експертен орган по прилагане на мерките, създаване на местна нормативна уредба, устройствено планиране в първостепенна

подчиненост на КАВ, повишено качество и обхват на контрола и мониторинга на средата, действащите и новоизграждащите се инсталации.

Мониторинг на шум - анализ

Нормативна уредба в областта на шума в околната среда - методи за оценка

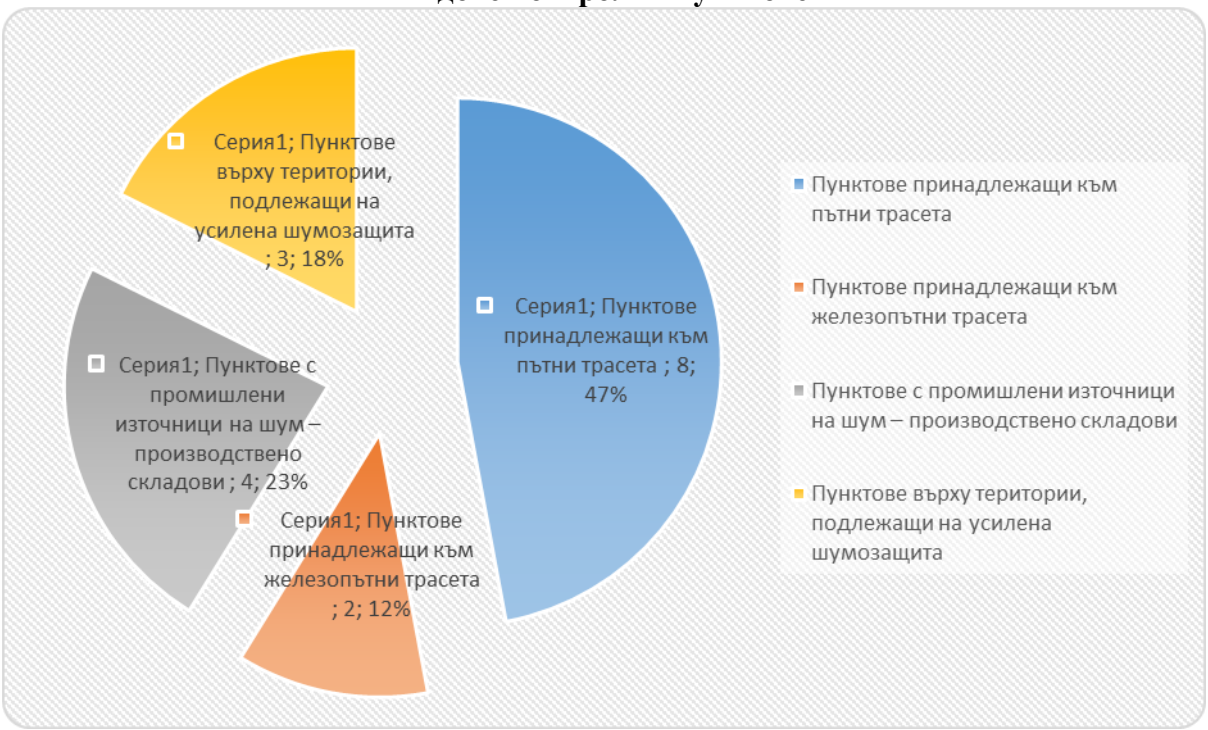
Шумовата характеристика в община Благоевград се основава на **Нормативната уредба в областта на шума в околната среда и методи за оценка** съобразно европейското и българското законодателство.

Необходимостта от контрола и управление на шума в урбанизираната среда са дефинирани в:

- Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета „относно оценката и управлението на шума в околната среда".
- Закон за защита от шума в околната среда (ДВ бр. 74/2005)
- Закон за здравето (ДВ бр. 70/2004)
- Наредба № 54 от 2010 г. на МЗ и МОСВ „за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда" (обн., ДВ, бр. 3 от 2011 г.).
- Утвърдена Програма за мониторинг на шума в урбанизираната територия на град Благоевград. Оценката на шумовото натоварване в урбанизираните територии се извършва съгласно изискванията на *„Методика за определяне броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума, както и периодичността на измерванията и/или изчисленията на шумовите нива*", утвърдена от МЗ, 2007 г., в съответствие с посочените методи в Наредба № 6 от 2006 г. на МЗ и МОСВ „*за показатели за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението*" (обн., ДВ, бр. 58 от 2006 г).

Мониторингът се извършва по показател L - (усреднено еквивалентно) дневно ниво на шума, определящ степента на дискомфорт през дневния период на денонощието (07.00 - 19.00 ч.).

Видове контролни пунктове

През м. септември и м. октомври 2021 г. РЗИ Благоевград проведе мониторинг на шума на територията на гр. Благоевград, съгласно действащите нормативни документи и

утвърдения план на инспекцията. Измерванията бяха реализирани в 17 пункта при гъвкаво работно време на екипите от Дирекция «Обществено здраве» - отдел «Лабораторни изследвания» и отдел «Профилактика на болестите и промоция на здравето» в часовете от 07.00 часа до 19.00 часа.

За всеки контролен пункт на измерване, успоредно с акустичните измервания, са отчетени: интензивността и структурата на транспортните потоци, вида и състоянието на пътното покритие, наклон на улицата, вида на застрояване, етажност на сградите, брой на пътните платна по време на мониторинга.

3.1. Резултатите от проведения мониторинг на транспортен шум

РЗИ Благоевград е провела измервания на градския шум в общо 17 бр. пунктове. Данни за шумовите нива на контролните пунктове за 2021 г. Оценката се прави при сравнение на измерените или изчислените нива с граничните стойности посочени в Наредба № 6 от 2006 г. В действащата, към момента, нормативна база няма понятие „пределно-допустими норми".

Успоредно с акустичните измервания се отчита интензивността и структурата на транспортните потоци, вида на пътната настилка, степента на застрояване и озеленяване.

Анализ на резултатите от проведения мониторинг на транспортен шум

Еквивалентното ниво на шума в диапазона под 58 dB(A) е регистрирано в 16 пункта(**виж.Табл.17**). Измерените стойности са от 52 dB(A) до 57 dB(A) в сравнение с 2020 г., когато пунктовете с това еквивалентно ниво са 10. В осем от пунктовете се наблюдава намаление с 1 dB(A), в три от тях (Бул. "Св.Св.Кирил и Методий" – кръстовище с ул. "Владо Черноземски", Кръстовище – „II Основно училище" и ул."Васил Левски" и ул."Димитър Солунски") намалението е с 2 dB(A). В един от пунктовете върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик (ул."Александър Стамболийски" и ул."14 полк") намалението на еквивалентното ниво на шума е с 4 dB(A).

Еквивалентното ниво на шума в диапазон 58-62 dB(A) е измерено само в 1 пункт през 2021 г., отнасящ се до пунктове върху територии, подложени на въздействието на релсов, железопътен и трамваен транспорт (ул."Димитър Солунски" и бул."Св. Св. Кирил и Методий"- 60 dB(A).)

През 2019 г. и 2020 г. пунктовете с нива на шум в този диапазон са 7 (Бул. "Св.Св.Кирил и Методий" – кръстовище с ул. "ВладоЧерноземски", Бул. "Св. Св. Кирил и Методий" – кръстовище с ул. 'Илинден", Кръстовище - ул."Васил Левски" и ул."Владо Черноземски", ул."Александър Стамболийски и ул."14 полк", ул."Димитър Солунски" и бул."Св. Св. Кирил и Методий", ул."Васил Левски" и ул."Димитър Солунски", ул."Димитър Солунски" – пред фабрика „Воршилов").

През 2017 г. и 2018 г. еквивалентното ниво на шума в този диапазон е измерено в 4 пункта (Бул. "Св.Св.Кирил и Методий" – кръстовище с ул. "ВладоЧерноземски, Бул. "Св. Св. Кирил и Методий" – кръстовище с ул. 'Илинден" , Кръстовище - ул."Васил Левски" и ул."Владо Черноземски", ул."Димитър Солунски" и бул."Св. Св. Кирил и Методий".

ИЗВОД: През 2021 г. не са установени нива на шума в диапазони от 63 dB(A) до и над 82 dB(A) в нито един пункт на територията на община Благоевград.

Анализ на физическото и здравословното състояние на децата и учениците в област Благоевград за 2020 г.

Анализът на физическото и здравословното състояние на децата и учениците в област Благоевград се извършва след изготвени и изпратени уведомителни писма до кметовете на 14 - те общини относно попълване на Приложение № 5 към чл.9, ал.1 и Приложение № 6 към чл.9, ал.1.

При изготвяне на схемите за здравословното състояние на организираните детски и ученически колективи бе оказана методична помощ и консултация на медицински работници от детски и учебни заведения.

Ежегодно медицинските специалисти от учебните заведения в област Благоевград, представят информация на Регионална здравна инспекция за физическото развитие и

здравословното състояние на децата и учениците по данни от профилактичните прегледи, извършени от личните лекари и медицинските специалисти в заведенията, отразени в здравните им карти. На територията на област Благоевград се намират 14 общини, а именно: Банско, Белица, Благоевград, Гоце Делчев, Гърмен, Кресна, Петрич, Разлог, Сандански, Сатовча, Симитли, Струмяни, Хаджидимово, Якоруда с 274 населени места, от които 13 града и 261 села. В област Благоевград има 112 детски (12 ДЯ, 60 ДГ с яслени групи, 34 ДГ и ПГ – 7) и 120 учебни заведения.

Анализ на здравословното състояние и физическо развитие на децата от детските градини и ясли от област Благоевград

Физическо развитие на децата

Медицинските специалисти от здравните кабинети на детските градини и ясли изготвят индивидуална оценка на физическото развитие на децата.

- Определят се антропометричните показатели ръст и телесна маса, които се сравняват с нормите за съответната възраст и пол. При индивидуалната оценка на физическото развитие се оформят три групи: норма, разширена норма и извън нормата **Индивидуална оценка на ръста на децата от детските ясли и градини.**

На 10531 деца или 100% от детските ясли и градини в област Благоевград е направена индивидуална оценка на ръста От тях 82.37 % са в норма; 14.38 % в разширена норма и извън нормата – 3.24 %, от които 1.58 % под нормата и 1.66 % над нормата.

Индивидуална оценка на телесната маса на децата от детските ясли и градини

На 10531 деца или 100% от детските ясли и градини в област Благоевград е направена индивидуална оценка на телесната маса

От тях 79.52 % са в норма; 15.52 % в разширена норма и извън нормата – 4.96 %, от които 1.55 % под нормата и 3.41 % над нормата.

- **Анализ на физическата дееспособност на децата**

От общия брой деца (10531) в детските градини и ясли 10430 покриват нормите за физическа дееспособност за съответната възраст, което е 99,04 % от общия брой деца

- **Здравословно състояние на децата от детските градини и ясли**

Детските градини и ясли в област Благоевград са посещавани от 10 531 деца, като на 99.31% са предоставени данни за здравословното им състояние.

- **Регистрирани заболявания и аномалии при основния профилактичен преглед на децата, проведен в периода септември – декември, отразен в личните им профилактични карти**

През 2020/2021 година от профилактичните прегледи на децата в детските заведения са регистрирани общо 430 заболявания. На първо място е затлъстяването, има 77 регистрирани деца, което представлява 17.91 % от общата заболеваемост.

На второ място са болестите, свързани със смущение със зрението, с 65 регистрирани заболявания, което е 15.12 %.

На трето място са пневмонии с 59 регистрирани заболявания, което е 13.72 %.

Следват случаите с астма - 42 регистрирани или 9.77 %, други регистрирани – 31 или 7.21%, специални симптоми и синдроми - (6.28 %); алергичен ринит (4.88 %) и хроничен бронхит (3.72 %).

Табл.24.

Заболявания и аномалии	Шифър	Брой деца всичко	В това число	
			0-3 г.	4-6 г.

а	б	1	2	3
Общ брой деца	0	10531	1311	9220
Общо прегледани деца	01	8361	1311	9220
Туберкулоза (A15-A19)	02			
Злокачествени новообразувания (C00-C96)	03	1		1
Болести на щитовидната жлеза (E04-E07)	04	1		1
Захарна болест (диабет) (E10)	05	4	2	2
Затлъстяване (E65-E68)	06	77	3	74
Болести на кръвта и кръвотворните органи (D50-D69)	07	5	2	3
Неврози (F40-F48)	08			
Специални симптоми и синдроми (заекване, тикове, анорексия, енурезис, стереотипи) (F95, F98)	09	27	7	20
Специфично забавяне в развитието (F84)	10	15	2	13
Олигофрения (F70-F79)	11	3		3
Детска церебрална парализа (G80)	12	2		2
Епилепсия (G40)	13	13	2	11
Нарушения на рефракцията и акомодацията (H52)	14	3		3
Смущения в зрението (H53)	15	65	2	63
Слепота и намалено зрение (H54)	16	1		1
Болести на ухото и на мастоидния израстък (H65-H93)	17	5		5
в т.ч. Глухота (H90)	18	3		3
Остър ревматизъм и хронична ревмат. кардиопатия (I00-I09)	19	1		1
Хипертонична болест (I10-I15)	20			
Хронични заболявания на тонзилите и аден. вегетации (J35)	21	9		9
Алергичен ринит (J30)	22	21	3	18
Пневмония (J12-J18)	23	59	22	37
Хроничен бронхит (J41-J44)	24	16	3	13
Астма (J45)	25	42	4	38
Язва на стомаха и дванадесетопръстника (K25-K26)	26			
Гастрит и дуоденит (K29)	27	4		4
Абдоминална херния (K40-K46)	28	1	1	
Хроничен хепатит (B18.1, B18.8, K73)	29			
Остър и хроничен гломерулонефрит (N00-N08)	30			
Остър и хроничен пиелонефрит (N10-N16)	31	1		1
Камъни в бъбрека и уретера (N20-N23)	32			
Кръвотечения от половите органи и смущения на менструацията (N91-N94)	33			
Артропатии и сродни заболявания (M00-M36)	34			
Плоско стъпало, придобито (M21.4)	35	10		10
Гръбначни изкривявания (M40-M43)	36			
Вродени аномалии (Q00-Q99)	37	7		7
в т.ч. на сърдечно съдовата система (Q20-Q27)	38	2		2
крипторхизъм (Q53)	39	1		1
Късни последици от травми и отравяния (T90-T95)	40			
Други	41	31	6	25

Открити заболявания - всичко	42	430	59	371

4.1.2. Диспансерно наблюдение на децата (по Наредба №8 от 2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията) (виж. Табл.25.).

Съгласно изискванията на Наредба № 8 от 2016 г. децата, подлежащи на диспансеризация се водят от лекари специалисти от лечебните заведения.

От всички 10531 прегледани деца 13 (0.12 %) са диспансеризирани . Най – голям е броят на диспансеризираните деца с епилепсия и астма – 4 (0.04 %).

На второ място са генерирани разстройства в развитието – 3 (0.03 %) .

Останалите болести са с по– малки относителни дялове.

Табл.25.

Заболявания, които изискват диспансерно наблюдение	Брой диспансерни деца
Астма	4
хидроцефалия	
Детска Церебрална Парализа	1
Двустранна невросензорна загуба на слуха	
Очила	
Епилепсия	4
Цьолиакия	
Диабет	
Фонова ретинопатия	1
Генерални разтройства в развитието	3
Синдактилия	
Тригоноцефалия	
Хроничен глумеролонефрит	
Артропатии	
Вродени заболявания на сърдечно съдовата система	
Тетралогия на фало	
Хипотиреодизъм	

4.2. Анализ на здравословното състояние и физическото развитие на учениците от област Благоевград

На територията на областта има 25 средни училища с 610 паралелки и 12863 ученици; 50 основни училища с 491 паралелки и 9645 ученици; 8 начални училища с 24 паралелки и 427 ученици; 18 професионални гимназии с 224 паралелки и 4777 ученици; 7 общообразователни училища с 68 паралелки и 1132 ученици; 1 спортно училище с 8 паралелки и 136 ученици /виж. Табл.26. и Табл.27. /.

През 2020 година са 120 училища със 1450 паралелки и 29132 ученици. Учениците са на възраст от 7 до 14 години, като от тях: 9986 момчета и 9583 момичета и на възраст от 14 до 18 години са 5063 момчета и 450 момичета. Тези данни към РЗИ за здравословното състояние и физическата дееспособност на учениците в област Благоевград са подадени от здравните специалисти към заведения.

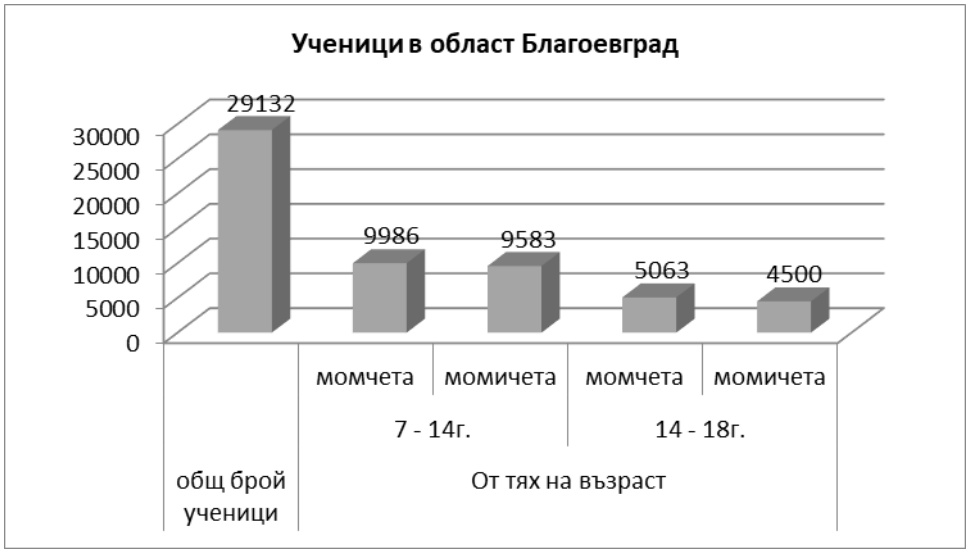
Табл.26.

училище	брой	паралелки	ученици

СУ	25	610	12863
ОУ	50	492	9645
НУ	8	24	427
ПГ	18	224	4777
ОБУ	7	68	1132
Спортно училище	1	8	136
ЦСОП	2	24	153

Табл.27.

		От тях на възраст			
		7 - 14г.		14 - 18г.	
общ брой паралелки	**общ брой ученици**	**момчета**	**момичета**	**момчета**	**момичета**
1450	29132	9986	9583	5063	4500

4.2.1 Физическо развитие на учениците

През учебната 2020 / 2021 година са подадени антропометрични данни за 29132 деца на възраст от 7 до 18 години или 99.31 % от общия брой ученици от учебните заведения в област Благоевград.

Индивидуална оценка на ръста на учениците

Най – голям е броят на момчетата и момичетата от всички възрасти в първа група – норма 19 754 или 67.81 %.

В разширената норма са 6749 ученици или 23.17 %. Абсолютният брой на момчетата и момичетата във всички възрасти, които попадат извън нормата е 2629 или 9.02 %. С много нисък ръст са 685 или 2.35 %. Момчета и момичета на възраст от 7 до 14 години са 434 или 1.49%, а на възраст от 14 до 18 години са 251 или 0.86 %.

Силно избързващи в растежа са 1944 момчета и момичета или 6.67%. От които 1161 или 3.98 % на възраст от 7 до 14 години и 783 или 2.69 % на възраст от 14 до 18 години (при 67.81 % в първа група; 23.17% във втора разширена норма и 9.02% в трета група – извън нормата, от които 2.35% под и 6.67% над нормата през предходната година).

Индивидуална оценка на телесната маса на учениците

От 29132 ученици, на които е измерена телесната маса 18685 или 64.14 % попадат в първа група – норма. В разширената норма са 6327 , което представлява 21.72 %.

Извън нормата във всички възрасти са 4120 (14.14 %) ученици. С поднормено тегло общо са 672 или 2.31 %. От тях до 14 годишна възраст са 1.45 %, а във възраст от 14 до 18 години – 0.86 %.

Значителен е броя на учениците със свръх тегло и затлъстяване – 3448 или 11.83 %. От тях до 14 годишна възраст са 7.98 %, а над 14 до 18 години – 3.85 % (при 64.14 % в първа група норма; 21.72 % в разширена норма и 14.14 % в трета група – извън нормата, от които 2.31 % под и 11.83 % над нормата).

Физическа дееспособност

При учениците от първи до дванадесети клас 99.31 % са покрили нормите за физическа дееспособност. В това число на възраст от 7 до 14 години 9928 момчета и 9594 момичета; на възраст от 14 до 18 години 4978 момчета и 4432 момичета. Броят на учениците, освободени от часовете по физическо възпитание е 164 или 0.56 %.

В ЦСОП изследването за физическа дееспособност на учениците се прави на базата на индивидуално изготвените планове въз основа на следните видове вътрешни оценки (качествена текуща оценка), а именно:

- Среща затруднение – 13 ученика
- Справя се – 140 ученика
- Постига изискванията – 0 ученика

Регистрирани заболявания и аномалии при основния профилактичен преглед на учениците, проведен в периода септември – декември, отразен в личните им профилактични карти

На първо място в регистъра на заболеваемостта на учениците от първи до 12 клас в област Благоевград е затлъстяването с 739 случая или 3.70 % (при 3.24% за предходната година). Затлъстяването е рисков фактор за здравето, поради заболяванията, които се развиват в по – късна възраст, като диабет, хипертония и др. Причините за затлъстяването при учениците е неправилното хранене и ниската физическа активност.

На второ място заема смущение в зрението с 463 регистрирани случая или 1.59 % (при 2.60 % за миналата година). Неспазването на здравните норми при учене и ползване на компютър в домашни условия, както и продължителния престой пред телевизора увеличават риска от появата и задълбочаването на проблемите в зрението.

Последвани от учениците със специфично забавяне в развитието – 189 или 0.65 %.

След това са броя на нарушения на рефракцията и акомодацията – 186 или 0.64 %.

Следват случаите с астма – 134 или 0.46 % (при 0.22 % за предходната година).

Следват случаите с регистрирани заболявания: алергичен ринит, гръбначни изкривявания, гастрит и дуоденит, епилепсия, специални симптоми и синдроми (заекване, тикове, анорексия, енурезис, стереотипи), неврози, хипертонични болести, захарна болест (диабет), вродени аномалии, детска церебрална парализа, хронични заболявания на тонзилите и аден. вегетации, хроничен бронхит и др.

Диспансерно наблюдение при учениците (по Наредба №8 от 2016г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията) Обобщените данни от схемите за анализ за 2020 г. показват, че от обхванатите ученици със заболявания, подлежащи на диспансерно наблюдение са:

386 ученици (1,32% от всичките в областта) са показани в Табл.31.

Изводи и препоръки:

Върху здравословното състояние на учениците влияние оказват редица фактори на жизнената среда – вътрешни и външни, като: ген, пол, възраст и др. В последните години стреса е ключов фактор за отключване и развитие на някои заболявания и състояния.

Съгласно Наредба № 8 от 2006 година за профилактични прегледи и диспансеризация и подадените данни от медицинските специалисти в здравните заведения се отразяват в таблица, в която е посочен кодът на заболяването МКБ Х , съгласно указание на МЗ.

Данните от ежегодно провежданите профилактични прегледи са единствената информация за здравното състояние на децата и учениците, с която разполагат медицинските специалисти в детското заведение и училището. Тази информация е изключително важна за

опазване здравето на децата и учениците и когато се налага да се окаже първа помощ при травми, злополуки, спортни състезания и др.

В началото на всяка учебна година медицинските специалисти от здравните кабинети в детските заведения и училищата уведомяват родителите писмено и/или на родителски срещи относно задълженията им за ежегодния профилактичен преглед. Учениците и техните родители не винаги предават на медицинския специалист личната здравно-профилактична карта с нанесените актуални данни от проведения профилактичен преглед. От медицинските специалисти постъпват сигнали относно ненавременната и неточна информация от общопрактикуващите лекари за проведените профилактични прегледи.

И през настоящата година имаше случаи на непълно и неточно подадени данни от личните общопрактикуващи лекари, съответно и от медицинските специалисти в учебните заведения - непрецизирани диагнози, несъответствия на диспансеризираните спрямо прил. 4 от Наредба № 8 или банални логико-математически грешки при попълването на таблиците за анализ. В анализа на заболяванията, подлежащи на диспансерно наблюдение са включени само данни, за които медицинските специалисти са получили достоверна информация от личните лекари на обслужвания контингент деца и ученици

Активното взаимодействие между родители, ученици и медицински специалисти е важен фактор за опазване здравето на децата и учениците.

Сътрудници в отдел „Профилактика на болестите и промоция на здравето" към Дирекция „Обществено здраве" при Регионална здравна инспекция Благоевград ежегодно оказват методична помощ на новоназначени и действащи медицински специалисти от здравните кабинети на детските заведения и училищата за изготвяне на анализите за физическото развитие и на здравословното състояние на децата и учениците.

Регионална здравна инспекция планира, организира и осъществява здравно-образователни дейности и прояви в областта на профилактиката на болестите и промоцията на здравето.

Оценка състоянието на хранене на населението

През целия отчетен период извършвах: оценка на храненето на децата в детските заведения чрез изчисляване на енергията и хранителните вещества на определен хранителен прием на база на менютата за определен период от време и калкулационните ведомости за съответните менюта - съгласно Наредба № 6/2011 г. и Наредба № 2/2013 г.на МЗ за здравословно хранене на децата в област Благоевград; изчисляване на среднодневен продуктов набор. Извърших изчисления за храненето на децата от всички общини в областта. Извършена е оценка на храненето в **103** детски заведения в област Благоевград.

Констатации: Във всички детски заведения в област Благоевград се работи по предварително изготвени седмични менюта. Същите с малки изключения са в съответствие с наредбите и са изготвени по сборниците с рецепти, одобрени от МЗ. Среднодневните продуктови набори съответстват на нормите, заложени в приложенията към наредбите.

При установяваните незначителни отклонения се дадоха в протоколите предписания за корекции в менюто.

Оказана е методична помощ на медицински и немедицински персонал при всяка проверка в детско заведение. Брой оказана методична помощ – **135 бр.**

Здравна оценка на седмични учебни разписания, съгласно изискванията на Наредба № 10/ 2014 г.

През 2021 година е извършена оценка на **333 седмични учебни разписания** - за първи учебен срок на 2020/2021 г. **178 бр. и 155 бр.** за втори учебен срок на 2021/2022 г., съгласно изискванията на Наредба № 10/19.06.2014г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания.

Изготвени са Протоколи в три екземпляра по образец, съгласно Приложение към чл. 10, ал.1, които са предоставени на РУО и Директорите на училища.

Оказана е методична и консултативна помощ на директорите на училища за правилното изготвяне на седмичните разписания, в съответствие с изискванията на Наредба № 10/2014г. Стриктно и пълно се води постъпилата документация от училищата.

Проверки за спазване на одобрените от РЗИ гр. Благоевград седмични учебни разписания през първи срок на учебната 2020/2021г. /от м.октомври до м. декември 2020г./ не са правени, защото училищата преминаха на обучение от разстояние в електронна среда.

Извършени са **17 проверки** през първи срок на учебната 2021/2022г. в гр. Благоевград поради епидемиологичната обстановка и ученето от разстояние в електонна среда през месеците октомври и ноември. При проверките не са констатирани несъответствия.

Във връзка с подаден сигнал до Министерство на здравеопазването, препратен до РЗИ гр. Благоевград с вх. № 03-354/12.05.2021г. е извършена проверка на РПГ „Никола Стойчев“ гр. Разлог за съответствие на съгласуваното с РЗИ гр. Благоевград седмично учебно разписание. При проверката не се констатираха несъответствия.

КОНТРОЛ

1. **Контрол за спазване разпоредбите на Наредбите за здравословно хранене на децата в организираните детски колективи**

1.1. Извършените проверките по Наредба № 2/2013 г.на МЗ за здравословно хранене на децата от 0 до 3 г. в детските кухни и детските заведения в област Благоевград през 2021 г. са **36 бр**. при **12 бр. за 2020 г.**

1.2. Извършените проверки по Наредба № 6/2011 г.на МЗ за здравословно хранене на децата от 3 до 7 г. в детските заведения в област Благоевград през 2021 г. са **95 бр. в сравнение с 42 бр. проверки през 2020 г.**

С публикуваната в ДВ. бр. 87/05.11.2019 г. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6 и допълнението са актуализирани:

- групите храни, които се използват за приготвянето на ястията;
- стойностите за прием на общ белтък, мазнини и въглехидрати, изразени като процент от среднодневните енергийни потребности;
- ежедневните количества за общ прием на храни и групи храни съгласно промяната на продуктовия набор;
- терминологията на някои понятия с цел уеднаквяване и избягване на грешно тълкуване, както и прецизиране на някои текстове с цел привеждане в съответствие с действащото европейско право.

Оказана методична помощ на медицински и немедицински персонал при всяка проверка в детско заведение. Брой оказана методична помощ на 180 лица.

2. **Контрол по спазване разпоредбите на Наредба № 37/2009 г**. на МЗ за здравословно хранене на учениците

Контролът по спазване изискванията на наредбата за здравословно хранене на учениците през 2021г. е затруднен, защото през първи срок на учебната 2021/2022 година броят на паралелките, които учеха присъствено непрекъснато се променя, заради карантинирани класове и обучение в електронна среда от разстояние. Извършени са 12 проверки на обекти само в гр. Благоевград.

На територията на гр. Благоевград в училищните столове се изхранват учениците от 1 до 4 клас на обяд, като за организирано хранене е трудно да се говори, защото записването е ден за ден, бройката е променяща се и се хранят малка част от всички ученици. Храната се доставя от кухни – майки кетъринг, които изготвят менюто по утвърден Сборник с рецепти за ученическите столове и бюфети и съобразено с изискванията на Наредба № 37/21.07.2009 година за здравословно хранене на учениците. При приготвяне на храната се прилагат здравословни кулинарни технологии – варене, задушаване или печене при умерена температура. Не се допуска предлагане на пържени храни. Влаганите в храните суровини отговарят на изискванията за качество – „Утвърден стандарт“ за месните продукти и белия хляб. Най-малко два пъти седмично се предлага пълнозърнест хляб и риба – веднъж седмично. За десерт се предлагат 2-3 пъти седмично пресни плодове, според сезона.

Оказана е методична помощ на управителите на обектите, медицинския и друг персонал във всички проверени обекти за спазване изискванията на Наредба № 37/21.07.2009 година за здравословно хранене на учениците**.**

Извършила са 23 бр. оценки на менюта, за съответствие с изискванията на Наредба 37/2009г. за здравословно хранене на учениците, при организирани ученически лагери в гр. Сандански и гр. Банско.

Противоепидемичен контрол – COVID-19- извършените проверки са направени съгласно заповеди на МЗ, заповеди на директора на РЗИ Благоевград, по Постановление на Районна прокуратура – Благоевград и по сигнали и жалби от граждани. Контролът е осъществен самостоятелно от РЗИ, съвместно с МВР и БАБХ или комплекси при извършване на СПО.

Извършени **1097 проверки**

Съставени 14 акта

Граничен здравен контрол – COVID-19

Във връзка със заповед № РД-01-128/16.03.2020 г. на Министъра на здравеопазването за разкриване на временни звена за граничен здравен контрол на граничните контролно-пропускателни пунктове и по повод обявената от СЗО пандемия по отношение на заболяването COVID-19 бяха осигурени 12 часови дежурства за 24 часов контрол на граничните пунктове /**ГКПП Златарево, ГКПП Кулата, ГКПП Ст.Лисичково и на ГКПП Илинден до 31.12.2021 г./** чрез съгласуван график от ръководството на РЗИ Благоевград. През отчетния период екипът от отдел „ПБПЗ" се справи изключително професионално, при дневни дежурства от **13 часа, 16 часа или 17 часа натовареност**, а при нощни дежурства **17 часа, 20 часа или 21 часа служебната натовареност**.

Извършва се ежедневна работа по документацията при разпределение на предписанията за карантиниране Документацията се събира след всяко дежурства и се архивира за ползване от д-я НЗБ. През година се работи под голямо напрежение и натовареност, даваха си повече от две дежурства на седмица. За годината са дадени **452 дежурства.** Със заповед на директора на РЗИ Благоевград, част от колегите извършваха отмяна на карантините или уведомяване на карантинираните.

II. ДЕЙНОСТИ ПО НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ

1.Национален план за действие за периода 2015-2020г. към Националната стратегия на Р.България за интегриране на ромите 2012 – 2020 г.

Етническата структура на населението в Област Благоевград се характеризира с основен дял на българското население. Относително нисък е процента на населението, което се самоопределя като етнически турци и е малка частта от самоопределящите се като роми. Общата структура е сходна с тази за страната

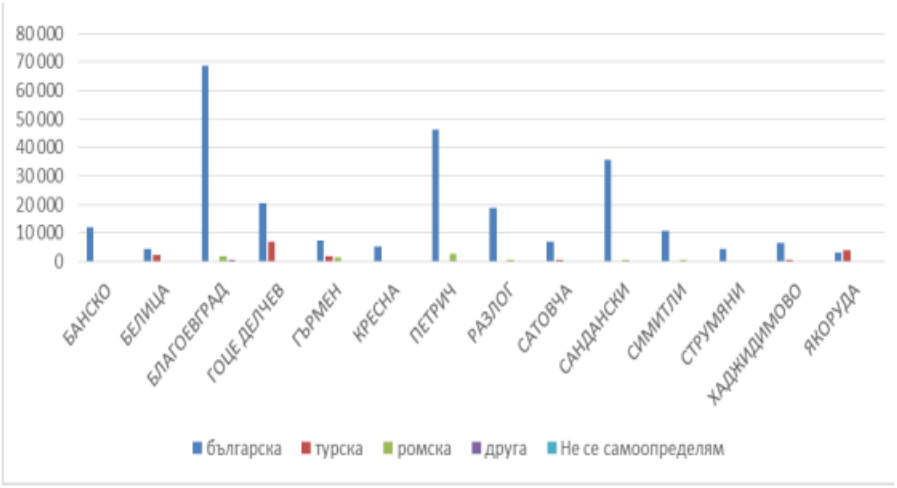
Графика 1. Население по етнически групи, общо за страната и за Област Благоевград

Източник: НСИ

В рамките на разпределението на населението по етнически групи общите изводи за областта се потвърждават и на общинско равнище. По специално внимание следва да се отдели на Общините Гоце Делчев, Гърмен и Якоруда, при които е висок относителният дял на населението от етнически турци и на Общините Петрич и Гърмен с относително по-висок дял на етническо ромско население (виж Графика 2).

Графика 2. Население по етнически групи по общини в Област Благоевград

Източник: НСИ

Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2013 - 2020 г.

С решение № 552 от 28.07.2021 г. Министерският съвет на Р България прие Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2021-2025 г.

Управлението на програмата се осъществява от Национален програмен съвет (НПС), който се ръководи от заместник-министър на здравеопазването. НПС включва представители на: МЗ, НЦОЗА, МРРБ, МИ, МОН, МОСВ, МЗХГ, МТСП, МВР, ММС, НЗОК, БЛС, НПО и др.

Приоритетни болести и състояния за интервенционните дейности в рамките са програмата са: сърдечносъдови заболявания, злокачествени новообразувания, диабет, хронични белодробни болести.

Целите в областта на превенцията на ХНБ до 2025 г. *в средносрочен план* са свързани със задържане на нивата за показателите (в сравнение с базовите данни от 2020) за заболеваемост, инвалидизация, смъртност, честота на разпространение на рисковите фактори.

В дългосрочен план целите (в сравнение с базовите данни от 2020) са намаляване на:

- Сърдечносъдови заболявания:
- Злокачествени новообразувания:
- Хронични болести на дихателната система:
- Диабет тип 2

Извършени дейности, свързани с ограничаване на **тютюнопушенето** на територията на област Благоевград:

Проведено обучение на ученици от пети клас от училище IV ОУ „Д.Дебелянов“ на тема: „Изборът и доброто състояние“. Обучени 21 ученика

Проведено обучение на ученици от шести клас при II ОУ „Д.Благоев“ на тема: „Тютюнопушенето – подценената зависимост“. Обучени 27 ученици -

Организирана и проведена инициатива във връзка отбелязване на 31.05.2021 г. - Световен ден без тютюнопушене:

- Музикална инициатива с деца от детска градина „Здравец“ на тема „Не пуши, ела играй с нас и ти“, с танца на „Благуните“ -и проведена презентация на тема: „Фактори, които вредят на здравето на човека“ – 52 деца;
- Арт изложба „Елате и погледнете и за пушенето не мислете“ на ученици от IV ОУ „Димчо Дебелянов“ – 38 ученици;
- Флашмоб „На хорцето се хванете и цигарите оставете“ с децата от група „Македонче“ към читалище „Виртуален свят“. В инициативата взимат участие 235 деца.
- Изготвени становища относно писмо от МЗ във връзка с превантивни дейности и ограничаване на рисковете за здравето фактори – ограничаване на тютюнопушенето и злоупотребата с алкохол с цел повишаване нивото на информираността.
- Проведена обучителна лекция на тема: Подценената зависимост» на учениците на ПГТЛП „Гоце Делчев “. Обучени **42 ученици;**

Предизвикателствата на порастването – само за момчета. Пред 29 момчета от Трето ОУ „Д.Талев“ бе изнесена беседа за вредите от тютюнопушенето.

Участие в обучение по проект BG05SFOP001-2.019-0041 „Повишаване ефективността на провежданата политика по опазване на общественото здраве“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление” 2014-2020 г. на тема: Добри практики в консултирането и отказването от тютюнопушенето - практическо обучение по консултиране и отказване от тютюнопушенето (01-02.11.2021 г., в гр. Банкя)

От 1 до 7 август 2021 г. за 29-и пореден път беше отбелязана **Световната седмица на кърменето –** глобална инициатива за насърчаване, подкрепа и защита на кърменето. Мотото през тази година е: **„Защитата на кърменето: споделена отговорност“**. Във връзка с това е **изготвен материал - информация за сайта на РЗИ Благоевград. Разпространиха се здравно-образователни материали по темата.**

Физическа активност

Европейска седмица на мобилността 16-22 септември 2021 г. „Устойчива мобилност за безопасен и здравословен начин на живот ” – разпространени здравно-образователни материали чрез ученици от Детски парламент над 250 броя.

Активната мобилност, заместваща придвижването с пътническите превозни средства може да има два положителни ефекта: подобряване на физическото здраве и намаляване на емисиите на отработени газове.

Проведени междучилищни състезание под наслов “Спортувай и не боледувай“ в парк „Бачиново“. Изискване за участие - придвижване само с колела или пеша.

Изпълнение на специфични задачи, произтичащи от национални и регионални програми по профилактиката, контрола и надзора на СПИН, туберкулоза и СПИ.

- Координиране и реализиране на дейности на регионално ниво по международни и национални превантивни програми:

Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции (СПИ) (2017-2020 г.)

Отбелязана третата неделя от м. май – „16 май - Международен ден за съпричастност със засегнатите от ХИВ/СПИН“ - разпространени 235 бр. здравно-образователни материали / листовки, брошури, дипляни, флаери, символична червена лента и свещи/ – от доброволци – ученици от Детски парламент Благоевград/. Осъществен ежегоден мемориал ***«Запали свещ, покажи, че не забравяш и си съпричастен!»*** при Кедъра пред Младежки дом Благоевград. За пореден път, поради епидемиологичната обстановка в страната се отправи апел към всички, които искат да се включат в отбелязването на деня за съпричастност да го направят, като на 16 май в 21.00 часа, поставят запалена свещичка или друга светлина на прозореца в знак на солидарност.

Проведена лятна АНТИСПИН кампания със съдействието на студенти- доброволци от ЮЗУ „Н.Рилски“. Разпространени здравно-образователни материали за КАБКИС /Кабинет за анонимно и безплатно изследване за ХИВ/СПИН/, както и кондоми.

На 10.08.2021 г. от 13.30 часа в с.Баня съвместно с фондация „Перспективи" гр.Сандански се проведе обучение на младежи от 7 държави, свързано с превенция на ХИВ/СПИН и промоциране на КАБКИС. Преминали обучение 37 лица, раздадени над 90 листовки, червени ленти и над 100 бр.кондоми.

На 12.08.2021 г. Министерският съвет прие Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции в Република България за периода 2021-2025 г. Програма съдържа мерки, надграждащи постигнатите резултати в борбата с ХИВ в страната. Дейностите, предвидени за изпълнение по Националната програма са осигуряване на ранна диагностика, лечение и мониториране на терапията на случаите на ХИВ; осигуряване на ранна диагностика и лечение на случаите със СПИ (сексуално предавани инфекции); извършване на превантивни дейности за ХИВ и СПИ сред рисковите групи и др.

Предоставянето на услуги за превенция, тестване, лечение и грижа за ХИВ в условията на COVID-19 продължава да бъде сериозно предизвикателство за здравните системи. В тази връзка, в национален мащаб, от Министерството на здравеопазването се организира кратка лятна АНТИСПИН кампания в периода 16.08. – 20.08.2021 г.

Чрез доброволци от Детски парламент /Младежки парламент/ гр.Благоевград бяха разпространени над 200 бр. здравно-образователни материали за превенция на полово-преносимите заболявания и над 150 промотивни материали за КАБКИС на плажовете в различни населени места от областта. Изследвани в КАБКИС – 31 лица.

Участие в надграждащо обучение за провеждане на изследване и консултиране за ХИВ, хепатит В и С в Кабинетите за анонимно и безплатно консултиране и изследване на СПИН. (07-08.10.2021 г. в гр. Банкя) по *проект BG05SFOP001-2.019-0041 „Повишаване ефективността на провежданата политика по опазване на общественото здраве", финансиран по Оперативна програма „Добро управление" 2014-2020 г.* Представени са новите национални програми: Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и СПИ 2021-2025 и Национална програма за превенция и контрол на вирусни хепатити 2021-2025

Отбелязан 1 декември – проведени интерактивни обучения с ученици, изнасяне на символичната червена лента, активна здравно-информационна кампания чрез разпространение на здравно-образователни материали за ХИВ/СПИН и това какво е КАБКИС, видеопрожекции.

Национална програма за превенция и контрол на туберкулозата в Р.България

Отбелязан 24 март «Световен ден за борба с туберкулозата» - раздадени здравно-образователни материали 500 бр. /листовки, флаери, брошури, плакати/ сред населението в централна градска част и трите ромски махали, МБАЛ Благоевград, МБАЛ Пулс и СБАЛПФЗ - БЛАГОЕВГРАД ЕООД. Направена презентация и видеопрожекция на филма по темата пред здравните медиатори от област Благоевград, както и информация за превенция на КОВИД инфекцията в община Благоевград.

На 28 юли 2021 Министерският съвет прие Национална програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България за периода 2021-2025 г.

Националната програма съдържа мерки, надграждащи постигнатите резултати в борбата с туберкулозата в страната и включва всеобхватни услуги по превенция, диагностика, лечение, грижи и подкрепа.

Участие в обучение по указание на Писмо с Рег.№ 03-689-5/12.10.2021 на Министерство на здравеопазването: Обучение - 13-15.10.2021 г. по проект BG05SFOP001-2.019-0041 „Повишаване на знанията на експертите от РЗИ за превенцията и контрола на туберкулозата в отделните области на страната и организиране на информационни кампании в „Седмиците на отворени врати".

Дейности по околна среда и здраве

Отбелязани световни и международни дни, свързани с опазване на околната среда:

Отбелязан 22 март 2021 г. „Световен ден на водата"

Световният ден на водата през 2021 г. е под мотото „Ценим водата". Кампанията цели да се покаже как правилното ползване на водата ще спомогне в борбата с климатичните промени – за намаляване на наводненията, сушата, недостига на вода и замърсяването.

Осъществени мероприятия: качен материал за сайта на РЗИ Благоевград.

Отбелязан 22 април - „Световен ден на земята“ с мото „Възстановяване на нашата Земя“. Не само в Деня на Земята, но и в нашето ежедневие през останалата част от годината, можем да полагаме грижи за възстановяването на околната среда, като залесяваме и озеленяваме местата, които обитаваме.

Осъществени мероприятия: качен материал за сайта на РЗИ Благоевград.

Отбелязан 5 юни 2021 г. „Световният ден на околната среда“

За 2021 година темата на Световния ден на околната среда е *„Възстановяване на екосистемите“* – призив за връщането на деградиралите екосистеми към живот - например чрез засаждане на дървета, почистване на речните брегове или просто предоставяне на пространство на природата за възстановяване – увеличава техните ползи за обществото и биологичното разнообразие

Качен материал на сайта на РЗИ Благоевград за отбелязване на 05 юни 2021 г. - „Световен ден за опазване на околната среда“

Отбелязан 29 юни – Ден на безопасността на движение по пътищата

Осъществени мероприятия: качен материал за сайта на РЗИ Благоевград, разпространена презентация на тема *„29 юни – Ден на безопасността на движението по пътищата“* в училищата на територията на гр. Благоевград, изготвени и разпространени брошури в детски и учебни заведения и проведена информационна - образователна кампания *„Пресичай безопасно!“* с деца от Детска градина „Вечерница“ № 8 гр. Благоевград и Детска градина „Здравец“ № 11 гр. Благоевград.

Отбелязан 21 ноември - Световен ден на възпоменание на жертвите от пътнотранспортни произшествия “

Подготвена и реализирана програма за отбелязване на 21 ноември 2021 г. **„**Световен ден на възпоменание на жертвите от пътнотранспортни произшествия “ под мото “**Помним ! Подкрепяме ! Действаме !“,** ежегодно, третата неделя на м. ноември.

Изготвен и качен материал на сайта на РЗИ.

Дейности по пътна безапасност

На 20.01.2021 г. бе изготвено и изпратено становище в Областната администрация Благоевград, относно изменение на Закона по пътищата.

На 03.02.2021 г. изготвен и изпратен Годишен доклад за изпълнение на областната политика по БДП за 2020 г. на РЗИ Благоевград в Областна администрация Благоевград.

На 09.02.2021 г. изпратена допълнителна информация за годишния доклад за изпълнение на областната политика по БДП за 2020 г. на РЗИ Благоевград в Областна администрация Благоевград.

На 31.03.2021 г. изпратено писмо до Областната администрация, относно изразяването на становище за Доклад за изпълнение на политиката по БДП за 2020 г. и Актуализиран План за действие за 2021 г., разработен на база подготвените секторни планове за действие и годишните приоритети/оперативни цели на държавната политика по БДП.

На 16.04.2021 г. бе изготвено и изпратено в Областната администрация Благоевград писмо, относно извършена дейност от РЗИ Благоевград по пътна безопасност за първото тримесечие на 2021 година.

На 29.04.2021 г. изготвено и изпратено становище в Областна администрация гр. Благоевград, относно Доклада за състоянието на безопасността на движение по пътищата и изпълнението на Националната стратегие за безопасност на движение по пътищата в Република България за 2020 г. и приложенията към него.

На 15.07.2021 г. бе изпратена информация в Областната администрация Благоевград, относно извършена дейност от РЗИ Благоевград по пътна безопасност за II тримесечие на 2021 г..

На 14.10.2021 г. бе изпратена информация в Областната администрация Благоевград, относно извършена дейност от РЗИ Благоевград по пътна безопасност за III тримесечие на 2021 г..

5.3. Дейности по компонент „атмосферен въздух“

На 17.03.2021 г. изпратено писмо до РЗОК гр. Благоевград, относно оценка на здравния риск, въз основа на данните за качеството на атмосферния въздух и заболеваемостта за 2020 година. Изготвен и изпратен Доклад за качеството на атмосферния въздух и оценка на здравния риск на населението в област Благоевград за 2020 година, който включва:

- Анализ на качеството на атмосферния въздух в наблюдаваните населени места за 2020 г. (по данни на РИОСВ);
- Методите на изследване на показателите, характеризиращи качеството на атмосферния въздух и графика за пробонамиране;
- Анализ на здравословното състояние на населението за 2020 г. по групи болести от Клас X „Болести на дихателната система“ на МКБ-10, които имат доказана връзка със замърсителите на атмосферния въздух, вкл. Проследяване тенденциите за съответната област, община и населено място;
- Препоръки към общинските власти за намаляване емисионните нива на замърсителите, с цел ограничаване на тяхното вредно въздействие върху здравето на населението;

Дейности по компонент „шум“

На 23.09.2021 г. (четвъртък) в 9:00, 13:00 и 16:00 измерване на шум в пунктове: контролен пункт №1 - бул. “Св.Св. Кирил и Методий” – кръстовище с ул. “Владо Черноземски”, контролен пункт № 2 - бул. “Св. Св. Кирил и Методий” – кръстовище с ул. ‘Илинден”; контролен пункт № 9 - ул.”Димитър Солунски” и бул.”Св. Св. Кирил и Методий”;

На 24.09.2021 г. (петък) в 9:00, 13:00 и 16:00 измерване на шум в пунктовете: контролен пункт №5 - кръстовище – „II Основно училище”; Контролен пункт №6 - кръстовище – пл.”Гоце Делчев” ;

На 27.09.2021 г. (понеделник) в 9:00, 13:00 и 16:00 измерване на шум в пунктовете: контролен пункт №7 - ул.”Иван Михайлов” и ул.”Владо Черноземски”; Контролен пункт № 17 - ул.”Григор Пърличев” – пред Поликлиника и пред Болница;

На 30.09.2021 г. (четвъртък) в 8:30, 12:00 и 16:30 измерване на шум в пунктове: контролен пункт № 8 - ул.”Полковник Дрангов” и ул.”Никола Вапцаров”;

На 05.10.2021 г. (вторник) в 9:00, 12:00

и ул.”Никола Вапцаров”;

На 25.10.2021 г. (понеделник) в 9:00, 12:00 и 16:30 измерване на шум в пункт: контролен пункт № 6 - кръстовище – пл.”Гоце Делчев”;

На 04.11.2021 г. (четвъртък) в 9:00, 12:00 и 16:30 измерване на шум в пунктове: контролен пункт № 13 - ул.”Димитър Солунски” – пред фабрика „Воршилов” и контролен пункт № 10 - жп прелез – кв. ”Старо Струмско”.

Психично здраве

На 24 февруари 2021 г. бе отбелязан ***Световният Ден на розовата фланелка*** 2021г. против тормоза в училище**.** Фланелката и цветът символизират неприемането на тормоз и насилие в училище**.**

Оказана на методична помощ на класните ръководители на първи клас от V СУ „Георги Измирлиев“. Подготвена презентация на тема „Не на агресията в училище“.

Проведено обучение на учениците от V клас от училище IV ОУ „Д.Дебелянов“ на тема: „Изборът и доброто състояние“. Обучени - 21 ученика.

Отбелязване 16 **ноември 2021 г. - Международния ден на толерантността.** Подготвен и качен материал на сайта на РЗИ. Презентация на тема: „Как да бъдем по добри“, представена на 30 деца от детска градина „ Здравец“.

Дейности насочени към подобряване на сексуалното и репродуктивно здраве

Здравето на подрастващите трябва да бъде приоритет на цялото общество.

В тази връзка на 23.06.2021г. от 10.00ч. отдел „Заемна за възрастни” към РБ "Димитър Талев" Благоевград стана домакин на среща – разговор, относно здравето на нашите деца.

Изнесена бе беседа на тема: **„Аз пораствам, и искам да знам, какво се случва с мен**” пред 27 момичета, 3-ма преподаватели и 3-ма представители на библиотеката

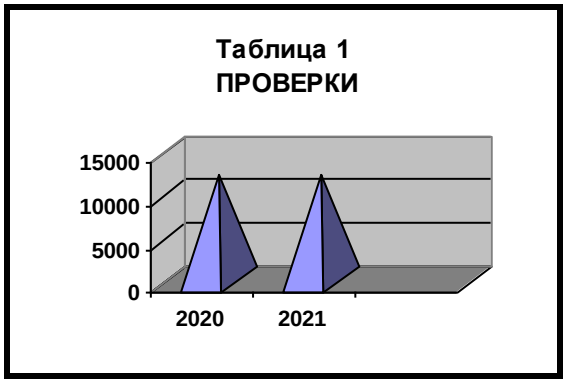
Проект BG05M9OP001-2.028-0001-C01 „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания – компонент 1“

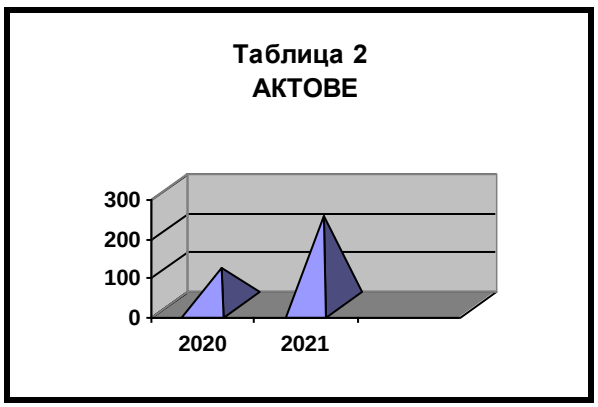
През 2021 г. отчетите за извършените дейности по проекта се подаваха съобразно епидемиологичната обстановка и времева възможност до МЗ. Проверени са 12 общини, от които 8 общини (Г.Делчев, Сатовча, Белица, Банско, Благоевград, Симитли, Сандански и Петрич), 3 общини (Хаджидимово, Гърмен и Кресна), които са партньори и 1 външен изпълнител (Обр.център "Еврика" ЕООД Благоевград). Община Сатовча е в партньорство с общините Борино и Сърница. Община Симитли е в партньорство с община Кресна , а община Белица е в партньорство с общините Гърмен и Хаджидимово, като външен изпълнител предоставя патронажната им услуга (Образователен център ”Еврика”). На всички общини, бенефициенти, партньори и външни изпълнители се осъществява супервизия и мониторинг за спазване на методиката МЗ при провеждане на подбор на лица, които ще ползват патронажната услуга, както и на лицата, които ще предоставят услугата..

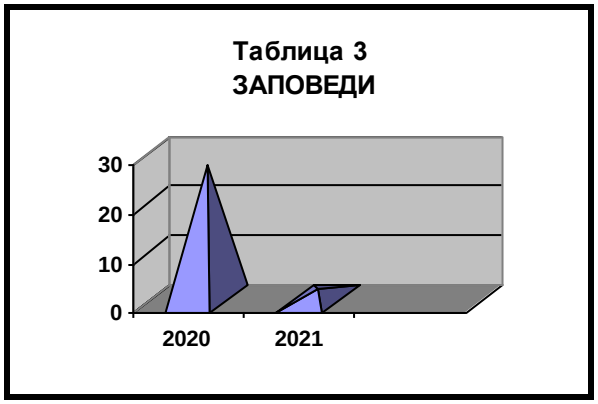
Планът на дирекция ”Обществено здраве” по основните показатели за 2021 г. е изпълнен . Средният брой контролирани обекти от един служител на дирекция ”ОЗ” е 293. Провериха се 4682 обекта подлежащи на текущ здравен контрол, като се извършиха 12061 проверки,при план 6967,или с 5094 в повече.

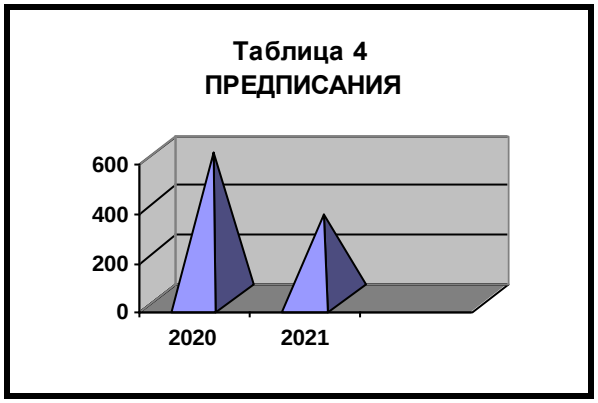
През 2021 г. служителите на дирекцията са изготвили и връчили 341 броя предписания за отстраняване на хигиенни неблагополучия и подобряване на хигиенното състояние на обектите.За 2020г. са връчени 586 предписания или с 245 по-малко..

През 2021 г. са съставени 229 акта за санитарно – хигиенни неблагополучия. Издадени са 180 наказателни постановления на обща сума 106200 лв. Издадени са 2 Заповеди за временно спиране от експлоатация на обекти подлежащи на текущ здравен контрол през 2021г.

В заключение може да се обобщи ,че дирекция"Обществено здраве"като цяло е изпълнила общите годишни показатели, заложени в плана за работа за 2020 г.

ДЕЙНОСТ ПО РЕШАВАНЕТО НА РЕГИОНАЛНИ ПРОБЛЕМИ

Основен регионален проблем на дирекция "Обществено здраве" през изтеклата година бе проверката чрез постоянен и периодичен мониторинг съответствието на подаваната към консуматорите питейна вода, предназначена за питейно-битови,съгласно Наредба №9 публ. В ДВ. бр.30/2001 г. Контролът се осъществяване по одобрен график за пробонабиране. През летния сезон поради високите температури и риск от възникване на епидемични взривове се извършваше учестен контрол върху качествата на питейната вода, изразен чрез микробиологични анализи. След обобщаване на данните можем да кажем, че съществуват проблеми с качествата на питейната вода по микробиологични показатели в някои от пунктовете за водоснабдяване на община Петрич. Причината е в начина на водоснабдяване, част от което е тип"алпийско", открито и при проливни дъждове предполага внасянето на органична материя с висока и непостоянна хлорпоглъщаемост, поради което трудно може да се постигне желаното количество остатъчен хлор в питейната вода достигаща до консуматорите. Другата част от водоснабдителната мрежа на Петричка община е чрез четири сондажни кладенци, където водата се изтласква с помпи и когато налягането е по голямо се предизвиква пропукване на остарелите етернитови тръби, което води до много чести аварии във водопроводната мрежа на гр.Петрич. Третата причина е липсата на пречиствателна станция за питейното водоснабдяване. Всички тези причини са наложили учестен контрол от наша страна върху качеството на питейната вода подавана към консуматорите. На работна среща с Директорите на "В и К" в областта и с предписание връчено им от РЗИ, сме изискали за всяка възникнала авария във вододайната мрежа на Благоевградска област да бъдем уведомявани своевременно с цел вземате на спешни мерки за предотвратяване на водни взривове.

Най-драстичните отклонения от химичните изследвания през отчетния период са по показатели нитрати в с. Кавракирово, общ. Петрич.Бяха издадени следните предписания: за с. Кавракирово, във връзка с завишен показател нитрати бяха поставени обозначителни табели за това , че водата е негодна за пиене и за кърмачета и малки деца да се ползва вода от бутилирани води. След проведена среща с представители на В и К Петрич и кмета на населеното място, беше взето решение за изготвяне на програма за засилен мониторинг от

страна на В и К – гр.Петрич и РЗИ -Благоевград.Вероятната причина за появата на отклонения по този показател е неправилно използване на азотни минерални торове и неправилна земеделска и животновъдна практика като цяло.проблемът е трудно решим,тъй като нитратите са трайно присъстващо неорганично съединение във водата и няма разработени достъпни и масово приложими в практиката методи за отстраняването им от водата.

Отклоненията по микробиологичните показатели са характерни за по-малките водоснабдителни системи, подаващи вода за села и неголеми градове, за които няма изградени пречиствателни съоръжения. Неефективна дезинфекция – остарял или примитивен начин на обеззаразяване, амортизирано оборудване, несъвършена технологична схема на водоснабдяването, в т.ч. неправилно разположение на съоръженията за дезинфекция или недостатъчен брой, липса на пречистване, причини от субективен характер.

Проблемно водоснабдяване има и на територията на с. Кръстилци, Община Сандански. След констатираните несъответствия в качеството на питейната вода по радиологични показатели, химични показатели и предприемане на мерки от страна на РЗИ – Благоевград за преустоновяване на водоподаването, населеното място е без питейна вода по водопроводната мрежа. Осигурена водоноска за населението. с вода съответстваща на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели, обн. ДВ. бр. 30/ 2001 г., посл. изм. ДВ. бр. 102/ 2014 г. През 2016 г.

Решение за проблемите по водоснабдяването на територията на Област Благоевград е ускоряване на процедурите по издаване на разрешителни за водовземане по чл. 60 от Закона за водите от БДЗБР – Благоевград и процедурата по учредяване на СОЗ около водоизточниците за питейно – битово водоснабдяване, съгласно изискванията на Наредба № 3/ 2000 г.,което ще доведе до по – лесно вписване на водоизточниците в пубичния регистър на обектите с обществено предназначение на РЗИ – Благоевград.

Въвеждане на автоматизирано обеззаразяване на питейната вода с подходящи дезинфекционни средства във всички Общински администрации използващи примитивен начин и средства за дезинфекция. Осигуряване на квалифицирани кадри на територията на Общинските администрации за извършване на качествено обеззаразяване на питейната вода.

Изграждане на ПСПВ на територията на гр. Петрич, при която са констатирани най – чести отклонения в качеството на водата по микробиологични показатели.

Подмяна на старата и амортизирана водопроводна мрежа в населените места.

Окрупняване на В и К дружествата, които разполагат с квалифицирани кадри и ресурси за достигане на качествена експлоатация и поддръжка на водоизточниците за питейно – битово водоснабдяване и осигуряване на вода за питейно – битови цели, отговаряща на изискванията на Наредба № 9

В заключение следва да се отбележи, че голяма част от водопроводите, изграждащи водоснабдителните системи на населените места са остарели и амортизирани. Над 60% от водопроводната мрежа в областта е изградена от етернитови тръби. Това води не само до големи загуби на вода,но и създава проблеми с качеството на питейната вода, поради възможността за нейното вторично замърсяване.

През отчетния период продължихме активно да изискваме от В и К дружествата да изготвят конкретни програми за решаване на проблемите ,като приоритет да се даде на водохващания,обслужващи по-големи населени места или такива силно повлияващи се от неблагоприятни атмосферни условия,както и с по-лошо качество на водите – категория А2 или А3.

ПРОБЛЕМИ СРЕЩАНИ В РАБОТАТА ПО ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДЪРЖАВНИЯ ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

При провеждането на държавния здравен контрол служителите на дирекцията се сблъскваха ежедневно с редица трудности и проблеми.Много често при съставянето на акт за хигиенно нарушение са обект на не етично и грубо отношение от страна на санкционираните лица.Стига се до заплахи отправяни лично към тях и техните семейства.

Друг проблем е невъзможността да се установи истинската самоличност и да се вземат личните данни на персонала в проверяваните обекти. Често явление е умишленото не

представяне на данни от тяхна страна при съставянето на актове за хигиенно нарушение позовавайки се на Закона за защита на личните данни и Закона за документите за самоличност.

Друг основен проблем е напускането на специалисти от системата поради **неадекватното заплащане и липсата на желаещи да работят в РЗИ.**

Не на последно място е и проблема с липсващата нормативна база .

Във връзка със заповед № РД-01-128/16.03.2020 г. на Министъра на здравеопазването за разкриване на временни звена за граничен здравен контрол на граничните контролно-пропускателни пунктове и по повод обявената от СЗО пандемия по отношение на заболяването COVID-19 бяха осигурени 12 часови дежурства за 24 часов контрол на граничните пунктове /**ГКПП Златарево, ГКПП Кулата, ГКПП Ст.Лисичково и на ГКПП Илинден до 31.12.2020 г./** чрез съгласуван график от ръководството на РЗИ Благоевград. През отчетния период екипът от ДИРЕКЦИЯ „ОЗ" се справи изключително професионално, при дневни дежурства от **13 часа, 16 часа или 17 часа натовареност**, а при нощни дежурства **18 часа, 20 часа или 21 часа служебната натовареност**.

Извършва се ежедневна работа по документацията при разпределение на предписанията за карантиниране (по общини, области и личен лекар), на по-късен етап се работи с таблети. Документацията се събира след всяко дежурство и се архивира за ползване от дирекция НЗБ. В първата половина на година се работи под голямо напрежение и натовареност, даваха си повече от три дежурства на седмица

В заключение може да се каже ,че поради високата отговорност на работа и неравностойното заплащане в системата в сравнение с лечебния сектор се наблюдава напускане на висши кадри с хигиенна специалност.Липсва мотивация за постъпване на работа в системата на РЗИ.

ДИРЕКЦИЯ
„МЕДИЦИНСКИ ДЕЙНОСТИ”

О Т Ч Е Т

ЗА ДЕЙНОСТТА НА ДИРЕКЦИЯ „МЕДИЦИНСКИ ДЕЙНОСТИ“
2021 г.

I. Лечебни заведения за извънболнична помощ
1. Постъпили заявления за регистрация на лечебни заведения – 23 бр.
2. Постъпили заявления за пререгистрация на лечебни заведения – 69 бр.
- изготвени приемо-предавателни протоколи до НЗБ – 57бр.
- изготвени протоколи по медицински стандарти – 36 бр.
- изготвени удостоверения по чл. 40, ал. 4 от ЗЛЗ – 66 бр.
- писма до РК на съсловните организации – 96 бр.
- проверки по медицински стандарти – 36 бр.
3. Постъпили заявления за заличаване на лечебни заведения – 8 бр.
- заличени ЛЗИМП – 30 бр.
4. Писма до ИАМН:
- за нови регистрации – 35 бр.
- за пререгистрации – 81 бр.
- за заличаване – 20 бр.
- други – 13 бр.
5. Писма до ЛЗИМП по регистъра – 39 бр.
6. Писма до други РЗИ – 16 бр.
II. Неконвенционални методи (НКМ) за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве:
1.Постъпили заявления за регистрация на лица, упражняващи НКМ – 5 бр.
2.Постъпили заявления за промяна по регистрация на лица, упражняващи НКМ – 4 бр.
- издадени удостоверения – 3 бр.
- отказ от издаване на удостоверение – 2 бр.
- писма – 7 бр.
III. Аптечни пунктове по Наредба № 5 от 6 юли 2011 г. за условията и реда за получаване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина и снабдяването им с лекарствени продукти:
1.Постъпили заявления за издаване на разрешение – 1 бр.
- издадени разрешения – 1 бр.
- проверки – 2 бр.
2.Постъпили заявления за прекратяване на разрешение – няма
- издадени заповеди за прекратяване – 1 бр. (служебно прекратено)
3.Писма до ЛЗ/ ИАЛ – 3 бр.
IV. Становища за недостатъчност по чл. 59б от ЗЗО/ чл. 81 от ЗЛЗ:
- издадени удостоверения - 38 бр.
- писма до РЗОК – 28 бр.
- писма до ЛЗ – 2 бр.
V. Следдипломно обучение и квалификация на медицинските и немедицински специалисти:
- писма до ЛЗ/МУ – 23 бр.
VI. Дрогерии:
1.Постъпили заявления за регистрация – 5 бр.
2.Постъпили заявления за пререгистрация – няма.
3.Постъпили заявления за заличаване – няма.

- издадени удостоверения – 5 бр.
- отказ от издаване – 0 бр.
- писма до заявителя/МЗ – 11 бр.
- проверки – 6 бр.

VII. Други:

1.Писма до ЛЗИМП – 136 бр.
2.Писма до ЛЗБП – 45 бр.
3.Писма до МЗ/НЦОЗА – 7 бр.
4.Писма до други институции и сдружения – 6 бр.
5.Проучване и анализ на специалистите в обл. Благоевград по Наредба № 1 от 2015 г.
6.Справка за специалистите по очни болести и психиатрия в ЛЗБП и ЛЗИМП.
7.Актуализиране на данни в ИСКМЕ.
8.Справка за хоспитализираните лица със загуба на слух.

VIII. Проверки за изпълнение на изискванията на Закона за лечебните заведения, наредбата по чл. 46, ал. 3 от ЗЛЗ и на утвърдените медицински стандарти

- във връзка с издаването на разрешения за лечебна дейност на лечебните заведения за болнична помощ, центровете за психично здраве, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, домовете за медико-социални грижи, диализните центрове и тъканните банки и администрира процеса по издаване на разрешение до изпращане на заявлението заедно със събраните документи на Изпълнителна агенция "Медицински надзор".
- уведомяване на Изпълнителна агенция "Медицински надзор" за случаи на нарушения на медицинските стандарти, констатирани при изпълнение на правомощията на РЗИ.

IX. Организира и контролира дейността по медицинската експертиза и на регионалната картотека на медицинската експертиза.

- издаване на заповеди за състав на ЛКК – издадени 57 заповеди за сформиране и промяна в съставите на ЛКК. Уведомявани РЗОК, ТП на НОИ, Д СП, МБАЛ Благоевград и МБАЛ „Югозападна болница“.
- извършени проверки по повод жалби срещу ЛКК/ТЕЛК – 57 бр.
- приемане и обработка на документи за освидетелстване, преосвидетелстване и служебно преосвидетелстване за ТЕЛК, обработка на МЕД – 4413 бр.
- брой лица, получили експертни решения за трайна неработоспособност – 7300.
- заведени жалби от ТП на НОИ Благоевград и страната от работодатели за експертиза на болнични листа и от Д СП протоколи от СЛКК – 150 бр.
- обработени жалби към НЕЛК – 820 бр.
- участие в работни срещи – 2.
- проверки по организацията и качеството на експертната дейност на ТЕЛК и качеството на експертизата на временната неработоспособност – няма.
- заседания на Регионален съвет по експертиза на работоспособността – 52.

X. Проверки по чл. 93 от Закона за здравето по жалби и сигнали при нарушаване на правата на пациентите или при спорове, свързани с медицинското обслужване, и участва в съвместни проверки с Изпълнителна агенция "Медицински надзор".

- извършени 82 проверки по постъпили жалби и изпратени отговори до подателите.
- изпратени 3 преписки в ИАМН след извършена проверка.

XI. Събира и анализира информация, свързана с разходването на публични средства в лечебните и здравните заведения на територията на областта, и участва в извършването на проверки по изпълнение на наредбата по чл. 106а, ал. 6 от Закона за лечебните заведения

- събрана информация от детски ясли от 7 общини, а лечебните заведения от 2020 г. изпращат директно в системата тази информация.

XII. Контролира заявяването, разпределението и разхода на лекарствени продукти, заплащани със средства от бюджета на Министерството на здравеопазването за лечение на заболявания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

- извършени проверки по реда на Наредба №3/05.04.2019 г. – 6 бр.
- изпратени отчети в МЗ – 72 бр.

XIII. Контролира спазването на нормативните изисквания към формата, съдържанието, условията и реда за използване, обработка, анализ, съхраняване и предоставяне на медицинска документация от лечебните заведения и медицинските специалисти.
- проверява подадените отчети и сигнализира лечебните заведения при констатирани пропуски за отстраняването им.
XIV. Изготвя актове за установяване на нарушения и наказателни постановления по чл. 50, 51 и 53 от Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането и предоставя информация за издадените наказателни постановления на Изпълнителната агенция по лекарствата.
XV. Съвместно със звената, ангажирани със социалното подпомагане в общините, осъществява дейности по Закона за закрила на детето и по други нормативни актове
- ежеседмично участие на лекар от дирекцията в съвета по осиновяване към РДСП.
- участие на представител на ДМД в други общини.
XVI. Събира, обработва и предоставя финансово-икономическа статистическа информация за дейността и ресурсното осигуряване на лечебните и здравните заведения на територията на региона.
- събрани, обработени и изпратени в МЗ – 13 отчета
- събира, обработва и предоставя медико-статистическа информация за дейността на лечебните и здравните заведения.
- събрани, обработени и изпратени годишните отчети от ЛЗ – 113 бр.
- събрани, обработени и изпратени в НЦОЗА оперативната статистическа информация от лечебните заведения за болнична помощ.
- сведение за извършените аборти – 1 бр.
- сведение за случаите на остър инфаркт на миокарда – 1 бр.
- сведение за случаите на остра мозъчно-съдова болест – 1 бр.
- събиране и предоставяне на съобщения за суицидно действие – 36 бр.
- сведение за остри интоксикации, свързани с употреба на психоактивни вещества – 1 бр.
- отчет за лечение на чужденци – 1бр.
- новородени деца, припознати от лица с чуждо или двойно гражданство – 1 деца.
- новородени деца в непосредствен риск от изоставяне или настаняване – 6 деца.
- перинатална смърт – 8 бр.
- новородени деца с увреждания – 1 дете
- събиране, обработване и изпращане на формуляр 3 „Детски ясли“ – 52 отчета.
- внедрява и поддържа единни информационни системи за отчетност на лечебните и здравните заведения, оказва методична помощ и осъществява контрол при прилагането им.
- изработва анализи и прави оценки на здравно-демографските процеси на територията на региона, необходими за формирането на национална и регионална здравна политика.
- разработени анализи, прогнози и оценки за здравно-демографските процеси на регионално ниво .
- разработени анализ-прогноза за състоянието на здравеопазната мрежа в областта.
XVII. Контролира дейността на лечебните и здравните заведения по осъществяването на метрологичен контрол върху медицинската техника и апаратура.
XVIII. Контролира обектите за търговия на едро и дребно с лекарствени продукти по реда на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина.
- извършени проверки по реда на ЗЛПХМ в аптеки – 42 бр.
- извършени проверки по реда на ЗЛПХМ в складове на едро – няма.
- извършени проверки по реда на ЗЛПХМ в дрогерии – 6 бр.
XIX. Осъществява предвидените в Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите и нормативните актове по прилагането му дейности.
- проверки на аптеки/складове на едро, извършващи дейности с наркотични в-ва – 6 бр.
- заявяване и предоставяне на специални рецептурни бланки 1233 кочана със зелен цвят и 47 кочана с жълт цвят – общо 1282 кочана.
- предоставяне на 93 кочана специални формуляри за заявка на лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества.

- изготвени и изпратени в Министерство на здравеопазването тримесечни отчети за движението на наркотичните вещества – 3 бр.
- води регистър на лекарите и лекарите по дентална медицина, които предписват лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества от приложения № 2 и 3 на Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите. Няма вписани лекари в регистъра.
XX. Планира, организира и контролира дейностите по медицинското осигуряване на населението при бедствия, аварии и катастрофи.
XXI. Приети от ЛЗБМП плановете за медицинското осигуряване на населението при бедствия, аварии и катастрофи.
XXII. Разработва военновременни планове за организацията на медицинската помощ за населението в региона и извършва дейности по отбранително-мобилизационна подготовка.
XXIII. Съставя актове за административни нарушения и предлага на директора на РЗИ налагането на принудителни административни мерки, предвидени в закон.
XXIV Разработва и участва в изпълнението на регионални програми и проекти в областта на медицинските дейности.
- не е възлагано участие на дирекцията в регионални програми и проекти в областта на медицинските дейности.
XXV. Участва в изпълнението на международни и национални програми и проекти в областта на медицинските дейности.
- национална програма за подобряване на майчиното и детско здраве – 10 проверки
XXVI. Извършва други дейности, произтичащи от нормативен акт или от законните разпореждания на директора на РЗИ.
- писма с МЗ и други институции – 31 бр.
- проверки по жалби – 19 бр.
- изпратена в МЗ информация по реда на чл. 24а от НОПДМП – 1 бр.
- ежемесечно събиране и изпращане в ИАМН на информация по реда на чл.17, ал. 2 от Наредба № 14 за медицинските критерии и реда за установяване на смърт.
- ежедневно събиране и предоставяне в МЗ информация за свободните легла в ЛЗБМП от областта.
XXVII. Предоставяне на лечебните заведения на чиято територия се лекуват болни с Covid 19 на лекарствения продукт Veklury по разпределение от от МЗ.
XXVIII. Ежеседмична справка за дейността на Ковид зоните.
XXIX. Приемане и кодиране на Съобщения за смърт от лечебните заведения на територията на областта.
- предоставяне на кодирани съобщения за смърт на ТП на НСИ.
XXX Дежурства на ГКПП.

ПРОБЛЕМИ В ДЕЙНОСТТА НА РЗИ:

1. При провеждането на държавния здравен контрол служителите на дирекцията се сблъскваха ежедневно с редица трудности и проблеми.Много често при съставянето на акт за хигиенно нарушение са обект на неетично и грубо отношение от страна на санкционираните лица.
2. Друг проблем е невъзможността да се установи истинската самоличност и да се вземат личните данни на персонала в проверяваните обекти. Често явление е умишленото непредставяне на данни от тяхна страна при съставянето на актове за хигиенно нарушение позовавайки се на Закона за защита на личните данни и Закона за документите за самоличност.

ИЗВОДИ:

На база извършената голяма по обем и ефективна дейност през отчетния период от дирекциите в РЗИ - Благоевград дава основание да се направят следните изводи, относно прилагането на стратегията на Министерство на здравеопазването за опазване на общественото здраве чрез промоция на здраве, профилактика на болестите и държавен здравен контрол, при решаването и изпълнението на основните задачи, а именно:

1. Провеждаше се ефективен здравен контрол, с цел защита здравето на населението и интересите на потребителите, при спазване на разпоредбите и изискванията на законодателството на ЕС, на националното законодателство, както и на утвърдените стандартни оперативни процедури, ръководства и указания.
2. Осигуряваше се независима и прозрачна инспекционна дейност за подобряване на формите и начините за предоставяне на информация на обществеността за резултатите от провеждания здравен контрол.
3. Прилагаше се подхода за оценка на риска при провеждане на здравния контрол в обектите с обществено предназначение, на продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на населението.
4. Оценяваха се възможните рискове за здравето на населението в Благоевградска област чрез мониторинг и оценка на факторите на жизнената среда.
5. Провеждаше се активен епидемиологичен надзор над заразните заболявания, ефективен контрол на противоепидемичния режим в лечебните заведения и контрол върху качеството и ефективността на дейностите по дезинфекция и стерилизация.
6. Прилагаше се активен епидемиологичен надзор върху разпространението на ХИВ/СПИН и полово предавани болести на областно равнище.
7. Постигна се висок обхват при изпълнение на Имунизационния календар на Република България, засилване на взискателността от страна на РЗИ - Благоевград по отношение на планирането и отчитането на извършените имунизации, реда и начините на тяхното провеждане.
8. Увеличи се обхвата и се подобри качеството на лабораторната дейност и лабораторната диагностика.
9. Разшириха са инициативите за промоция на здраве, повишаване на информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот.
10. Наблюдаваха се демографските показатели, здравното състояние, факторите на жизнената среда и начина на живот на регионално ниво, търсене на връзката и зависимостта между тях, с оглед разработване на регионални профилактични програми.
11. Прилагаше се специализиран подход и грижи за лицата в неравностойно положение с цел осигуряване на равен достъп до здравни услуги, свързани с профилактика на заболяванията.
12. За поредна година доказа своята ефективност фронт офиса на РЗИ – Благоевград, който осигуряваше непрекъснат процес на обслужване на гражданите, включително и на тези с увреждания, за които е изграден достъп за инвалиди.
13. През изтеклата година в РЗИ не е получен нито един сигнал за корупция в каналите за връзка /деловодство, ел.поща, телефон и поставената пощенска кутия/.
14. Изградена е система за обмен на информация в реално време, както с Министерство на здравеопазването, така и със структурите на РЗИ в Благоевградска област. Сайта на инспекцията съдържа информация за структурата и функциите, информация за дейността, която се обновява веднъж седмично на издаваните от инспекцията документи. Осигурен е непрекъснат достъп до Интернет и информационно-правната програма „Ciela”.
15. Води се регистър на мерките за административна принуда, наложени от сътрудниците, съобразно утвърдена методика от директора на РЗИ - Благоевград.
16. Разработените планове по Отбранително мобилизационна подготовка и действие по защитата и хигиенно – противоепидемичното осигуряване на населението на територията на Благоевградска област, се съгласуват с Областна администрация, Общинска администрация, Държавна агенция “Гражданска защита” и Министерство на здравеопазването.
17. Създадена е добра система за контрол от страна на директорите на дирекции върху дейността на сътрудниците.
18. Значителна по обем дейност извърши и дирекция “НЗБ”.Плановите задачи бяха изпълнени.Постигна се осъществяването на ефективен епидемиологичен надзор над заразните заболявания за запазване и подобряване на достигнатите показатели на заболеваемост, смъртност и леталитет.Постигна се и висок имунизационен обхват при изпълнение на имунизационния календар на страната.
19. В дирекция „ОЗ“, отдел “ПБПЗ” се утвърди като изпълнител и координатор на

дейностите по профилактика болестите и промоция на здравето на регионално ниво.Основните задачи по здравно образование и възпитание на населението, се извършва все още в условията на финансов дефицит.

20. През годината осъществена много добра координация, както между дирекциите в РЗИ, така и с другите регионални контролни органи - РДВР, РЗОК, БАБХ, Областна администрация, Общински ръководства, НПО, медии и др.

ДИРЕКТОР РЗИ:…….....……

Д-р К.Калоянов